

CI N T E R N

Release van stuk 30068-9
Ays ~~van~~ nota 30179

NOTA 14

Mij wordt het volgende gerapporteerd:

Na de vorstperiode zullen de bouwvakarbeiders in staking gaan.

Ook zullen twee fabrieken, verm. in de omgeving van Utrecht-stakingsmoeilijkheden krijgen.

De D.U.W. arbeiders zullen opnieuw trachten betere arbeidsvoorwaarden te verkrijgen.

Deze nota kan worden gebruikt voor verdere actie.

Evaluatie van de bron is "twijfelachtig".

Gaarne zal t.z.t. door mij worden vernomen in hoeverre de verstrekte gegevens juist geweest zijn.

25-2-48

Politie dienst

GEHEIM.

HOOFDCOMMISSARIAAT
VAN POLITIE

UTRECHT

UTRECHT, den 21 Februari 1948

Lr A/1 Nr 143, 146'48

Bijlagen: 2

Bericht op schrijven No.....

van .....

Onderwerp:

no. 1948
24 FEB. 1948
ACD/30060

C

Hierbij doe ik U over mededelingen in het partijgebouw van de C.P.N. te Utrecht twee rapporten toekomen, naar de inhoud waarvan ik kortheidshalve moge verwijzen.

De Hoofdcommissaris van politie,

[Handwritten signature]
(R. W. Van Eijk).

Aan de Heer Hoofd van de
Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
's Gravenhage.

Utrecht.

A/1 No. 143'48 C.P.N.

30068

R a p p o r t .

Gegevens uit het Partijgebouw van de C.P.N. te Utrecht.

1) Op Zondagmorgen 15 Februari 1948, ten ongeveer 11.00 uur was BERNARDUS JOHANNES SCHREUDERS, geb. te 's Gravenhage 4-2-19, won. te Utrecht in het partijgebouw bezig met een bericht, dat, nadat hij dit ontcijferd had, als volgt luidde:

"Dinsdag op Woensdag 2 uur"
"Als de maan schijnt en de sterren schitteren IJsselmeer"

2) Op Dinsdagmorgen 17 Februari 1948, ten ongeveer 10.00 uur, was evengenoemde SCHREUDERS, op dezelfde plaats, wederom bezig met de ontcijfering van een bericht, dat hierna in drievoud op de schrijfmachine werd geschreven en ongeveer als volgt luidde:

"Kan het niet op het IJsselmeer, dan Haarlemmermeer-
"polder en indien dat ook niet kan, dan boven Rotter-
"dam".

Hierbij werd opgemerkt door Zegsman, dat Rotterdam in feite Kralingen moet zijn. Het vervoer zou aldaar per schuit plaats vinden.

3) Eén bericht werd door een onbekende koerier per motorrijwiel naar de Haarlemmermeer gebracht. Het motorrijwiel was niet voor het gebouw geparkeerd, zodat nummer en letter niet kon worden opgenomen.

Omtrent de bezorging van de twee andere berichten is niets bekend geworden.

4) Voorts werd vernomen, dat GERARDUS DE WAAL, geb. te Woerden 15-9-1899, won. te Nijmegen een ^{woman}bezoek aan bovengenoemde SCHREUDERS heeft gebracht en medegedeeld hebben, "dat hij de boel 's nachts liet liggen en de volgende morgen tegen zonsopgang het terrein afzocht en dan vervoerde".

Bij dit vervoer zou hij gebruik maken van militaire voertuigen. Deze werden ook gebruikt om "eten" te halen. De Russen zouden lopen in de uniform van een Nederlandse soldaat en also gekleed in Nederland arriveren. Na enige tijd worden ze voorzien van burgerkleding. De meelijkenis, zo zou DE WAAL gezegd hebben, de mensen onder te brengen, 's nachts lukt dat wel, maar op den dag zou het moeilijker zijn. Een van de instructies zou luiden, dat ze niet ondergebracht mogen worden in huizen waar alleen vrouwen wonen. Dit zou de kans op ontdekking groter maken. (Een pol. foto van De Waal wordt hierbij gevoegd).
in op 3100

5) Op Woensdag 18 Februari 1948, des middags ong. 2.30 uur, werd door berichtgever telefonisch aan de I.D. medegedeeld:

"Op alle drie plaatsen niet gelukt. Wel bij Warmond,
"op de plassen, hedennacht om 2.45, gedeeltelijk gelukt.
"Er waren verkenningsvliegtuigen in de lucht".

Utrecht 20 Februari 1948

Utrecht

A/1 No. 146'48

32068

R a p p o r t .

In vervolg op rapport I.D. A/1 No. 143'48 van 20-2-48, kunnen nog de volgende gegevens uit het partijgebouw van de C.P.N. te Utrecht gerapporteerd worden:

6) Door berichtgever is gezien, dat een bericht op de tafel lag, geschreven door iemand, die dat telefonisch had opgenomen, luidende als volgt:

"Half geslaagd. Wat op het land terecht is gekomen is geborgen, de rest in het water. Vanaf 6.30 tot 7.00 uur gedregd. "Warmond".

Dit bericht was in de morgen van Woensdag 18 Februari 1948 vóór des morgens om 10.00 uur aanwezig. (Op dezelfde dag desmiddags ten ong. 14.30 uur door I.D.U. naar C.V.D. tel. doorgegeven.

7) Op Donderdag 19 Februari 1948 werd door berichtgever een gesprek gehoord waarbij BERNARDUS JOHANNES SCHREUDERS, geb. te 's Gravenhage 4-2-19 tegen HENDRIK DIRK CORNELIS VAN OOSTEN, geb. te Delft 10-10-82 zeide; dat de grootste helft van de neergegooide boel in het water van de Vliet was terechtgekomen. Volgens S. was de schuit te laat en nog niet aan de kant neergelegd, toen het vliegtuig er reeds was. De mensen op de schuit zouden toen, seinen hebben gegeven, waarop een gedeelte van de boel op het land en het andere gedeelte in het water kwam. De mensen hadden daarop gedregd van 6.10 tot 7.45 uur. Ook zou volgens S. een ander vliegtuig 28 mensen hebben afgezet, maar van dit laatste was alleen bekend, dat het gebeurd was en verder niets.

Op een vraag van Van O. aan S., deelde S. mede, dat de boel gelegen is op een plek, te bereiken via de vroegere tol, daarna over de brug, door het dorp Warmond, ongeveer 3 km voorbij de laatste huizen.

8) Berichtgever deelde voorts nog mede, dat er in het partijgebouw enige ongerustheid aanwezig was, omtrent het uitblijven van berichten over de 28 personen, hierboven vermeld. Naar de mening van berichtgever is Utrecht de plaats waar berichten als bovengenoemd het eerst binnenkomen en verzonden worden naar de grens. Vanaf de grens zouden ze verder naar het oosten worden verzonden. In dit verband heeft S. gezegd, dat het wel spoedig afgelopen zal zijn en aan andere plaats zal worden aangewezen. Voorheen was Amsterdam die plaats.

9) Andere mededelingen uit het partijgebouw:
Er wordt aldaar beweerd, dat na de vorstperiode de bouwvakarbeiders in staking zullen gaan. Ook zouden twee fabrieken stakingsmoeilijkheden krijgen, welke is niet bekend. De D.U.W.-arbeiders zullen opnieuw betere arbeidsvoorwaarden trachten te scheppen.

Utrecht 21 Februari 1948.

agendanummer 31978.

release van stuk 30460-7

Notitie nr.24

Door een als niet geheel betrouwbaar te merken berichtgever werd mij medegedeeld dat er door de CPN een grote campagne op touw zal worden gezet over het beleid van de Nederlandse regering in Londen. Voornamelijk zal dan aandacht besteed worden aan het zgn. Engelandspiel.

23-3-48

C3

Inlichtingendienst

ZEER GEHEIM.

HOOFDCOMMISSARIAAT
VAN POLITIE
UTRECHT

UTRECHT, den 26 Februari 1948

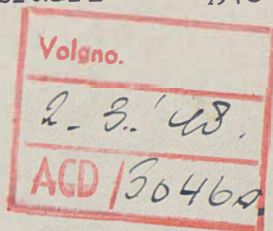
Lr A/1 Nr 163'48

Bijlagen: 2

Bericht op schrijven No. ....

van .....

Onderwerp: .....

Hierbij doe ik U toekomen een tweetal rapporten betreffende mededelingen uit het Partijgebouw van de Communistische Partij Nederland te Utrecht.

De Hoofdcommissaris van politie,

(R. W. Van Eijk).

Aan de Heer Hoofd van de
Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
's Gravenhage.

Utrecht.

A/1 No. 163'48

30460

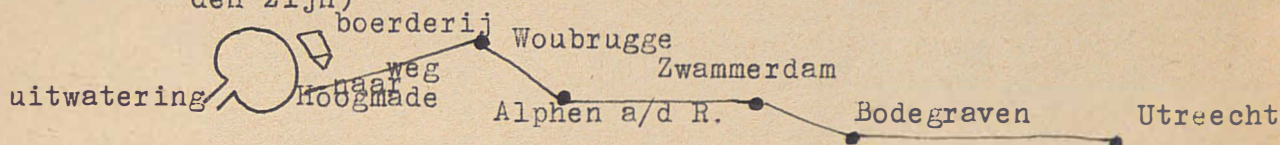
R a p p o r t .

Gegevens uit het Partijgebouw van de Communistische Partij Nederland te Utrecht.

Op 25 Februari 1948 werd door berichtgever uit een brievenbakje met het opschrift "strikt persoonlijk" en geplaatst in een kast op het kantoor, een brief weggenomen en vervolgens gelezen.

De inhoud, in machineschrift geschreven, kwam ongeveer op het volgende neer:

"Dit zijn de gegevens betreffende de weg die je gaan moet."
(hierna volgend twee regels, die door berichtgever niet onthouden zijn)

(de tekening was in rode inkt uitgevoerd)

(Hieronder volgde in machineschrift):

"Weg van Utrecht volgen, via Bodegraven, Zwammerdam, Gouwsluis,
"Alphenbrug over naar lage zijde Smolenaars, in Smolenaars
"voor de brug blijven, langs water naar Woubrugge, bruggetje
"over de polder in, de weg rechtuit, krijg je een dwarsweggetje
"tje loopt naar Hoogmade (of Hogemade), op dat dwarsweggetje
"een boerderij. Aan de overzijde een schuur of keet.

2/ Berichtgever vermoedt, dat hier wapens zijn verborgen en dat deze ook uit Warmond zijn gekomen, omdat deze per schuit zijn vervoerd. Dat de plaatsen op deze wijze zijn aangeduid, zou gedaan zijn, opdat de betrokkenen zo weinig mogelijk behoeven te vragen. Hij weet niet of dit water verbinding heeft met Warmond en hij weet evenmin waar de schuur staat. Hij vermoed, dat de boerderij aan het dwarweggetje ligt en het water er achter zal liggen. Hij vermoedt voorts, dat er wapens zullen worden gehaald, omdat deze als ze daar zouden zijn, in geval van nood niet te bereiken zouden zijn.

Utrecht 26 Februari 1948.

Op 26-2-48 mondeling doorgegeven aan C.V.D.

Utrecht.

A/1 No. 163'48 verv.

30460

R a p p o r t .

Gegevens uit het Partijgebouw van de Communistische Partij Nederland te Utrecht, van 23 tot en met 25 Februari 1948.

- 3) Volgens berichtgever zou er in het partijgebouw een "hoerastemming" zijn, in verband met de communistische overwinning in Tsjecho-Slowakije.
J. A. STIKKER, administrateur van het dagblad "De Waarheid", wonende Noordweg 63 te Zeist (verdere gegevens onbekend) zeide:
"De Rus is niet zo stom om een offensief te openen, zoals de Maf, maar hij doet dat stukje voor stukje. Ook Frankrijk en Italië en uiteindelijk Nederland zullen hetzelfde lot ondergaan. Wij moeten trachten op de een of andere manier in de Regering te komen".
- 4) BERNARDUS JOHANNES SCHREUDERS, geb. te Den Haag 4-2-19, zeide tegen andere functionarissen in het gebouw:
"Er zijn veel dingen uitgelekt, die niet bekend gemaakt zijn. (Hij noemde o.a. de staking in Amsterdam). Vele dingen, die alleen de leden kunnen weten zijn bij officiële instanties bekend. De communistische partij in België had medegedeeld, dat officiële instanties in België op de hoogte waren van het verschijnen van "vreemde vliegtuigen boven het land".
- 5) Volgens berichtgever wordt er in het gebouw beweerd, dat zich de laatste tijd veel personen als lid melden; dit zou uit angst zijn voor de internationale toestand.
- 6) Schreuders zeide, dat de verwachting was dat een staking zou uitbreken in de Bouwvakken en bij de D.U.W., indien de eisen van de E.V.C. niet zouden worden ingewilligd. Er zouden dan meer bedrijven volgen, zoals in België.
- 7) Schreuders zeide voorts: Er zal door de C.P.N. een grote campagne worden opgezet over de Regering in Londen, in verband met het in handen van de vijand vallen van parachutisten in de bezettingstijd. Volgens S. wist de regering, dat deze parachutisten niet goed terechtwamen. Ook over Koos Vorrink zal actie gevoerd worden. (berichtgever vermoedde, dat dit laatste op een verkiezingsactie betrekking had).

Utrecht 26 Februari 1948.

Notitie 25

Een oncontroleerbare berichtgever deelde mede:

In de maand December werd verschillende malen een man gesignaleerd welke op een min of meer geheimzinnige wijze een bezoek bracht aan het gebouw van de CPN aan de Mariaplaats te Utrecht.

Het signalement van deze persoon is als volgt:

Leeftijd 40 a 50 jaar, lengte 1.70, flink postuur, draagt bril met donker garnituur, donkere baard. Is opvallend gekleed, draagt blauwe alpino muts, witte kousen waarin vaak de pijpen van zijn broek zijn gestoken bij wijze van rijbroek.

Na zijn bezoek begaf hij zich dan meestal naar het Centraal station en vertrok met de trein in de richting ~~Utrecht~~. HILVERSUM

In het gebouw van de CPN wordt hij door de functionarissen aangesproken met de naam SLOWISKI of Prof. GUNA (beide namen fonetisch).

Hij treeds steeds kort en bruut op. Alle aanwezigen, behalve de betrokken functionaris moeten zich verwijderen. Over het algemeen is niemand van de aanwezigen op zijn komst gesteld.

Berichtgever vermoed dat SLOWISKI iets met Joden te maken heeft.

Hij zou thans in Rusland verblijven, doch zal weer terug komen.

23-3-48 C3

NB Verzoeken eerst contact op te nemen alvorens hierover te corresponderen

C3

HOOFDCOMMISSARIAAT
VAN POLITIE
UTRECHT

UTRECHT, den

28 Februari

1948

Lr. A/1 Nr 171'48

Voigno.
5. MRZ. 1948
ACD/30756

Bijlagen :

Bericht op schrijven No. ....

van .....

Onderwerp: Mededelingen C.P.N.

Hierbij doe ik U een rapport toekomen over een onbekend manspersoon, die enige malen in het Partijgebouw van de Communistische Partij Nederland te Utrecht werd gezien.

De Hoofdcommissaris van politie,

R. W. Van Eijk

(R. W. Van Eijk).

Aan de Heer Hoofd van de
Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
s G r a v e n h a g e .

Utrecht.

A/1 No. 171'48

30756

R a p p o r t .

1) In de maand December 1947 werd door personeel van de I.D. Utrecht meermaals in het partijgebouw van de Communistische Partij Nederland te Utrecht een onbekend manspersoon ^{gesig-ua-}gezien, beantwoordende aan het volgende signalement.

2) Oud 40 à 50 jaar, lengte 1,70 m, flink postuur, draagt bril met donker garnituur, donkere baard. Hij is zonderling gekleed, draagt blauw alpinopetje (Zonder klep), witte kousen, waarin vaak de pijpen van een gewone broek, bij wijze van rijbroek, zijn gestoken.

Betrokkene is enige malen gevolgd tot aan het Centraal Station en vertrok steeds met de trein in de richting Hilversum.

3) Van oncontroleerbare zijde werd desgevraagd medegedeeld, dat deze persoon in het partijgebouw werd aangesproken met de naam "Slowiski", of Professor Guna. (Beide namen op gehoor opgenomen) Wanneer deze persoon in het partijgebouw komt, moet iedereen, met uitzondering van het personeel, het gebouw verlaten. De deuren worden gesloten en hierbij treedt de betrokkene kort en brutaal op. Over het algemeen is niemand van de aanwezigen op z'n komst gesteld en men is blij wanneer hij vertrokken is. Opmerkelijk is, dat er nooit over de handelingen van deze persoon in het partijgebouw gesproken wordt.

4) Berichtgever vermoedt, dat hij iets met joden heeft uit te staan.

5) Thans zou de betrokkene in Rusland zijn. Hij wordt wel terugverwacht.

Inderdaad is deze persoon de laatste tijd niet meer in Utrecht gezien, door personeel van de I.D..

Utrecht 28 Februari 1948.

Inlichtingendienst
HOOFDCOMMISSARIAAT
VAN POLITIE
UTRECHT

ZEER GEHEIM

UTRECHT, de 5 Maart

1948

Lr...A./..Nr 193'48

Bijlagen : _____

Bericht op schrijven No. ....

van .....

Onderwerp : _____

Volgens.
8. MRZ. 1948
ACD: 30885

Hierbij doe ik U toekomen een rapport over gegevens uit het partijgebouw van de C.P.N. te Utrecht naar de inhoud waarvan ik U moge verwijzen.

De Hoofdcommissaris van Politie,

R.W. van Eijk

(R.W. van Eijk).

Aan de Heer Hoofd van de
Centrale Veiligheidsdienst
Javastraat 68,
's Gravenhage.

A/1 - 193'48

30005

R A P P O R T.

Gegevens uit het partijgebouw van de Communistische Partij Nederland aan de Mariaplaats no.18 te Utrecht.

x 1) Op een vraag van berichtgever aan BERNARDUS JOHANNES SCHREUDERS, geboren te 's Gravenhage 4-2-1919, politiek secretaris van het district Utrecht der C.P.N., hoe het mogelijk was, dat de vliegtuigen hier zo goed de weg wisten, werd geantwoord, dat deze bemand zijn met Duitse piloten onder een Russische gezagvoerder. Deze Duitsers waren in de bezettingstijd in ons land gestationneerd en hadden zich vrijwillig bij de Russen gemeld en, nu voor dit werk ~~zijn~~ ingezet. ^{zijn}

2) SCHREUDERS zou tevens gezegd hebben als Amsterdam wist hoe hier met de papieren werd omgesprongen, dan zou het gehele districtsbestuur worden ontslagen. Alleen VAN OOSTEN en KRAMER mochten hier kennis van dragen.

R 3) Berichtgever vermoedt, dat tussen verschillende vreemdelingen die in ons land werkzaam zijn, personen van Russische nationaliteit verblijven. Hij beweerde, dat tussen de Polen, die bij de N.V. Werkspoor werkzaam zijn, personen zouden schuilen met valse papieren, in die zin dat de naamsaanduiding verdraaid is en dat de betreffende personen instructies hebben van de C.P.N..

Utrecht, 5 Maart 1948.

Notitie 26

Mij werd medegedeeld dat tussen de verschillende vreemdelingen welke in ons land verblijven, vele personen van Russische nationaliteit zouden schuilen.

Zoo zouden er onder de Polen, welke bij NV WERKSPoor werken, Russen zijn op valse papieren.

Deze Russen zouden in contact staan met de CPN.

23-3-48

C3

NB. Verzoeken alvoren over deze aangelegenheid te corresponderen eerst contact op te nemen met C3

Inlichtingendienst

ZEER GEHEIM

HOOFDCOMMISSARIAAT
VAN POLITIE
UTRECHT

UTRECHT, de 5 Maart

19 48

LrG./1. Nr 192'48

Bijlagen: 1

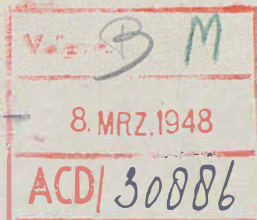
Bericht op schrijven No.....

van.....

Onderwerp:

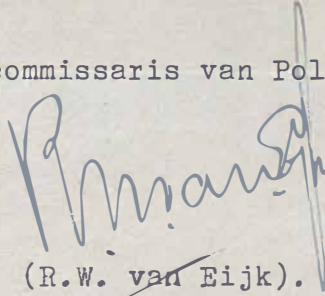
BUREAU B

9.3.48

Hierbij doe ik U toekomen een verslag van een besloten vergadering, gehouden door de Afd. Utrecht-stad III van de Communistische Partij Nederland op 3 Maart 1948.

De Hoofdcommissaris van Politie,

(R.W. van Eijk).

Aan de Heer Hoofd van de
Centrale Veiligheidsdienst
Javastraat 68,
's Gravenhage.

C/1 - 192'48

R A P P O R T .

1) Verslag van een besloten ledenvergadering van de Communistische Partij Nederland, district Utrecht, Afdeling Utrecht-stad III, gehouden in het partijgebouw van het District aan de Mariaplaats no. 18 te Utrecht, op 3 Maart 1948 van 20.00 tot 23.30 uur.

R x 2) Aanwezig waren als bestuursleden: GIJSBERT VAN BALKUM, geboren te Utrecht 29-4-1919, electro-monteur van de Verenigde Blikfabrieken, algemeen secretaris en scholingsleider en GERARDUS ANTONIUS FAAY, geboren te Utrecht 15-5-1918, transportarbeider bij de N.V. Werkspoor, organisatiesecretaris, beiden van de Afd. Utrecht-stad II

In het geheel waren 29 leden aanwezig, waaronder 2 vrouwen. Opgemerkt werd o.a. een zoon van HENDRIKUS SPEKKELS, geboren te Utrecht 4-1-1887, lid C.P.N., wonende te Jutphaas, Verlengde Hoogravenseweg 278 (vermoedelijk wordt bedoeld HENDRIK JAN SPEKKELS), geboren te Utrecht 25-12-1913, eveneens lid C.P.N., wonende aan het zelfde adres. Bovendien een zekere LOVINK of LOVIK, fruithandelaar, wonende te Utrecht (nadere gegevens onbekend).

R 3) Over het algemeen had de vergadering een onordelijk verloop en werd niet aan het programma vastgehouden (zie bijlage). Een van de oorzaken was het internationale gebeuren.

opkaart - 4) Een verslag van de districtsconferentie werd voorgelezen. Dit handelde over de verkiezingsactie, het afdelingswerk en de colportage met de kranten. Een brief werd voorgelezen van de in Utrecht bekend staande voetballer-sigarenwinkelier BEN VAN LEUR, wonende aan de Nachtegaalstraat te Utrecht (personalia nog niet bekend). Deze beklagde zich er over, dat zijn krant "De Waarheid" ondanks zijn uitdrukkelijk verbod, openlijk in de winkel werd gegooid. In het vervolg moest de krant in een omhulsel worden gestoken; gebeurde dit niet, dan bedankte hij voor de krant, maar niet als lid. Ook was er een klacht over het bezorgen van "De Waarheid" aan drie oud-S D.A.P.-ers uit de Rivierenwijk te Utrecht. Dezen beklagden zich er over, dat de krant onregelmatig kwam en vroegen "of het bij de C.P.N. ook zo'n rotzooi was als bij de S.D.A.P."

R 5) Candidaten werden gesteld voor de bestuursverkiezing, de uitslag wordt medegedeeld in het mededelingenblad van 14 Maart a.s. Er werd medegedeeld, dat deze bladen, nu elke afdeling over een eigen stencilmachine beschikt, regelmatig gaan verschijnen.

R 6) Bij de rondvraag, die in een "onder-onsje" verviel, kon het volgende worden opgevangen: Vorengenoemde SPEKKELS Jr., die voorheen bij de Ned. Spoorwegen

D gewerkt zou hebben, zou zijn ontslag hebben moeten aanvragen op last van de C.P.N. en zou thans in dienst zijn bij de Lasstavenfabriek van Philips te Utrecht, als soldaerder. Spekkels beweerde "dat hij geleidelijk vorderde en aardige contacten wist te leggen" (Volgens berichtgever zouden er reeds enige communisten werkzaam zijn. De I.D.Utrecht zal dit nader onderzoeken).

R C } 7) Vanaf de bestuurstafel werd medegedeeld, dat in geval er onverwachts Russen zich bij een van de leden melden, dezen direct moesten worden binnen gelaten, want dat betekende, dat deze mensen niet de plaats van bestemming hadden kunnen bereiken. De betrokkenen moeten dan voor een nacht onderdak worden verleend en het benodigde voedsel worden verschaft; de onkosten hieraan verbonden, zouden worden vergoed.

R D } 8) Bij de N.V. Werkspoor zou thans iemand verbonden zijn, die door de communisten wordt aangeduid als "inspecteur". Deze zou hebben bepaald, dat in den vervolge geen communisten, die op de fabriek werkzaam zijn, behulpzaam mogen zijn bij het verspreiden van de fabriekskrant (Werkspoor-nieuws) of colportage met bladene.d. Dit zal in de toekomst gebeuren door mensen, die niet werkzaam zijn aldaar. De oorzaak hiervan zou zijn dat een superieur van deze z.g. inspecteur, die op de vergadering als "baas" (vermoedelijk voorman) werd aangeduid, communist zijnde, tijdens het schaftuur een "manifest" van de C.P.N. wilde ophangen, doch bij die handeling overlopen werd. De z.g. inspecteur zou bevreesd zijn, dat deze superieur als communist bekend zou komen te staan en wil thans radicaal voor iedere communist een verbod voor openlijke activiteit.

R 12.15 } 9) In geval door regeringsmaatregelen of omstandigheden communisten niet voldoende invloed kunnen verkrijgen, zoals dit in Frankrijk het geval zou zijn, dan komen de geheime agenten in actie. Deze bepalen, wat voor sabotage er verricht moet worden in de verschillende fabrieken en op welke wijze het bedrijfsleven stop gezet zal worden.

10) In Tsjecho-Slowakije wrdt ieder, die een functie bekleedt, gedwongen tot het tekenen van een loyaliteitsverklaring. Wordt dit geweigerd dan worden de betrokkenen op staande voet ontslagen. Indien het aantal ontslagenen te groot zou zijn om gevangen te nemen, dan wordt een groot gedeelte dood geschoten, omdat indien moeilijkheden zouden ontstaan het te gevaarlijk is om een dergelijk aantal gevangenen vast te houden. Tijdens de actie in Tsjecho-Slowakije zouden door de communisten grote ontploffingen zijn veroorzaakt. Door bovengenoemde FAAY werd de opmerking gemaakt: "dat zij raar zouden staan te kijken als het hier zo ver is, wat de C.P.N. in bezit heeft".

11) Na Finland zou Griekenland aan de beurt komen waarop door de Sovjet-Unie druk zal worden uitgeoefend; daarna Italië. Van laatstgenoemd land was men overtuigd, dat dit zou slagen wijl het aantal communisten daar de meerderheid zou hebben.

R 12) Tijdens de vergadering werd medegedeeld dat de Afdeling Utrecht-stad III de navolgende leden telt: 260 mannen, 185 vrouwen, alsmede 133 jongens en 266 meisjes in de leeftijd van 15 t/m 18 jaar.

Notitie. 34

's-Gravenhage, 29 April 1948.

Op te bergen in O.D. 244 (Utrecht-Stad) Behoeft niet meer aan de Afdeling B gezonden te worden.

pt 1 Door een doorgaans goed ingelichte berichtgever werd mij medegedeeld, dat op 3 Maart 1948 in het partijgebouw der C.P.N. te Utrecht een ledenvergadering werd gehouden van de Afdeling III Stad van het District Utrecht van de C.P.N. (Zie bijgaande convocatie).

pt 2 Aanwezig waren als bestuursleden: Gijsbert van BALKUM, geboren te Utrecht 29-4-1919, electro-monteur van de Verenigde Blikfabrieken, algemeen secretaris en scholingsleider en Gerardus Antonius FAAY, geboren te Utrecht 15-5-1918, transportarbeider bij de N.V. Werkspoor, organisatiesecretaris, beiden van de Afdeling Utrecht-stad III.
In het geheel waren 29 leden aanwezig, waaronder 2 vrouwen. Opgemerkt werd o.a. een zoon van Hendrikus SPEKKELS, geboren te Utrecht 4-1-1887, lid C.P.N., wonende te Jutphaas, Verlengde Hoogravenseweg 278 (vermoedelijk wordt bedoeld Hendrik Jan SPEKKELS, geboren te Utrecht 25-12-1913, eveneens lid C.P.N. wonende aan het zelfde adres). Bovendien een zekere LOVINK of LOVIK, fruithandelaar, wonende te Utrecht (nadere gegevens onbekend).

pt 3 Over het algemeen had de vergadering een onordelijk verloop en werd niet aan het programma vastgehouden (zie bijlage). Een van de oorzaken was het internationale gebeuren.

pt 4 Een verslag van de districtsconferentie werd voorgelezen. Dit handelde over de verkiezingsactie, het afdelingswerk en de colportage met de kranten. Een brief werd voorgelezen van de in Utrecht bekend staande voetballer-sigarenwinkelier ben van LEUR, wonende aan de Nachtegaalstraat te Utrecht (personalia nog niet bekend). Deze beklagde zich er over, dat zijn krant "De Waarheid" ondanks zijn uitdrukkelijk verbod, openlijk in de winkel werd gegooid. In het vervolg moest de krant in een omhulsel worden gestoken; gebeurde dit niet, dan bedankte hij voor de krant, maar niet als lid. Ook was er een klacht over het bezorgen van "De Waarheid" aan drie oud-S.D.A.P.ers uit de Rivierenwijk te Utrecht. Dezen beklagden zich er over, dat de krant onregelmatig kwam en vroegen "of het bij de C.P.N. ook zo'n rotzooi was als bij de S.D.A.P.".

pt 5 Candidaten werden gesteld voor de bestuursverkiezing, de uitslag wordt medegedeeld in het mededelingenblad van 14 Maart a.s. Er werd medegedeeld, dat deze bladen, nu elke afdeling over een eigen stencilmachine beschikt, regelmatig gaan verschijnen.

pt 12 Tijdens de vergadering werd medegedeeld, dat de Afdeling Utrecht-stad III de navolgende leden telt: 260 mannen, 185 vrouwen, alsmede 133 jongens en 266 meisjes in de leeftijd van 15 tot en met 18 jaar.

release van stuk 30886-9

ag.nr. 34426

Notitie 30

Tijdens een vergadering van een afdeling van de CPN in een van de grote steden werd de volgende opmerking gemaakt:

In geval door regeringsmaatregelen of andere omstandigheden, de communisten ~~niet~~ geen overwegende invloed zullen kunnen krijgen, gelijk dit thans in Krankrijk het geva: geweest zou zijn, dan komen de geheime agenten in actie. Deze zullen aangeven wat voor soort sabotage er verricht moet worden in de verschillende bedrijven en op welke wijze het bedrijfsleven stopgezet zal worden.

C3 29-4-48

Notitie 37

Van C III
Aan D IIIa

Een doorgaans goed geïnformeerde berichtgever deelde mij het volgende mede:

Bij de NV Werkspoor te Utrecht zou thans iemand verbonden zijn die door de leden van de CPN in Utrecht wordt aangeduid als de "inspecteur". Deze zou hebben bepaald dat er in het vervolg geen communisten, voorzover zij in het bedrijf werkzaam zijn, mogen medewerken aan het verspreiden van de bedrijfscourant (Werkspoor Nieuws) of andere communistische lectuur. Dit zou gedaan worden door partijgenoten die niet in het bedrijf werkzaam zijn. Deze maatregel is genomen uit het oogpunt van beveiliging, opdat de pgn niet als zodanig openlijk bekend zullen worden. Aanleiding tot deze maatregel is geweest, dat de superieur van deze inspecteur (verm. een voorman), die ook communist is, terwijl hij bezicg was een manifest op te hangen, bij die handeling overlopen werd.

29-4-48

Bemerking: Verzoeken alvorens tot actie over te gaan, contact met C3 op te nemen.

release van stuk 30886-7

NOTITIE 36

ag.nr. 34434

Aan C II
Van C III

Een doorgaans goed ingelichte berichtgever deelde mij mede dat tijdens een ledenvergadering van een afdeling der CPN in een van de grote steden vanaf de bestuurstafel het volgende werd medegedeeld:
Wanneer ~~hier~~ er zich onverwachts RUSSEN bij leden van de partij mochten melden, dan moesten deze binnengelaten worden en worden verzorgd. Deze Russen hadden dan door de een of andere omstandigheid hun plaats van bestemming niet kunnen bereiken.
De onkosten die hieraan verbonden waren zouden worden vergoed.

29-4-48

rebase van stuk 30886-6
Notitie 35

ag.nr. 34433

Aan B IIIa
Van C III

Een doorgaans goed ingelichte berichtgever deelde mij mede, dat momenteel bij de Philips Lasstavenfabriek te Utrecht werkzaam zou zijn Hendrik Jan SPEKKELS, geboren te Utrecht 25-12-1913, wonende te Utrecht verlengde Hoogengravenscheweg 278. Spekkels, die eerst werkzaam was bij de Nederlandse Spoorwegen, zou aldaar op last van de CPN ontslag hebben genomen en opdracht hebben gekregen om bij de Lasstavenfabriek een bedrijfsceel op te bouwen. Volgens eigen mededeling van Spekkels zou hij reeds aardig vorderen en goede contacten hebben gelegd.

Bemerking: Door de ID Utrecht wordt reeds een onderzoek ingesteld naar de communisten die bij deze fabriek werkzaam zouden zijn. Verzoeken alvorens tot actie over te gaan met C 3 contact op te nemen.

29-4-48

Inlichtingendienst

HOOFDCOMMISSARIAAT
VAN POLITIE

UTRECHT

UTRECHT, de 10 Maart 1948

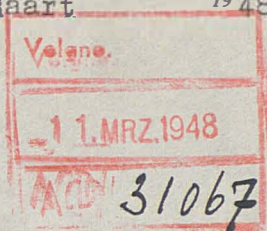
LA/1 Nr 206-207 '48

Bijlagen : _____

Bericht op schrijven No. ....

van .....

Onderwerp : _____

Hierbij doe ik U toekomen een tweetal rapporten betreffende berichtgeving over vliegtuigen, naar de inhoud waarvan ik U korthedshalve moge verwijzen.

De Hoofdcornmissaris van Politie,

A handwritten signature in blue ink, which appears to read "R. W. van Eijk".

(R. W. van Eijk).

Aan de Heer Hoofd van de
Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
's Gravenhage.

A/1 no. 206'48

R A P P O R T.

Bericht, afkomstig uit het partijgebouw van de Communistische Partij Nederland aan de Mariaplaats no. 18 te Utrecht.

X) U BERNARDUS JOHANNES SCHREUDERS, geboren te 's Gravenhage 4-2-1919, politiek secretaris van het district Utrecht der C.P.N., was op Maandag, 8 Maart 1948 des morgens bezig met het overtypen van een bericht, waar hij boven zette: "BEKLAGENSWAARDIG".

Het handelde over een vliegtuig, dat verleden week (1-6 Maart 1948), nadere datum onbekend, in de middag te 15.00 uur achterna was gevlogen. Er kwamen in het bericht veel zinnen voor, die niet in de Nederlandse taal waren gesteld.

Over dit bericht werd geen commentaar gegeven en volgens berichtgever is men de laatste tijd opmerkelijk zwijgzaam; men zou bang zijn, dat de communisten in West-Europa nog wel eens geïnterneerd konden worden.

U Berichtgever deelde voorts mede, dat hij in het vervolg geen melding van vliegtuigen zal maken, tenzij een en ander in de provincie Utrecht zal plaats vinden en hij hiervan tevens de bewijzen zou kunnen leveren

R U Volgens berichtgever wordt in het partijgebouw gesproken over de ontdekte wapensmokkel etc. in Bergen op Zoom. Men spreekt over dit geval alsof dit als een nadeel voor de C.P.N. beschouwd moet worden. Indien zou blijken dat hierbij C.P.N.-ers betrokken zijn, zal alsdan getracht worden hierover nadere mededelingen uit te lokken.

Utrecht, 10 Maart 1948,

A/1 no. 207'48

R A P P O R T .

4) Door een betrouwbare berichtgever werd aan de I.D. Utrecht inzage gegeven van een aan hem geadresseerde brief, afkomstig van een Belgische vriend.

Hierin kwam de navolgende passage voor:

R "Op het vliegveld te Melsbroek (België) is op een tijdstip dat er geen enkel vliegtuig werd verwacht een vreemd vliegtuig geland, waaruit vier met mitraillettes bewapende soldaten stapten, die de toegelopen employé's van het vliegveld daarmede in bedwang hielden. Daarop stapten nog twee heren uit, die in een gereedstaande auto stapten en snel wegreden. Hierop stapten de vier onbekende soldaten weer snel in het vliegtuig en verdwenen weer even snel in de lucht".

Voorts vermeldde de brief dat slechts één Belgische krant dit bericht vermeld had. Hierop werd van regeringswege nimmer commentaar gegeven. Briefschrijver vermoedde dat het hier Russen betrof.

Utrecht, 10 Maart 1948,

Notitia 28

Van niet geheel betrouwbare zijde werd mij medegedeeld dat de ondekke wapenopslagplaats in Bergen op Zoom (moet zijn Nuland) in verband zou staan met de CPN. Positive gegevens waren berichtgever hierover echter niet bekend. Getracht zal worden nadere inlichtingen hieromtrent te verkrijgen.

23-3-48

03

Notitie 27

Door een -door tussenpersoon als betrouwbaar aangeduide-berichtgever werd op 10-3-48 medegedeeld, dat

Op het vliegveld te Melsbroek (Belgie) op een tijdstip dat er geen enkel vliegtuig verwacht werd een vreemd vliegtuig geland is, waaruit vier met mitrailettes gewapende soldaten stapten, die de toegelopen employes van het vliegveld daarmee in bedwang hielden. Daarop stapten nog twee heren uit, die in een gereedstaande auto stapten en snel wegreden. Hierop stapten de onbekende soldaten weer in het vliegtuig en verdwenen weer even snel in de lucht.

Dit bericht zou slechts in een Belgische courant vermeld geweest zijn. Van regeringswege zou hierop nimmer commentaar gegeven zijn. Berichtgever vermoedde dat het hier Russen betrof.

23-3-48

G3

Inlichtingendienst

HOOFDCOMMISSARIAAT
VAN POLITIE
UTRECHT

ZEER GEHEIM

UTRECHT, de 16 Maart 1948

LrA/1 Nr 226 '48

Bijlagen: _____

Bericht op schrijven No. ....

van .....

Onderwerp: _____

Volgao.
19 MRZ. 1948
ACD/31650

C

Hierbij doe ik U toekomen een rapport betreffende gegevens uit het partijgebouw van de C.P.N. te Utrecht, naar de inhoud waarvan ik U moge verwijzen.

De Hoofdcommissaris van Politie,

hm

(R.W. van Eijk).

Aan de Heer Hoofd van de
Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
's Gravenhage.

A/1 no. 226'48

R A P P O R T.

Gegevens, afkomstig uit het Partijgebouw van de Communistische Partij Nederland aan de Mariaplaats te Utrecht.

R
—
Door berichtgever werd gehoord dat er gesproken is over zeer slecht vergaderingbezoek. In de week van 7 tot 14 Maart j.l. moest een ledenvergadering in de wijk "Ondiep" worden afgelast, daar slechts zes leden waren verschenen. In diezelfde periode moest ook een vergadering worden afgelast in de wijk "Transvaal", waar tien personen waren opgekomen. Van verschillende zijden was aangedrongen om 's Zondagsmorgens te vergaderen, doch het overgrote gedeelte verklaarde zich hiertegen.

X | 5) BERNARDUS JOHANNES SCHREUDERS, geboren te Den Haag, 4-2-1919, wonende te Utrecht, politiek secretaris van het district Utrecht der C.P.N., deelde aan een onbekend gebleven persoon mede, dat de regering beter deed geen maatregelen te nemen tegen de communisten, "aangezien Rusland het daar in ieder geval niet mee eens zou zijn en dit wel eens diplomatieke gevolgen kon hebben. Het was toch zeker niet de schuld van de Nederlandse communisten dat de Italiaanse communisten een agent hebben gehad bij het Vaticaan en dat de namen van de agenten die het Vaticaan hebben ingelicht, bekend zijn geworden".

5) Dezelfde onbekend gebleven persoon beweerde, dat er mededelingen in de pers hadden gestaan, waaruit hem gebleken was dat de regering van feiten en omstandigheden in de C.P.N. op de hoogte is, die aan vele leden onbekend zijn. Hij was tot de conclusie gekomen, dat er bij de C.P.N. ook mensen zijn die de regering inlichtingen geven, net zo goed als de communisten inlichtingen hadden verkregen uit het Vaticaan.

R
X | — || 5) Een van de schaakspelers, waarschijnlijk RESHEVSKY, zou, zo ving berichtgever op, in verbinding staan door middel van een koerier met CHRISTIAAN SMIT, geboren te Amsterdam 11-9-07, wonende te Amsterdam.

R
5) Berichtgever deelt mede dat alle administratie van de partij uit het gebouw verwijderd is. Alleen die van het dagblad "De Waarheid" is nog aanwezig.

Utrecht, 16 Maart 1948.

Notitie 31

Op 16 Maart 1948 werd mij gerapporteerd dat een van de schaakspelers welke momenteel in den Haag aan het schaaktournooi deelnemen door middel van een koerier in verbinding zou staan met Chris SMIT lid van het Politiek Bureau der CPN.

Vermoed werd dat de bedoelde schaakspeler RESNEVSKY.

De betrouwbaarheid van berichtgever kan niet hoog worden aangeslagen.

23-3-48

C3

Notitie 30

Op 16 Maart 1948 werd mij medegedeeld dat alle administratie van de CPN District Utrecht uit het partijgebouw aan de Mariaplaats verwijderd is. Alleen de administratie van het dagblad de WAARHEID zou nog aanwezig zijn.

23-3-48

C3

NB. Verzoeken alvorens over deze aangelegenheid te corresponderen eerst contact met C3 op te nemen.

Notitie 29

Op 16 Maart 1948 werd mij medegedeeld dat het vergaderingbezoek in het District Utrecht momenteel zeer slecht is. In de week van 7 tot 14 Maart moest een ledenvergadering in de wijk ONDIEP worden afgelast, daar slechts 6 leden waren verscheen. In dezelfde periode moest een vergadering worden afgelast in de wijk TRANSVAAL, waar slechts 10 personen waren opgekomen. Van verschillende zijde was er in het District Utrecht op aangedrongen om op Zondagmorgen te vergaderen, doch het overgrote gedeelte van de leden heeft zich hier tegen verklaard.

23-3-48

C3

NB Verzoeken over deze aangelegenheid niet te corresponderen met de ID Utrecht. C3

Inlichtingendienst
HOOFDCOMMISSARIAAT
VAN POLITIE
UTRECHT

ZEER GEHEIM

UTRECHT, de 22 Maart 1948.

Lr. A./1. Nr 241'48

Bijlagen: _____

Bericht op schrijven No. ....

van .....

Onderwerp: _____

25. MRZ. 1948
ACD/32002

Hierbij doe ik U een rapport betreffende gegevens uit het partijgebouw der C.P.N. te Utrecht toekomen, naar de inhoud van welk rapport ik nog verwijzen.

De Hoofdcommissaris van Politie,

R. W. van Eijk

(R.W. van Eijk).

Aan de Heer Hoofd van de
Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
's Gravenhage.

A/1 no. 241'48

R A P P O R T.

Gegevens uit het partijgebouw van de
Communistische Partij Nederland aan de Mariaplaats te
Utrecht.

1) Onderstaand gesprek, dat gevoerd werd tussen BERNARDUS
x JOHANNES SCHREUDERS, geboren te 's Gravenhage 4-2-1919,
politiek secretaris der C.P.N. van het district Utrecht,
wonende Paramaribostraat 54 bis a te Utrecht, en een on-
x bekende (indien goed verstaan zou deze man ROELOFS genaamd
zijn). Het gesprek was min of meer moeilijk te volgen
daar er druk gesproken werd; het is danook niet volledig.

R
2) "Als veiligheidsmaatregel zouden verschillende Russen,
"die op clandestiene wijze in ons land waren gekomen en
"opdracht hadden sabotagegroepen te leiden en te vormen,
"vertrekken, waarschijnlijk met (een) watervliegtuig(en).
"Deze maatregel zou genomen zijn omdat men bang was dat
"vanuit Tsjecho-Slowakije berichten naar het Westen zouden
"doordringen over de methode in Tsjecho-Slowakije toege-
"past, daar deze methode gelijk is aan die in Nederland.
"De Russen worden echter terugverwacht als de storm wat
"geluwd is".

3) De onbekende bracht naar voren dat de oorlog die nu
gevoerd zal worden, een geheel ander karakter zal hebben
dan die in het verleden. Deze oorlog zal geen oorlog zijn
tegen het fascisme maar tegen het communisme. IN Amerika
zullen de stakingen een steeds grotere omvang aan gaan
nemen naarmate de druk van Amerika op Europa groter wordt.
Er zijn genoeg communisten in Amerika en veel zal van de
verkiezingen daar afhangen. Zo lang de lonen en de arbeids-
voorwaarden niet stukken omhoog gaan, zullen de communis-
ten zorg dragen, dat er geen oorlog gevoerd kan worden.
Als de Russen in beweging zouden komen zijn de Amerikanen
zo uit Europa verdwenen. Bij de gevechten die hier en
daar nog geleverd zullen worden, zullen de communisten
wel voor de verrassingen zorgen.

4) Volgens deze onbekende zijn Finland en Italië voor de
reactie verloren. Als wij 3 maanden verder zijn, zullen
Romme en Beel de praatjes niet meer hebben die zij op het
ogenblik hebben. Nu reeds ziet de Partij van de Arbeid
aankomen, dat ze een verloren spel speelt. De Katholieken
willen straks na de verkiezingen samengaan met de groep
Oud. Dan is de P.v.d.A. niet meer nodig. Velen in de
P.v.d.A. zijn nu al overtuigd, dat zij de strijd zullen
verliezen en dat de communisten belangrijke winst zullen
halen.

Tot zover dit gesprek.

Alle belangrijke mededelingen van het hoofdbestuur mogen niet meer door Schreuders persoonlijk behandeld worden, maar in tegenwoordigheid van de leden van het districtsbestuur moeten deze brieven geopend en behandeld worden.

Omdat er gebrek aan geld is en het geld, dat er nog is, gebruikt moet worden voor de verkiezingsactie, zijn er 14 Maart geen mededelingenbladen verschenen.

Utrecht, 22 Maart 1948.

Notitie 89

Voor C3

Een niet geheel betrouwbare berichtgever deelde mij mede dat als veiligheidsmaatregel de verschillende Russen, die op clandestiene wijze in Nederland verblijven en opdracht hadden sabotagegroepen te vormen en op te leiden zouden vertrekken.

Deze maatregel stond in verband met het feit dat de methodes die bij de omwenteling in Tsjecho Slowakije gebruikt zijn dezelfde zijn als die hier in Nederland toegepast zullen worden.

De Russen worden echter terugverwacht wanneer de storm wat geluwd is.

C3 29-4-48

Inlichtingendienst

ZEER GEHEIM

HOOFDCOMMISSARIAAT
VAN POLITIE

UTRECHT

UTRECHT, de

30 Maart

19 48

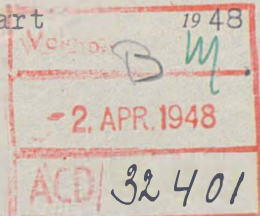
Lr. C./Nr. 259 '48

Bijlagen:

Bericht op schrijven No. ....

van .....

Onderwerp:

BUREAU B

3.4.48

Hierbij doe ik U toekomen het verslag van een op 23-3-48 gehouden besloten vergadering van de Communistische Partij Nederland, naar de inhoud waarvan ik moge verwijzen.

De Hoofdcommissaris van Politie,

A large, stylized handwritten signature in black ink, which appears to read 'R.W. van Eijk'.

(R.W. van Eijk).

Aan de Heer Hoofd van de
Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
's Gravenhage.

C/1 no. 259'48

R A P P O R T.

1 Verslag van een besloten vergadering op
Dinsdag, 23 Maart 1948 van de Communistische Partij Neder-
land, Afdeling III, gehouden ten huize van WILLEM FAAY,
geboren 22-12-1888 te Utrecht, wonende Nieuwe Keizers-
gracht 28 bis te Utrecht.

- 2 Aanwezig waren 23 mensen, waaronder HENDRIK JAN SNELLEN-
BERG, geboren te Utrecht, 29-4-18, grondwerker, wonende
Krommerijnstraat 82 te Utrecht,
- XI SIMON DE ROO, geboren te Krommenie 9-10-1901, ovenist,
wonende Spoorstraat 2 bis te Utrecht,
  - XI JOHANNES CLAZINUS VAN LOVEREN, geboren te Utrecht 1-7-15,
sjouwer, wonende Krijtstraat 10 te Utrecht,
  - XI JOHANNA MARIA GEERTRUIDA DIELESSEN-DE BRUIN, geboren
24-3-13, wonende Roerstraat 13 te Utrecht,
  - XI ALBERTUS JOHANNES VAN BREUKELEN, geboren 28-8-09 te
Maarssen, wonende Leeuwerikstraat 4 te Utrecht,
  - XI CLARA CORNELIA VAN BREUKELEN-VAN BOMMEL, geboren 26-10-13
te Osterfeld, wonende Leeuwerikstraat 4 te Utrecht,
  - XI ABRAHAM VAN DER TOGT, geboren 10-4-1897, wonende J.v.d.
Doemstraat 19 bis A te Utrecht,
  - XI HENDRIK JACOB ROETERDINK, geboren te Amsterdam 20-11-20,
wonende Mariaplaats 18 te Utrecht,
  - XI ALBERTUS DE RIJK, geboren 18-3-22 te Utrecht, wonende
Appelstraat 2 te Utrecht,
  - XI BERNARDUS JOHANNES SCHREUDERS, geboren te Den Haag 4-2-19
wonende Paramaribostraat 54 bis A te Utrecht,
  - XI JEANETTE CAROLINA GEERTJE STOFKOOPER-DE RIDDER, wonende
Spoorstraat 2 bis te Utrecht.

3) Achter de tafel waren gezeten en tevens met de leiding
belast, Schreuders, v. Loveren, Roeterdink en Dielessen-
De Bruin.

4) Schreuders begon met op de staking van morgen (24 Maart
1948) te Amsterdam te wijzen. Hij beweerde, dat de Regering
reeds sinds maanden wist, dat, wanneer de eisen niet inge-
willigd werden betreffende de lonen, enz., een staking zou
uitbreken. (Volgens zegsman had Schreuders er in het geheel
niet over gesproken dat deze staking uit protest werd ge-
houden.).

5) Vervolgens had Schreuders gezegd, dat Finland en Hongarije
met nog enkele anderen, zich bij Rusland aansloten. De
landen die geen nauwe betrekkingen met Rusland onderhouden
zullen door een binnenlandse oorlog geteisterd worden;
in Frankrijk is hiervan een begin geweest. De stakings-
opstand in Frankrijk is niet verloren, maar door de rechtse
partijen afgedwongen, doordat deze zouden hebben ingegrepen.

Thans zou een scheuring in het Franse regeringsblok zijn ontstaan waardoor samenwerking met de communisten weer mogelijk wordt. Ook gebeurt dit in België en Nederland; al deze landen staan onder Amerika en worden door Amerika geregeerd. Op het ogenblik wordt het de strijd om Duitsland; de Amerikanen brengen daar versterkingen naar toe, zo ook naar Nederland.

Hierop werd Schreuders in de rede gevallen door een zekere vrouw GOEDHART, nadere gegevens onbekend, die aan Schreuders vroeg of hij dat nu wel bewijzen kon. Zij had dit een tijd geleden ook gehoord, maar nog niets van de Amerikanen gezien. Van Loveren beweerde dat Schreuders dit gemakkelijk kon bewijzen. Goedhart nam hier geen genoegen mee en zei, dat praatjes niet moesten worden rondgestrooid als de bewijzen niet voorhanden waren; de communisten hebben boter genoeg op hun hoofd.

Schreuders vervolgde dat er onderhandelingen zouden zijn geweest tussen de P.v.d.A. en de C.P.N. De P.v.d.A. zag mee in dat zij aan invloed zou gaan verliezen nu de K.V.P. met de groep Oud samen wil gaan werken. Van Heuven Goedhart zou gezegd hebben op een besloten vergadering, dat wanneer zij te veel met de K.V.P. zouden samenwerken, dit wel eens tot gevolg zou kunnen hebben, dat, nadat de bekende vinger eenmaal was gegeven, zij na verloop van tijd geheel zouden vastzitten aan de K.V.P. Dit was volgens Van Heuven Goedhart een groot gevaar.

Met de 1 Mei-betogingen en tijdens de verkiezingen worden door de C.P.N. moeilijkheden verwacht met de K.V.P.; "kon het wel eens tot relletjes komen tussen de verschillende aanhangers". Het bestuur van de C.P.N. rekent er op dat zij net zo sterk uit de stembus komt als de laatste keer. Er mag geen geld gespaard worden voor de verkiezingen.

Enkele hoge leden (wie is onbekend) zijn uit de partij getreden; 4 van deze mensen zouden op een congres geweest zijn in het Oosten van Europa. Deze uittreding zou op last van de Kominform zijn geschied en bedoelde 4 zouden thans zitting hebben in de top van de internationale inlichtingendienst. (Als zegsman goed verstaan heeft zou dit o.a. 1 man uit Rotterdam en 1 man uit Zaandam zijn, in totaal 4 mensen uit Nederland). Buiten deze personen mag niets gedaan worden. Zij krijgen hun instructies uit Belgrado en moeten alles berichten aan Belgrado. Van de communisten in ons land zijn er 60% legaal en 40% illegaal; de laatsten kunnen ook voor illegale acties worden ingezet.

Utrecht, 30 Maart 1948.

*afschrift
in
"CPN-1 Mei-
viering 1948"*

R

release van stuk 32401-9

ag.nr. 34430

Notitie 32

FOTO
No. 2466

Voor OD 1078 Behoeft niet meer naar Afd. B.

Door een niet geheel betrouwbare berichtgever werd mij medegedeeld: Enkele vooraanstaande leden van de CPN zouden op last van de partij officieel als lid bedankt hebben. 4 van deze mensen zouden op een congres geweest zijn ergens in het oosten van Europa. Zij zouden thans zitting hebben in de leiding van de internationale inlichtingendienst van de Kominform. Wie het zijn was zegsman niet bekend. Van de communisten in ons land zijn er 60 % legaal (openlijk) en 40 % illegaal (geheim).

29-4-48

C3

Notitie 33

Voor OD 1000. Behoeft niet meer aan afd. B gezonden te worden.

Een doorgaans goed ingelichte berichtgever deelde mij mede dat er door de CPN met 1 Mei en met de verkiezingen moeilijkheden verwacht worden met de KVP. De mogelijkheid dat het tot relletjes zou komen moet niet uitgesloten geacht worden.

Het bestuur van de CPN rekent er op dat zij net zo sterk uit de bus zullen komen als de laatste keer. Ondanks de slechte financiële positie van de partij mag er toch geen geld gespaard worden om deze verkiezingen te doen slagen.

29-4-48

c3

Inlichtingendienst

ZEER GEHEIM

**HOOFDCOMMISSARIAAT
VAN POLITIE
UTRECHT**

UTRECHT, den 16 April 1948

Lr. / 1. Nr 300'48

Bijlagen:

Bericht op schrijven No. ....

van .....

Onderwerp:

OP KAART
ACD/46
DAT: 4-4-51
PAR: pwt

17. APR. 1948
AC 33542

FOTO
N 18 41

Hierbij doe ik U een rapport toekomen, bevattende gegevens uit het partijgebouw der C.P.N. te Utrecht, naar de inhoud van welk rapport ik U moge verwijzen.

De Hoofdcommissaris van Politie,
Voor deze:
De Inspecteur van Politie,

H.C. Maat
_____
(H.C. Maat).

Aan de Heer Hoofd van de
Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
's Gravenhage.

A/1 no. 300'48

00.905
deel IV

R A P P O R T.

Gegevens uit het Partijgebouw der Communistische Partij Nederland te Utrecht van 11 t/m 15 April '48.

Het onderstaande werd door LUCRIS DEKEMA E BBO JOHAN KRAMER, geboren te Vreeswijk 27-4-1889, wonende Hobbemastraat 1a te Utrecht, aan verschillende leden in een onderling gesprek medegedeeld:
"Het gaat de verkeerde kant uit nu er zo veel mensen zijn die bedanken". Kramer verklaarde dit nader door te zeggen, dat in Utrecht in de afgelopen week 17 leden hadden bedankt, o.w. 2 agenten van politie, die reeds jaren lid waren geweest en tot de oude garde gerekend konden worden, 1 jonge agent van politie, waar niet over te treuren was, 2 mensen van de Waterleiding Mij., 5 mensen van de Ned. Spoorwegen en 7 losse arbeiders. Kramer maakte hierbij de opmerking dat het eigenaardig was, dat juist dié mensen bedankten die in min of meer ambtelijk verband werkten. In Amsterdam zou dit getal 165 leden zijn, van wie verschillende bij de politie werkzaam zijn. In Groningen zou dit aantal tegen de 200 lopen.

Ook zouden veel mensen bedanken voor Radio Werkend Nederland.

Volgens een verklaring van een onbekende, was er geen andere reden om te bedanken, dan angst, hetzij voor arrestatie, hetzij voor ~~hun~~ baantje. Naar aanleiding van deze opmerking zei Kramer dat, wanneer er arrestatieplannen bestonden, de leden vroeg genoeg gewaarschuwd werden en dan konden maatregelen worden getroffen.

Verder hield Kramer, die schijnbaar niet in een optimistische bui was, een gesprek over de internationale toestand. In de eerste plaats dienen de verkiezingen in Italië te worden afgewacht, daarna zal Rusland wel reageren. Rusland zal door zijn inwendige toestand gedwongen worden tot een oorlog. Rusland staat er inwendig niet zo voor als naar buiten bekend wordt. Als Rusland geen oorlog voert of het vuur warm houdt, breekt daar een revolutie uit.

Ook in ons land moet, vooral nu het Marshall-plan in werking treedt, een revolutie komen. Het Marshall-plan voorziet in eten, zodat onze tuinders brodeloos worden.

In België worden thans zeer weinig vergaderingen gehouden. Desgevegens van de partij worden daar mondeling alleen aan de vrouwen doorgegeven, zodat het partijleven schijnbaar dood is.

Utrecht, 16 April 1948.

9.8.3292

0.8.1100

0.8.
524.

Inlichtingendienst

ZEER GEHEIM

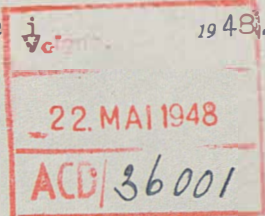
HOOFDCOMMISSARIAAT

VAN POLITIE

UTRECHT

UTRECHT, den 15 Mei 1948.

Lr. C/1 Nr. 360'48

Bijlagen: _____

Bericht op schrijven No. ....

van _____

Onderwerp: _____

Hierbij doe ik U een rapport toekomen, houdende mededelingen uit het partijgebouw der C.P.N. te Utrecht, naar de inhoud waarvan ik U moge verwijzen.

De Hoofdcommissaris van Politie,

van

(R.W. Van Eijk).

Aan de Heer Hoofd van de
Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
's Gravenhage.

C/1 no. 360'48

R A P P O R T.

Mededelingen uit het partijgebouw der Communistische Partij Nederland te Utrecht.

1) Bij de leden van het C.P.N. district Utrecht is de hoop ontstaan dat straks met de verkiezingen de Katholieken zullen samenwerken met de groep Oud.

2) Volgens de C.P.N. zou de Partij van de Arbeid grote klappen krijgen, maar dan is het wel zeker dat de socialisten met de C.P.N. gaan samenwerken.

3) Voor de a.s. verkiezingen zou in het District Utrecht f 1025 zijn opgehaald.

Op 1 Mei zou er een grote betoging zijn geweest in Laren, waar Utrecht 300 man voor geleverd had. Ook Amsterdam zou een groot aantal geleverd hebben.

Utrecht, 15 Mei 1948.

Rel 36001

Ag. nr. 363 Pq

Notitie

Van B III
Van C III

Een doorgaans goedingelichte berichtgever deelde mij het volgende mede:

Er wordt in CPN kringen in Utrecht de hoop uitgesproken dat de KVP meer de conservatieve kant zal uitgaan en meer aansluiting zal zoeken bij de CH, AR en VVD.

Door deze gang van zaken zal de PvdA grote verliezen te lijden hebben en is tenslotte een nauwer samengaan van de PvdA met de CPN te verwachten.

Verder werd medegedeeld dat voor de verkiezingsactie in het District Utrecht der CPN fl. 1025.) werd opgehaald.

24-5-48

Rel 86001

agmr 36 383

Notitie

Aan B III
Van C III

Een gewoonlijk goed ingelichte berichtgever deelde het volgende mede:

Op 1 Mei zou er te Laren (NH) een grote betoging gehouden zijn. Hieraan zou door 300 CPN leden uit Utrecht en door een groot aantal leden uit Amsterdam zijn deelgenomen.

25-5-48

Inlichtingendienst
HOOFDCOMMISSARIAAT
VAN POLITIE
UTRECHT

pag 5

Z E E R G E H E I M

UTRECHT, den

29 M e i

1948

Lr. A/1Nr. 393'48

OP KAART
ACD/46
DAT: 4.10.51
PAR: RM

Volg.
- 4. JUNI 1948
ACD/ 37104

Bijlagen: _____

Bericht op schrijven No. ....

van .....

Onderwerp: _____

Hierbij heb ik de eer U een verslag te doen toekomen, bevattende gegevens uit het partijgebouw van de Communistische Partij Nederland te Utrecht, naar de inhoud van welk verslag ik kortheidshalve moge verwijzen.

De Hoofdcommissaris van Politie,

(R.W. van Eijk).

Aan de Heer Hoofd van de
Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
's G r a v e n h a g e.

A/1 no. 393'48

R A P P O R T.

Gegevens uit het partijgebouw der Communistische Partij Nederland te Utrecht over de periode 24 t/m 28 Mei 1948.

X1 W. VAN WINSUM, waarschijnlijk wonende te Amsterdam, nadere gegevens onbekend, gaat dikwijls naar en komt veel in Duitsland. Hij komt ook in aanraking met Utrechtse C.P.N.-ers. Hij zou zijn opdrachten krijgen van CHRISTIAAN SMIT, geboren te Amsterdam 11-9-07, wonende te Amsterdam, Noorder Amstellaan 163. W. van Winsum heeft geen direct contact met Smit en komt niet op openbare vergaderingen. Hij zou veel in een kelder onder een viswinkel in de Warmoesstraat of Warmoezenierstraat te Amsterdam komen.

X Opmerking I.D. Utrecht: In de administratie der I.D. Utrecht komt voor: WILLEM VAN WINSUM, geboren te Kampen 5-11-1893, van beroep sigarenmaker, wonende te Amsterdam, Lijndestraat 32 hs. Hij was in 1932 voorzitter van een afdeling der Communistische Partij Holland.

In de middag van Dinsdag, 25 Mei 1948 had een vergadering plaats van de afdeling Vrouwenbureau der C.P.N. Utrecht in het partijgebouw, Mariaplaats 18 te Utrecht. Aanwezig waren ongeveer 40 vrouwen, waaronder:

- X AALTJE^{WV} ROEDEN-KRAMER, geboren te Schoterland (Heerenveen) 22-6-02, wonende Springweg 63 boven te Utrecht;
- X JOHANNA PAULINA CORNELIA ROETERDINK, geboren te Utrecht 8-11-26, wonende Oude Kerkstraat 13 te Utrecht;
- X HUBERTA MARIA VAN GEEL, geboren te Utrecht 3-7-09, echtgenote van THOMAS VAN LAREN, wonende Krommerijnstraat 43 te Utrecht;
- X HENDRIKA WILHELMINA VAN OOSTEROM, geboren te Utrecht 23-5-13, echtgenote van JAN HENDRIK PIJPER, wonende Koolhovenstraat 30 te Zuilen.

X Het geheel stond onder leiding van GIJSBERTA MARIA JOHANNA GEERTRUIDE FELIX, geboren te Amersfoort 3-9-96, echtgenote van G. DE GROOT, wonende v.d. Mondestraat 67 bis te Utrecht.

X Als secretaresse werd genoemd JOHANNA MARIA GEERTRUIDA DE BRUYN, geboren te Utrecht 24-3-13, echtgenote van H. DIELESSEN, wonende Roerstraat 23 bis te Utrecht.

X Verder waren nog aanwezig: MARTHA KOETZE, geboren te Utrecht 27-7-30, wonende Radiumstraat 7 te Utrecht;

~~X JOHANNA CATHARINA MAGDALENA VAN REEDE, geboren te Soerabeja 2-3-16, gehuwd met ARNOELBUS STRAMROOD, wonende Steelstraat 24 te Utrecht;~~

X een van de dochters van Aaltje Roeden-Kramer voornoemd, n.l. TIETJE VAN ROEDEN, geboren te Schoterland 26-6-24, echtgenote van J. H. VAN DER KNAAP, wonende Andreasstraat 17 Utrecht, òf JACOBJE VAN ROEDEN, geboren te Wonseradeel 6-2-29, wonende Springweg 63 boven te Utrecht.

Op deze vergadering zou zijn gesproken over de aanstaande verkiezingsactie. Op de verkiezingsdag wordt door de vrouwen bij de stembureaux dienst gedaan met het verspreiden van pamfletten.

Ob. 554
D.K.K.

Bij de telling der stemmen, die des avonds plaats zal vinden, zullen de mannen aanwezig zijn, die notities moeten maken. Het werk zou door de vrouwen zoveel mogelijk moeten worden overgenomen, om de mannen aan het werk te laten. Ook voor de verkiezingspropagande zullen de vrouwen meer werk moeten verrichten, dan vroeger in dergelijke gevallen gebeurde. Binnenkort zal een pamflet verschijnen, opgemaakt door een Rus (de naam werd verstaan als SLAWISKO). Deze pamfletten zouden door de vrouwen moeten worden verspreid. De inhoud ervan zal handelen over de internationale toestand en de verschijning ervan is afhankelijk gesteld van de internationale toestand.

De volgende personen gaan tweemaal per week naar Laren voor het volgen van een cursus:

- Ob. 125
- X ABRAHAM DE KOK, geboren 15-9-19 te Utrecht, wonende Utrechtseweg 279 te Maartensdijk,
  - X ALBERTUS DE RIJK, geboren 8-3-22 te Utrecht, wonende Appelstraat 2 te Utrecht,
  - X een van de zoons van WILLEM FAAY; waarschijnlijk wordt bedoeld GERARDUS ANTHONIUS FAAY, geboren 15-5-18 te Utrecht, wonende Nwe Keizersgracht 28 bis te Utrecht;
  - X een van de zoons van Spekkels, hetzij FREDERIK SPEKKELS, geb. te Utrecht 15-2-19, of HENDRIK JAN SPEKKELS, geb. te Utrecht 25-12-13, wonende Verl. Hoogravenseweg 278 te Jutphaas;
  - X JOHANNA PAULINA CORNELIA ROETERDINK, geboten te Utrecht 9-11-26, wonende Oude Kerkstraat 13 te Utrecht;
  - X JAN HENDRIK PIJPER, geboren 10-2-06 te Utrecht, wonende Koolhovenstraat 30 te Zuilen;
  - X BERNARDUS JOHANNES SCHREUDERS, geboren te Den Haag 4-2-19, wonende Paramaribostraat 54 bis a te Utrecht;
  - X SONJA, vermoedelijk wordt bedoeld SONJA VAN DER KAPTEYN, geboren 6-1-22 te Utrecht, echtgenote van R. VAN DER STEEN, wonende J.P. Coenstraat 29 te Utrecht.

De cursussen worden voorlopig stop gezet in verband met de verkiezingen.

Ob. 1040

In een klapper, die geheel gesloten kan worden in een lederen étui en die weinig in het gebouw aanwezig is, werd het volgende gezien: een schema van de plaatselijke politiecorpsen o.a. Utrecht en Zuilen, de indeling van de verschillende diensten en de personeelsbezetting. De kamers van de bureaux, door wie deze zijn bezet en op welke verdieping deze kamers zijn gelegen. De verschillende opdrachtgevers, onder wie de diensten ressorteren. Voor de Inlichtingendienst Utrecht stond vermeld: belast met de afgifte van passen, gelegen in bovenste verdieping. Op hetzelfde blad stond vermeld, dat kamer 17, gelegen op dezelfde verdieping als de Inlichtingendienst, bezet was door personeel, belast met de uitwijzing van vreemdelingen. Het geheel was gedateerd April 1946, maar nadien met inkt gewijzigd. Ook zouden van verschillende personen korte karakterbeschrijvingen zijn weergegeven, in de zin van, zoals zegsman het uitdrukte: "of zij al of niet lef hadden".

W.P.A.
3167 ✓

Uit een gesprek, dat gevoerd werd tussen BERNARDUS JOHANNES SCHREUDERS, geboren te Den Haag 4-2-19, wonende Paramaribostraat 54 bis a te Utrecht, en een onbekende, werd het volgende opgemaakt. Er zouden houtboten zijn, afkomstig uit Rusland, die iets vervoeren. De overdracht zou reeds plaats gehad hebben te Rotterdam en Amsterdam. Einde dezer week of begin volgende week zou een houtboot van Russische nationaliteit uit Rusland vertrekken naar Amsterdam. Een bootje moet dan langszij komen en zal dat "iets" in ontvangst nemen. Dit bootje mag niet in de avonduren of nacht bij deze boot komen, maar gewoon tijdens het lossen. Onder anderen zouden twee leden van de C.P.N. uit Utrecht, van wie één een schipper is, hierbij betrokken zijn.

Utrecht, 29 Mei 1948.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 10 Juli 1951

gvs

No 37104

● Ond.: W.v. WINSUM

III s/g. 2 rappel

ontv. bew: _____
koppel: _____
antwoord: *11 6999*

VERTROUWELIJK

UITGEBOKT

Hiermede moge ik U mijn schrijven no.37104
dd. 14 April 1951 in herinnering brengen.

Een spoedige beantwoording zal door mij zeer
op prijs gesteld worden.

*1951
hoofdcommissaris
van politie*

HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:

8
u
III

● Aan de Heer
Hoofdcommissaris van Politie,
te
A M S T E R D A M.

E. L. van Laere

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

Ontv. D. n. o.

Rappel

Antwoord

14/8 30 april
116999

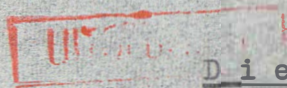
62905

's Gravenhage, 16 Augustus 1951

No.: B 37104

Ond.: W. v. Winsum

IIIg/h 2 rappel

Dienstgeheim

Hiermede moge ik U mijn schrijven no. 37401,
dd. 14 April 1951 nogmaals in herinnering brengen.

Een spoedige beantwoording zal zeer op prijs
gesteld worden.

Aan de Heer
Hoofdecommissaris van Gemeentepolitie
te

Amsterdam.

HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:

J

L. van [illegible]

HOOFDCOMMISSARIAAT

VAN POLITIE

UTRECHT

UTRECHT, den 10 J u n i 19 48

Lr A/1 Nr 432'48

Bijlagen: _____

Bericht op schrijven No. ....

van .....

Onderwerp: _____

OP KAART
ACD/IV B
DAT: 6/4-51
PAR: 988

Volgno.
14 JUNI 1948
ACD/ 37956

Hierbij doe ik U een rapport toekomen, met gegevens uit het Partijgebouw van de Communistische Partij Nederland te Utrecht, naar de inhoud van welk rapport ik moge verwijzen.

De Hoofdcommissaris van Politie,

R. W. van Eijk
(R. W. van Eijk).

Aan de Heer Hoofd van de
Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
's G r a v e n h a g e.

A/1 no. 432'48

R A P P O R T

Gegevens uit het partijgebouw van de Communistische Partij Nederland te Utrecht.

Op Maandag, 31 Mei 1948, kwam in het gebouw een persoon (gegevens onbekend) die een enveloppe bracht.

Deze enveloppe bevatte verschillende brieven en een Duitse krant en zou via Nijmegen vanuit Duitsland ons land zijn binnen gekomen. Verschillende brieven gingen na inzage direct door naar Amsterdam. Uit een gesprek, dat zich naar aanleiding hiervan ontwikkelde tussen

l | JAN HENDRIK PIJPER, geboren 10-2-06 te Utrecht, wonende Koolhovenstraat 30 te Zuilen en

α | BERNARDUS JOHANNES SCHREUDERS, geboren te Den Haag 4-2-19, wonende Paramaribostraat 54 bis a te Utrecht, werd opgemaakt, dat deze brieven handelden over een opstand die voorbereid zou worden in Duitsland door de Duitsers tegen de Amerikanen. Als aanleiding werd genoemd de slechte en kleine rantsoenen levensmiddelen, alsmede de slechte lonen.

Hierna spraken Pijper en Schreuders over de plannen van de Kominform om een opstand gelijktijdig in alle landen van West-Europa te ontketenen.

Utrecht, 10 Juni 1948.

Inlichtingendienst
HOOFDCOMMISSARIAAT
VAN POLITIE
UTRECHT

02905

ZEER GEHEIM

UTRECHT, den 17 Juni 1948

Lr. A/Nr 452'48

Bijlagen : _____

Bericht op schrijven No. ....

van .....

Onderwerp :

Voland.
21 JUNI 1948
ACD/58583

(K)

C

Hierbij doe ik U een rapport toekomen, bevattende gegevens uit het partijgebouw der C.P.N te Utrecht, naar de inhoud van welk rapport ik U moge verwijzen.

De Hoofdcommissaris van Politie,

R. W. van Eijk

-(R.W. van Eijk).

Aan de Heer Hoofd van de
Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
's G r a v e n h a g e.

A/1 no. 452'48.

R A P P O R T.

Mededelingen uit het partijgebouw van de Communistische Partij Nederland te Utrecht.

B.V.
Op Donderdag of Vrijdag, 10 of 11 Juni j.l. werd in het partijgebouw verteld, dat de communisten bij N.V. Werkspoor te Zuilen een proefstaking van een half uur hadden geprobeerd. De aanleiding hiertoe was een loongeschil. Deze proefstakingen zou men willen uitbreiden tot alle grote bedrijven om dan te gelegenertijd deze door te zetten tot één massale staking in geheel Nederland. Volgens uitlatingen zou deze proefstaking wel zijn gelukt.

Van de zijde van Werkspoor werd medegedeeld, dat de oorzaak van het neerleggen van het werk was geweest het grote verschil in het uitbetaalde dividend (bonus). Er waren kantoormeisjes die meer hadden ontvangen dan verschillende vaklieden.

De I.D.Utrecht is van oordeel, dat verschillende C.P.N.-leden deze zaak wel wat hebben opgeschroefd en het vuurtje in het partijgebouw nog wordt aangewakkerd.

De oude leden van de partij hebben nu een "4" buiten het huis hangen. Het ligt in de bedoeling dat de nieuwe leden de laatste week vóór de verkiezing met een "4" te voorschijn komen.

Het districtsbestuur is erg secuur geworden; onverwachts worden controles gehouden. Een tiental leden moest bijv. van de zolder van het gebouw materialen halen voor de verkiezingsactie. Hun werd aangeraden de colbertjasjes uit te trekken en beneden te laten. Toen een der leden tussentijds naar beneden ging, waren v. Oosten (HENDRIK DIRK CORNELIS VAN OOSTEN, geb. 10-10-32 te Delft, wonende Paramaribostr. 54 bia a te Utrecht) en Schreuders (BERNARDUS JOHANNES SCHREUDERS, geb. 4-2-19 te Den Haag, wonende aan hetzelfde adres) bezig de jasjes te controleren. De persoon die dit zag deelde daarop aan de anderen boven mede: "Zij vertrouwen ons ook al niet, want onze jasjes worden gecontroleerd". Het verweer van Van Oosten luidde: "dat dit de beste manier was om te zien wat voor mensen in het gebouw werken".

In het gebouw worden de laatste tijd berichten ontvangen in een vreemde taal (geen Duits). Steeds brengt iemand van het dagelijks bestuur deze naar amsterdam. Het origineel zou in Amsterdam worden vernietigd, terwijl een afschrift in Utrecht komt en wordt opgeborgen.

afschriften
in OP 253

PD v. Oosten
Dr. Schreuders

In de verschillende stadswijken zijn door de C.P.N. 4 leden aangewezen die moeten nagaan voor welke percelen verkiezingsmateriaal hangt van de P.v.d.A. en de K.V.P.

Op 14-6-48 ten 20 uur trof berichtgever in het partijgebouw in een kamertje een 8-tal kisten aan, die daar tussen 15 en 20 uur gebracht moesten zijn. Een 5-tal kistjes was plm. 60 cm hoog en 1.20 m. lang, de andere waren wat kleiner.

Op 16-6-46 ten 15 uur werden deze kistjes vliegensvlug geladen in een gereedstaande auto, gemerkt D 15102, toebehorend aan "De Waarheid", Hoofdstraat 10 te Meppel. Dit inladen geschiedde door drie onbekenden, onder wie een vrouw, gekleed in een uniformjasje van de vrouwelijke leden van de landmacht. Op dat moment waren in het gebouw aanwezig:

B. SCHREUDERS voornoemd,

- x | J.A. STIKKER, wonende Noordweg 63 te Zeist
- x | ALBERTUS DE RIJK, geb. 18-3-22 te Utrecht, wonende Appelstr.2 te Utrecht, en enkele meisjes.
Tijdens het laden kwamen binnen:
- x | JEANETTE CAROLINA GEERTJE STOFKOOPER-DE RIDDER, geb.2-7-1900 te Groningen, wonende Spoorstraat 2 bis te Utrecht, en
- x | JAN HENDRIK PIJPER, geb. te Utrecht 10-2-06, wonende Koolhovenstraat 30 te Zuilen.

Volgens Schreuders en Van Oosten nemen de internationale spanningen hard toe en worden de Russen dit jaar verwacht (?) De Russen zouden alles op oorlogssterkte hebben. Het sein tot staking zal komen uit Barcelona, hetgeen tevens het sein tot een wereldstaking zou zijn.

Utrecht, 17 J u n i 1948.

Inlichtingendienst
HOOFDCOMMISSARIAAT
VAN POLITIE
UTRECHT

Z E E R   GE HEIM   1

UTRECHT, den 25 J u n i 1948

Lr. G/1 Nr. 473'48

Bijlagen :

Bericht op schrijven No. ....

van .....

Onderwerp :

FOTO
No 3552.

V.A.S.
28 JUNI 1948
ACD/ 32212

OP KAART
ACD/46
DAT: 4-4-51
PAR: ey

Hierbij doe ik U een rapport toekomen, bevattende mededelingen uit het partijgebouw van de C.P.N. te Utrecht, naar de inhoud van welk rapport ik moge verwijzen.

De Hoofdcommissaris van Politie,

R.W. van Eijk
(R.W. van Eijk).

Aan de Heer Hoofd van de
Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 63,
's G r a v e n h a g e .

C/1 no. 473'48

R A P P O R T.

Mededelingen uit het partijgebouw van de Communistische Partij Nederland te Utrecht op 22-6-1948.

Uit een binnengekomen brief, afkomstig van de afdeling Politie der C.P.N., en waarvan de ondertekening onleesbaar was, werd het volgende onthouden:

Op een besloten vergadering te Utrecht van politie-mensen, lid van de C.P.N., is het naar voren gebracht, dat vrouwen van collega's plotseling belangstelling tonen voor hún vrouwen. Uit de verschillende gesprekken die deze vrouwen voerden bleek, dat het er om begonnen was, te weten te komen wie er onder de politie communist zijn. Deze vrouwen, die nooit naar onze vrouwen hebben omgekeken, worden er nu op uitgestuurd.

x | Commentaar van BERNARDUS JOHANNES SCHREUDERS, geboren te 's Gravenhage 4-2-19 en HENDRIK DIRK CORNELIS VAN OOSTEN, geboren 10-10-1932 te Delft, beiden wonende Paramaribostraat 54 bis a te Utrecht:

Op het ogenblik was een aanvraag binnen gekomen van twee politiemensen om toe te treden als lid van de C.P.N. Naar aanleiding van genoemde brief wordt geen enkele politiemans tot de C.P.N. toegelaten omdat men bang is dat deze mensen als spion zullen optreden. Schreuders en Van Oosten zijn van mening dat deze actie uitgaat van de leiding van de politie. Aanvankelijk wilde Schreuders een en ander publiceren; Van Oosten was hier echter tegen, want volgens hem zou dan de aandacht te veel op de politiemensen worden gevestigd, met de daaraan verbonden moeilijkheden voor de betrokkenen. (Een en ander zal wel verband houden met een actie van oud-illegalen onder de Politie te Utrecht. - I/D Utrecht).

+ | Volgens Schreuders zou PAUL DE GROOT op een besloten vergadering hebben gezegd, dat straks de mensen niet behoeven te komen met tranen in de ogen om genade te smeken, want die nu tegen ons zijn zullen het dan ondervinden. De politiemensen in Amsterdam zullen vertellen wie hun de gegevens hebben verstrekt, al zullen zij (de politie) daarvoor ook op de vuurstapel moeten worden gegooid. Vooral over de politiemensen uit Den Haag was De Groot slecht te spreken.

Zaterdag j.l. was bericht binnen gekomen, dat niemand meer in Rusland werd toegelaten. Hier zou niet onder verstaan worden de bezette gebieden.

In de Oekraïne en Stalingrad zouden op grote schaal onlusten zijn uitgebroken.

D.v. 1093

*D.v. 43
2.0.2.*

In Stalingrad zouden vele arrestaties hebben plaats gehad. De vreemdelingen die daar wonen moeten blijven waar zij zijn ook al zijn het communisten. Twee communisten uit Nederland zouden naar Rusland gaan maar zijn toch maar hier gebleven.

Schreuders vertelde naar aanleiding hiervan, dat Rusland binnen 3 maanden zou oprukken naar Berlijn en het Westen. Speciaal zou Frankrijk voor de eerste klap rijp zijn en zouden België en Nederland automatisch volgen. En alleen wanneer hun hulp gevraagd wordt zullen zij Nederland binnen rukken.

Momenteel is Frankrijk het hoofddoel. Volgens zegsman zou dit land in de eerste plaats bezet moeten worden, daar dan de macht in Europa is gebroken. België en Nederland volgen van zelf, materialen zijn er genoeg, indien nodig krijgen de communisten hulp, maar het wordt niet verwacht.

Rusland zou hiertoe gedwongen worden, beweerde Schreuders, omdat alle troepen in Rusland zijn gemobiliseerd. Velen zijn reeds jaren onder de wapenen en willen naar huis, gezien de toestanden in de Oekraïne en Stalingrad. Een en ander zou dit jaar gebeuren, te meer daar de tegenstand in Europa nergens sterk zal zijn, omdat nergens goede legers klaar staan.

Thans worden er voorbereidingen getroffen om in elk land na te gaan hoeveel communisten er zijn en hoeveel met de communisten sympathiseren om te kunnen berekenen of de tegenstander hier tegen op kan.

De Instructies van Belgrado zijn voor de Westerse landen gelijk. Wanneer bijv. de opdracht zou komen de zaken klaar te hebben, moeten zowel Frankrijk als België en Nederland aan die instructies op tijd hebben voldaan.

De stakingen die thans in het buitenland plaats vinden zijn tegen de zin van Belgrado. Ook al krijgen de arbeiders 10 cent minder per uur moeten zij doorwerken. Alleen op bevel van Belgrado zal gestaakt worden en dan geldt het parool alles tegelijk en zal dit samenvallen met troepenacties van de Russen.

(RECTIFICATIE I.D.Utrecht.- In verslag I.D.Utr. dd 17-6-48 A/1 no 452'48 laatste alinea staat abusievelijk Barcelona; dit moet zijn Belgrado.)

De communisten in de Zaanstreek hebben opdracht wanneer het sein daartoe komt, zorg te dragen dat de kuststreek is beveiligd en dat niemand vertrekt naar de overkant. In IJmuiden zouden maatregelen voorbereid zijn dat op dat moment geen schip kan vertrekken.

Dit geldt niet alleen voor ons land maar ook voor België en Frankrijk.

In Duitsland zou geen tegenstand verwacht worden van de Amerikanen en kunnen de Duitsers het zelf wel af, waardoor de Russen zich direct met Frankrijk kunnen bemoeien.

Utrecht, 25 J u n i 1943.

D. 43.

D. 524.

Inlichtingendienst
HOOFDCOMMISSARIAAT
VAN POLITIE
UTRECHT

GEHEIM

UTRECHT, den 3 J u l i 19 48

Lr. A/1 Nr. 438'48

Bijlagen: _____

Bericht op schrijven No. 30886-^{co}

van 10 Juni 1948

Onderwerp: _____

Volgno.

8 JULI 1948

OP KAART
ACD/IV B
DAT: 19/4-51
PAR: 68/8

A 3/39964

In antwoord op Uw nevenvermeld schrijven doe ik U hierbij een desbetreffend rapport toekomen, naar de inhoud waarvan ik moge verwijzen.

De Wnd. Hoofdcommissaris van Politie,

Brandt

(A.W. Brandt).

Aan de Heer Hoofd van de
Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 63,
's Gravenhage.

A/1 no. 438'48

R A P P O R T.

Naar aanleiding van een schrijven van de Centrale Veiligheidsdienst te 's Gravenhage d.d. 10 Juni 1948 no. 30886 kan het volgende worden gerapporteerd.

De in het schrijven van de I.D. Utrecht d.d. 5-3-48
no. C/1 192'48 (vermoedelijk) genoemde HENDRIK JAN SPEKKELS
geboren 25-12-13 te Utrecht, moet inderdaad zijn FREDERIK
SPEKKELS, geboren 15-2-19 te Utrecht. Het vermoeden dat
Hendrik Jan en Frederik tweelingbroers zouden zijn is
niet juist.

Tevens kan worden medegedeeld dat H.J. Spekkels momenteel
vrijwillig als militair in Indië vertoeft. Deze heeft,
blijkens gegevens van het Gemeentehuis te Jutphaas, zijn
vader gemachtigd om voor hem te stemmen.

Ten overvloede wordt nog vermeld, dat de vader, HENDRIKUS
SPEKKELS, geboren 4-1-37 te Utrecht, blijkens een circulaire
van de Landelijke Bedrijfsgroep van Spoor- Tram- en Ato-
personeel, waarin wordt opgewekt om een tweetal spoorweg-
arbeiders uit Nederland aan te wijzen om onder auspiciën
van de E.V.C. naar Tsjecho-Slowakije te gaan om zich daat
te gaan overtuigen van de situatie, secretaris is van het
plaatselijk bestuur van deze bedrijfsgroep.

3 J u l i 1948.

S.K.
L. P.S.

77 81 31

INLICHTINGENDIENST
HOOFDCOMMISSARIAAT
VAN POLITIE
UTRECHT

ZEER GEHEIM

UTRECHT, den 17 J u l i 19 48

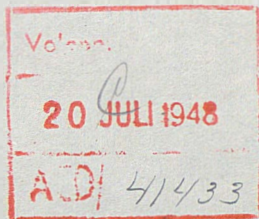
Lc A/1 Nr 517'48

Bijlagen : _____

Bericht op schrijven No. _____

van _____

Onderwerp: _____

Hierbij doe ik U een rapport toekomen, bevattende gegevens uit het partijgebouw van de C.P.N. te Utrecht, naar de inhoud van welk rapport ik moge verwijzen.

De Hoofdcommissaris van Politie,
Namens deze:
De Inspecteur van Politie,

H.C. Maat

(H.C. Maat)

Aan de Heer Hoofd van de
Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
's G r a v e n h a g e.

A/1 no. 517'48

R A P P O R T.

Mededelingen uit het partijgebouw van de Communistische Partij Nederland te Utrecht.

De afgevaardigden van Frankrijk, Italië, Joego-Slavië gaan niet naar het congres te Belgrado maar naar België om het congres aldaar bij te wonen; ook Nederland zal daar vertegenwoordigd zijn.

Vooraf zal een vergadering te Amsterdam worden gehouden, waar 16 afgevaardigden uit verschillende plaatsen in ons land zullen komen. Onder anderen zullen de volgende plaatsen twee personen als afgevaardigde zenden: Utrecht (te weten
X LUCRIS DEKEMA EBBO JOHAN KRAMER, geb. 27-4-39 te Vreeswijk, wonende Hobbemastraat 1 a te Utrecht en VAN LAAR, student, nadere gegevens onbekend), Groningen, Zaandam, Alkmaar, Den Haag, Rotterdam. Onder deze afgevaardigden bevinden
X zich vier vrouwen, waaronder het kamerlid Mevr. WIJBRECHT
X V.D. MUYSENBERG-WILLEMSE en JEANETTE CAROLINA GEERTJE STOF-
X KOOPER-DE RIDDER, geb. 2-7-1900 te Groningen, wonende Spoorstraat 2 bis te Utrecht.

Het congres in België zal twee dagen duren; de leden mogen niet langer dan één nacht in België verblijven. De datum van het congres is nog niet vastgesteld, maar het zal waarschijnlijk op een Zaterdagmiddag beginnen en Zondagavond geëindigd zijn.

Des Maandags is er dan een vergadering in Amsterdam en des Dinsdags besloten vergaderingen in de plaatsen als boven genoemd.

Als onderwerp zal op het congres o.a. behandeld worden, dat men niet steeds op bevelen van Belgrado zal wachten en dat het Westelijk Blok in het vervolg zelf zal handelen; bijv. de staking in de kolenmijnen, die nog hangende zou zijn zal, in geval deze doorgezet wordt, tot gevolg hebben dat België ook staakt. Ook zou de spionage-organisatie besproken worden. Van elk land zullen mensen worden aangewezen; dit zijn de mensen voor het buitenland. Buitenlandse agenten zouden dan niet meer met binnenlandse agenten in aanraking mogen komen.

Ook zou getracht worden een overzicht te maken van de ambtenaren die van belang zijn voor de partij, o.a. ambtenaren, werkzaam bij gemeenten, elektrische centrales, gasfabrieken, politie, enz. Dit geldt voor het gehele Westen met inbegrip van West-Duitsland. In West-Duitsland zullen de Duitsers zoveel mogelijk de taken, benodigd voor de spionagedienst moeten overnemen van de buitenlanders. Zelfs zou getracht worden de bijzondere opdrachten weer geheel in Duitse handen te leggen.

De toestand in Italië kon ons wel eens voor verrassingen stellen.

O.B. 1078.

KRAMER bovengenoemd deelde in de morgen van 14 Juli 1948 mede, in een gesprek, dat Rusland gedwongen zal worden tot het voeren van een oorlog. Dit zou zijn te wijten aan de binnenlandse toestand in Rusland. Volgens hem zou in Rusland grote ontevredenheid heersen in verband met het feit dat er hard en lang gewerkt moet worden en de economische omstandigheden niet zo rooskleurig zijn.

De massa weet dat zij werkt voor een nieuwe oorlog en diezelfde massa wordt verteld dat na deze oorlog de buitenlanders voor het Russische volk zullen werken en zij dan de rust krijgen die ze nodig hebben. Hoewel de massa van het leger naar huis werd gezonden is er een groot deel dat nog steeds in militaire dienst is en niet weet of vrouw en kinderen nog leven en wat er van hun bezittingen terecht is gekomen. Thans worden de reserves klaar gemaakt om in dienst te kunnen treden.

De Duitsers die in het eerst naar Siberië waren gevoerd, werken nu in de fabrieken. Na hun werktijd worden zij onder politiebewaking naar een barakkenkamp vervoerd, krijgen te eten en gaan slapen. Wanneer deze Duitsers trachten aan het geproduceerde iets niet goed te doen, worden zij op staande voet dood geschoten.

Als het Russische leger optrekt zullen dezelfde Duitsers voorop moeten trekken en als ze een voet verkeerd zetten zullen zij worden dood geschoten.

Rusland wordt door al deze omstandigheden gedwongen tot de oorlog en de massa zal blij zijn te kunnen beginnen. Van dit gezichtspunt uit moeten wij de internationale toestand blijven zien. Berlijn is een kruisvat, de Russen zullen niet beginnen te vechten, maar wachten tot de Amerikanen beginnen, waardoor het schuldvraagstuk niet op hun hoofden terecht komt. Rusland wint deze oorlog altijd.

De Russen zouden iets hebben uitgevonden waardoor het voor Amerika geen nut heeft de straalvliegtuigen te gebruiken.

KRAMER zeide voorts, dat het nu mis ging, de bedankjes stroomden binnen, zowel voor het lidmaatschap van de Partij als voor abonnementen op "De Waarheid".

Utrecht, 17 J u l i 1948.

Inlichtingendienst
HOOFDCOMMISSARIAAT
VAN POLITIE
UTRECHT

ZEER GEHEIM

UTRECHT, den 24 J u l i 19 48

Lr. A/Nr 533'48

Bijlagen : _____

Bericht op schrijven No. ....

van .....

Onderwerp :

0/905
III deel

OP KAART
ACD/4130
DAT: 2-9-51
PAR: 8

Volgno.
25 JULI 1948
ACD 42001

Hierbij doe ik U een rapport toekomen, bevattende mededelingen uit het partijgebouw van de Communistische Partij Nederland te Utrecht, naar de inhoud van welk rapport ik moge verwijzen.

De Hoofdcommissaris van Politie,
Namens deze:

De Inspecteur v. Politie,

[Handwritten signature]

(H.C. Maat)

Aan de Heer Hoofd van de
Centrale Veiligheidsdienst
Javastraat 68,
's Gravenhage.

A/1 no. 533'48

R A P P O R T

Mededelingen uit het partijgebouw van de
Communistische Partij Nederland te Utrecht op 20-7-48.

max.
Volgens bewering van de daar aanwezige communisten zouden de N.S.B.-ers en landwachters die veroordeeld zijn tot 3 jaar en aan wie de bevoegdheid is onttrokken te dienen bij de gewapende macht, een aanschrijving hebben gekregen van de Minister van Oorlog, dat zij te allen tijde in militaire dienst kunnen worden geroepen wanneer het land in gevaar is. Dit is volgens deze communisten in strijd met de grondwettelijke bepalingen. Bij onderzoek door de C.P.N. zou zijn gebleken dat meerdere N.S.B.-ers bedoelde aanschrijving hebben gehad.

Over drie maanden zou de internationale toestand totaal veranderd zijn; dit zou in ons land ook zijn uitwerking hebben (??). De strekking begrijpt zegsman niet, doch een en ander zou in verband staan met de binnenlandse toestand in Rusland, waardoor oorlog onvermijdelijk wordt.

Utrecht, 23 J u l i 1948.

Mededelingen uit het partijgebouw van de
Communistische Partij Nederland te Utrecht op 23-7-48.

02.1490
Er werd over gesproken dat in het buitenland sabotagegroepen worden gevormd; in Frankrijk zouden deze reeds praktisch werkzaam zijn. Het is echter niet bekend wat precies gedaan wordt. In Nederland zouden ook wel dergelijke ploegen zijn gevormd, maar nog niets gedaan hebben. De instructies voor deze ploegen komen uit Amsterdam.

Ingekomen een brief van het Partijbestuur te Amsterdam. Hieruit kon het volgende worden onthouden:
De Amerikanen en Engelsen hebben overleg met de Russen gevraagd. Als de Russen ertoe over gaan met de Engelsen en Amerikanen te praten zal een van hun voorstellen zijn dat de maatregelen, in België en Nederland genomen ten opzichte van de communisten in die landen, ongedaan moeten worden gemaakt. Dit betreft dan o.m. de maatregelen ten opzichte van communistische gemeenteraadsleden, enz.

Tevens werd een opgaaf gevraagd van de communisten die te vertrouwen zijn. Van elke plaats verwacht men een opgaaf; dit geldt zowel voor België als voor Nederland. De opgaaf moet gespecificeerd bevatten de mannen, het aantal vrouwen en meisjes.

0.2.1755 } Het zou in de bedoeling liggen om te zijner tijd alle mannelijke communisten samen te trekken op één plaats in ons land. In die plaats worden wapens verstrekt en zullen zij het stedelijk bestuur overnemen. Een van de redenen zou zijn, dat door aldus alle krachten samen te trekken, het meeste kan worden bereikt.

v.k. } Genoemd werd de naam KEES VAN BEUNINGEN, een Hagenaar (?); hij zou thans in militaire dienst zijn als onderofficier en binnenkort worden overgeplaatst naar Indië met een speciale opdracht. Bij aankomst in Indië zou hij adjudant worden. In de bezettingstijd zou deze Van Beuningen gewerkt hebben aan het vervalsen van papieren.

0.2.1350 } Er moet zoveel mogelijk op aan gedrongen worden communistische jongeren naar Indië te krijgen. Leden van de Stormbrigade moeten de jongeren die naar Indië gaan bezoeken. Het aantal communisten onder de militairen wordt op 9% geschat.

L.P.v. } In dit verband werd door JEANETTE CAROLINA GEERTJE STOF-KOOPER- DE RIDDER, geb. 2-7-1900 te Groningen, wonende Spoorstraat 2 Bis te Utrecht, opgemerkt, dat kapitein ADAMS door een van de hoogste autoriteiten was voorgedragen voor bevordering tot Majoor. (Omtrent kapitein ADAMS werd reeds bericht in de rapporten A/1 no.11'43 dd 5-1-43, A/1 no 16'43 dd 10-1-43).

5253 }

Utrecht, 24 J u l i 1943.

**HOOFDCOMMISSARIAAT
VAN POLITIE
UTRECHT**

UTRECHT, den 2 Augustus 19 48

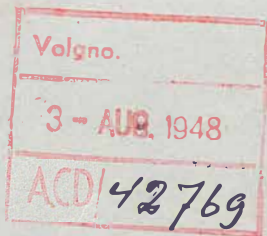
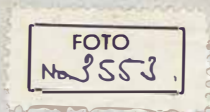
Lr A/1 Nr 547'48

Bijlagen: _____

Bericht op schrijven No. ....

van .....

Onderwerp: .....

Hierbij doe ik U een rapport toekomen, bevattende mededelingen uit het partijgebouw van de C.P.N. te Utrecht, naar de inhoud van welk rapport ik moge verwijzen.

De Hoofdcommissaris van Politie,

A large, handwritten signature in blue ink, which appears to be "R.W. van Eijk". The signature is written over a horizontal line.

(R.W. van Eijk).

Aan de Heer Hoofd van de
Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
's G r a v e n h a g e.

A/1 no. 547'48

R A P P O R T

Mededelingen uit het partijgebouw van de
Communistische Partij Nederland te Utrecht.

0.8.253. } 1 Er is deze week (26-31 Juli '48) een order uit Amsterdam gekomen, inhoudende dat alle administratie betreffende leden uit de partijgebouwen moet verdwijnen. De reden zou zijn dat arrestatiebevelen op naam gesteld aan verschillende plaatselijke hoofden van politie zouden zijn verstrekt. De ledenkaarten zijn gebundeld in kleine pakjes weggebracht. Er mag niets worden gevonden dan oud papier met gefingeerde namen.

0.8.524 } 2 Molotov zou thans reizen maken in België en binnenkort in Nederland verwacht worden. Hij reist niet onder zijn eigen naam. Hij zou een onderhoud hebben met communistische leden van de Staten-Generaal.

3 De eerste nederlaag is door de Gealliëerden in Duitsland geleden, de tweede komt binnenkort en zal verdere gevolgen hebben. De communisten in Duitsland beginnen zich al aardig te roeren. De Russen hebben maling aan de sluiting van de Dardanellen en varen toch. Een vooraanstaande Franse Communist, waarschijnlijk Thorez, zou in Belgrado zijn. Gk zou daar een Nederlander zijn, alsmede de secretaris van Molotov.

In P. 8. 1948 X } 4 HENDRIK DIRK CORNELIS VAN OOSTEN, geb. 10-10-32 te Delft, wonende Paramaribostraat 54 bis a te Utrecht, vertelde dat in Rusland thans de touwtjes strak worden getrokken. De opstandelingen in de Oekraïne zouden een lager hebben van 280000 man. In Rusland zouden de toestanden slecht zijn, o.a. voedselgebrek; wanneer geen oorlog uitbreekt zou er revolutie komen, die overslaat tot een wereldrevolutie.

0.8.1490 } 5 Ter sprake werd gebracht dat te zijner tijd sabotage zou kunnen worden verwacht bij Demka en Werkspoor te Zuilen en bij de Utrechtse Machinefabriek o.d. Frans Smulders. Ongelukken zouden hierbij niet uitgesloten zijn.

Utrecht, 2 Augustus 1948.

Inlichtingendienst
HOOFDCOMMISSARIAAT
VAN POLITIE
UTRECHT

~~0/300
9/5~~
ZEER GEHEIM

UTRECHT, den 23 Augustus 1948

Lr. A/1 Nr. 590'48

Volgno.
24 AUG. 1948
ACD/44695

Bijlagen: _____

Bericht op schrijven No. ....

van .....

Onderwerp: _____

Hierbij doe ik U een rapport toekomen, bevattende mededelingen uit het partijgebouw te Utrecht van de Communistische Partij Nederland, naar de inhoud van welk rapport ik moge verwijzen.

De Hoofdcommissaris van Politie,

R. W. van Eijk
- (R.W. van Eijk).

Aan de Heer Hoofd van de
Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 63,
's G r a v e n h a g e.

A/1 no 590'48 C.P.N.

R A P P O R T.

Gegevens uit het partijgebouw van de
Communistische Partij Nederland te Utrecht.

hoofdoprichter

+ | ALEXANDER WILLEM FRANS MOLENSKY, geboren te Batavia, 17-1-10, van beroep ingenieur wonende te Loa Koeloe (Borneo - N.O.I.), thans met verlof te Utrecht aan het adres Hyacinthstraat 22 Bis, gehuwd met Johanna Margaretha Jansen, geboren te Heerlen 18-12-14, staat in verbinding met de volgende communisten:

+ | JOHAN FERDINAND CHRISTOSFEL GRUNDELER, geb. te Utrecht, 31-3-19, wonende te Utrecht, Fabriekstraat 27,

+ | GERRIT WILHELMUS MORTIER, geb. te Gorinchem 26-1-1896, wonende Seringstraat 77 te Utrecht, en

+ | JAN HENDRIK PIJPER, geb. 10-2-06 te Utrecht, wonende Koolhovenstraat 30 te Zuilen.

Genoemde Molensky liet zich uit, dat z.i. een oorlog tussen het Indonesische volk en de Nederlanders onvermijdelijk is. De Indiërs zouden tot het besef komen dat zij van de Nederlanders niets te verwachten hebben.

Vernomen werd dat twee personen uit Amsterdam zullen komen om de organisatie in Utrecht mee te helpen opbouwen. Zij zouden hier tijdelijk in het bestuur worden opgenomen. Ook zou de leiding van de scholingscursussen alhier in hun handen worden gelegd.

+ | GERARDUS DE WAAL, geb. te Woerden 15-9-99, wonende Elandstraat 2 te Nijmegen, was op Dinsdag, 17-8-48 in het partijgebouw te Utrecht en had een brief bij zich welke zonder geopend te zijn direct naar Amsterdam werd gebracht door:

+ | HENDRIK JACOB ROETERDINK, geb. te Amsterdam 20-11-20, wonende Mariaplaats 18 te Utrecht. De Waal zag er zonderling uit (alpino mutsje, donkere bril, lange kousen en een soort rijbroek) en werd door de kameraden aanvankelijk niet herkend. JEANETTE CAROLINA GEERTJE STOFKOOPER-DE RIDDER, geb. te Groningen 2-7-1900, wonende Spoorstraat 2bis te Utrecht, vroeg aan De Waal hoe het in Nijmegen beviel, waarop deze zeide dat hij liever in Utrecht was en dat hij zich in Nijmegen niet kon ontplooiën zoals hij gedacht had. Hierop zeide Stofkooper: "In Nijmegen zullen ze wel inlichtingen gevraagd hebben en spoedig weten wat ze aan je hebben". De Waal zei nog dat hij wekelijks contact had met de Duitse jongens in de Zoelstraat (?). Hierop verliet hij het gebouw met medeneming van twee brieven.

Volgens geruchten zou de E.V.C. een staking in de bouwvakken bewerkstelligen. De arbeiders op Walcheren voelen er echter niet veel voor omdat zij elke week boven hun loon f 5,- toeslag van de aannemers krijgen.

Utrecht, 23 Augustus 1948.

*Uittreksel
voor O.D.
243.*

*Uittreksel
voor P.D. 3188.*

906131

B 3608

Inlichtingendienst
HOOFDCOMMISSARIAAT
VAN POLITIE

UTRECHT

Z E E R GEHEIM

UTRECHT, den 7 September 19 48

LrA/1 Nr 620'48

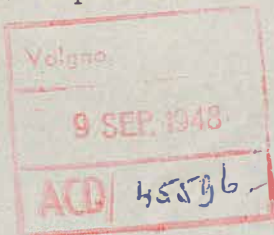
Bijlagen : _____

Bericht op schrijven No. ....

van : .....

Onderwerp : _____

0.905

Hierbij doe ik U een rapport toekomen,
bevattende mededelingen uit het partijgebouw van
de Communistische Partij Nederland te Utrecht,
naar de inhoud van welk rapport ik moge verwijzen.

De Hoofdcommissaris van Politie,

A large, handwritten signature in dark ink, appearing to read "R. W. van Eijk".

(R.W. van Eijk).

Aan de Heer Hoofd van de
Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
's G r a v e n h a g e.

A/1 no. 620'48

R A P P O R T.

Mededelingen uit het partijgebouw van de Communistische Partij Nederland te Utrecht, van Zaterdag 4 September 1948.

Betreffende toestand in Indië.

Het volgende werd uit gevoerde gesprekken opgevangen: Indië zou het begin zijn van de grote derde wereldoorlog; Amerika en andere grote mogendheden zullen er bij te pas komen. Het communisme is niet alleen in Djokja, maar over geheel Indië verbreid: het Nederlandse leger is goed geïnfiltrerd.

Een officier, die boven ^{27413 ← 00905 →} ADAMS staat (zie rapporten van I.D. Utrecht A/1 no. 11'48 en A/1 no 16'48), zou inlichtingen hebben verstrekt over de zwakke plaatsen in het Nederlandse leger, en welke groepen wel en niet communistisch geïnfiltrerd zijn.

Zegsman was van mening dat vele Nederlanders hun leven zouden verliezen door het verraad in het leger zelf. (Zie ook rapport I.D. Utrecht C/1 no. 612'48 dd 3-9-48).

45495 bij 5

Van het Hoofdbestuur te Amsterdam was bericht binnen gekomen, dat op Maandag, 6 September 1948, geen communisten naar Amsterdam mochten gaan; gingen zij wel, dan mochten zij in elk geval niet in het partijgebouw komen. Ingeval bij relletjes leden zouden worden gearresteerd, zouden deze onmiddellijk worden geschorst.

Het commentaar hierop in het partijgebouw was, dat, als er wat gebeurt, ook al hebben de leden geen schuld, de communisten toch wel de schuld krijgen.

Utrecht, 7 September 1948.

Taa via

BAC
afschijf
voor II

UITTREKSEL

Voor ..... OD 905 ^{PA} ..... Naam ..... gegevens C.P.N. Utrecht .....
Origineel in ..... PD 6537 ..... Naam ..... I.Holian .....
Volg nr. .... Ag. nr. 47634 ..... Aard van het stuk ..... rapport .....
..... Afz. .... Utrecht ..... Datum ..... 14.10.48 .....

R A P P O R T

Naar aanleiding van het verzoek, vervat in Uw schrijven
No. 21409 dd. 28.5.48 en ten verfolge op het daarop verzonden bericht
E/8 no. 562,48, betr.:
PA ULJOHAN LONGQ DE JONG, geboren te Rotterdam 10.1.24 student, gehuwd met

DUSJA TSCHMIL, geboren te Odessa 18.8.24, schoonheidsspecialiste,
beiden wonende Koningslaan 56 bis te Utrecht,
wordt alsnog als volgt gerapporteerd:

Longq de JONG zou tijdens de bezetting enige tijd in Duitsland zijn tewerk
gesteld, in welke tijd hij zijn vrouw leerde kennen. Hij is socialistisch
georiënteerd, doch van hem is communistische activiteit bekend.
Zijn vrouw, Dusja TSCHMIL, zou in Rusland medicijnen gestudeerd hebben, doch
kon in Nederland niet tot de universiteit worden toegelaten. Zij zou nu
Russische letteren studeren. Zij is een fel communiste, die vol lof uitweidt
over Rusland en de daar gevestigde instellingen, zoals de G.P.U. Uit liefde
voor Longq de Jong zou zij niet naar Rusland zijn teruggekeerd.
Bekend is dat zij contact heeft met ALBERT JOHAN BOERMAN, geboren te Utrecht
18.1.23, student, wonende Schroeder v.d. Kolkstraat 19 bis te Utrecht, met wie
zij een lezing heeft gehouden voor een Utrechtse Studentenvereniging. BOERMAN,
over wie reeds eerder werd gerapporteerd, is een actief CPN-er en tevens bestuurs-
lid van de gfd. Utrecht van de Ver. "Nederland-USSR"

Uitgetrokken door ..... GH ..... Afd./Sectie ..... acd-4 ..... Datum ..... 12.11.48 .....

013 905 PA

10
K

C/1 no. 753'48

B

Vrij
ZEER GEHEIM
22 OCT. 1948
ACD/47990.

Hierbij doe ik U een rapport toekomen,
 bevattende enige mededelingen over een in de
 nacht van 11 op 12-10-48 te Utrecht gehouden
besloten C.P.N. vergadering.

Vm

Utrecht, 18 October 1948.

B

De op dit stuk
 genomen acties is
 geborgen in OS 1288.
 (ouwe briefen 47998 en
 de stukken 49781 en
 51058)

27/12
 Van a

R A P P O R T.

*in a'dam onbekend
gebleke 27/12/48
B III a*

*een naebveer-
gadering van
Bijna 4 uur!*

Onderwerp: Besloten vergadering in het C.P.N. gebouw te Utrecht,
gehouden in de nacht van 11 op 12 October 1948.
Aanvang ten 23 uur, einde ten 2.50 uur.

Op deze vergadering waren o.a. 3 bestuursleden van de E.V.C. tegenwoordig, enkele leden van het Districtsbestuur Utrecht der C.P.N., enige buitenlanders en VAN DER ZAND uit Amsterdam (nadere gegevens onbekend).

Tijdens een later gesprek over deze vergadering in het gebouw werden de volgende namen genoemd:

- * ADRIANUS CHRISTINUS DE VRIES, geb. te Delft 25-2-15, wonende Zuilenstraat 25 te Utrecht, *Wijk-Dirk*
- * ALBERTUS JOHANNES VAN BREUKELLEN, geb. 28-8-09, wonende Leeuw-rikstraat 4 te Utrecht,
- * WILLEM FAAY, geb. te Utrecht 5-7-19, wonende Nwe Keizersgracht 28 bis te Utrecht,
- * LEENDERT CHRIST, geb. te Utrecht 17-7-13, wonende Kwartel-straat 23 bis te Utrecht,
- * JEANNETTE CAROLINA GEERTJE STOFKOOPER-DE RIDDER, geb. te Groninger 2-7-1900, wonende Spoorstraat 2 bis te Utrecht,
- * HENDRIK DIRK CORNELIS VAN OOSTEN, geb. te Delft 10-10-82, wonende Paramaribostraat 54 bis a te Utrecht.

Volgens dit gesprek, dat plaats vond tussen v.Oosten, Stofkooper en BERNARDUS JOHANNES SCHREUDERS, geb. te Den Haag 4-2-19, wonende Paramaribostraat 54 bis a te Utrecht, ging het over de staking in Frankrijk. Binnenkort zal daar een nog grotere staking uitbreken en het was de bedoeling dat het dan gelijktijdig in België en Nederland zou worden geprobeerd. Rusland zou zijn ondergrondse activiteit in Frankrijk openlijk hebben toegegeven, hetgeen erop wijst dat Rusland deze toestand niet lang zal laten voortduren, aldus van Oosten.

Overigens zou in hoofdzaak zijn gesproken over de fabrieks- en gemeentekernen Van der Zand zou de leiding van de fabrieks- kernen in Amsterdam hebben.

Een van de besproken problemen betref de verbinding tussen de kernen en tussen de fabrieks- en sabotagekernen.

18 October 1948.

*geen goede onderscheid.
Een vorig rapport gaf dit beter.*

1/11 B III a

(aap 46330/249.48)

*Stiek in
stad in
PD of op kaart
verrupten
dat hier
genoemd werd
in een gesprek
over deze bele-
rijke naadvent
gadering bet.
het C.P.N. be-
driftnoek.
PD 5255N
PD 3143K
ite voor
p. Oosten.
P.123164*

Wat zijn dat? B XI 27-10

*Mr. C. zijn dit
de kern en equivalenten van
de fabrieks kernen, in de over-
heidsbedrijven, Apr. - G.S.B. - kernen.*

A/1 no. 775'48

D 905

~~ZEER GEHEIM~~
Volgno.
28 OCT. 1948
ACB/48477

B

Hierbij doe ik U een rapport toekomen,
bevattende mededelingen uit het partijgebouw
van de C.P.N. te Utrecht (week 18-23 Oct.'48).

^{W3}
Utrecht, 25 October 1948.

B

~~KA~~

R A P P O R T.

Mededelingen uit het partijgebouw van de C.P.N. te Utrecht. Week van 18-23 October 1948.

x? | Molotov gaat naar Parijs, zo genaamd om te spreken in een commissie van de Veiligheidsraad; hij zou te gelijker tijd instructies meenemen voor de stakers in Frankrijk. Twee leden van de communistische partij uit Nederland en België zullen een onderhoud met hem hebben.

x | Volgens JEANNETTE CAROLINA GEERTJE STOFKOOPER-DE RIDDER, geb. te Groningen 2-7-1900, wonende Spoorstraat 2 bis te Utrecht, zal Rusland op enkele punten iets toegeven, maar verwacht dan van Amerika, dat het de atoombommen zal vernietigen. Volgens Stofkooper zal Rusland, wanneer dat eenmaal gelukt, direct tot oorlog overgaan. De geallieerden hebben wel een grote mond, maar straks is het al een jaar geleden dat zij zeiden: de kanonnen zullen beslissen.

uittreksel voor O.D. 125

x | Scholingsavonden worden op 3 plaatsen in Utrecht gegeven, t.w.:
x | in partijgebouw Mariaplaats onder leiding van GERARDUS ANTONIUS FAAY, geb. te Utrecht 15-5-18, wonende Nwe Keizersgracht 28 bis te Utrecht,
x | LEENDERT CHRIST, geb. te Utrecht 17-7-13, wonende Kwartelstraat 23 bis voor de wijk Ondiep,
- | POSTMA (nadere gegevens niet bekend) voor de Rivierenwijk.
De opkomst is echter zo gering, dat Faay voornoemd zijn vrije avonden er niet langer voor wil beschikbaar stellen en zal voorstellen de scholingsavonden op een centrael punt te houden.

Vergaderingen werden deze week niet gehouden, daar zich geen sprekers hadden aangemeld.

Uit betrouwbare bron werd medegedeeld, dat communistische leden wordt aangeraden lid te worden van het ziekenfonds "Ziekenzorg" te Utrecht en als dokter te nemen: Dr. WILLEM GROENEWEG, geb. te Gouda 24-3-93, wonende Kanaalstraat 124 te Utrecht.

uittreksel voor P.D. Dr. Groeneweg

25 October 1948

*Med. C.P.N. -
waarschijnlijk
dat vanwege
een don hem
verwekt is en
dat zijn
man kan ook
ho van al personen
van Utrecht
die aan het zieken-
huis moet stellen
of lid van de Partij
BXL*

A/1 no. 825'48

OP KAART
ACD/ 49
DAI: 20-1-50
PAR: C.

Volgno.

ZEEH 8 NOV. 1948

ACD/ 49356

Hierbij doe ik U een rapport toekomen,
bevattende mededelingen uit het partijgebouw
van de C.P.N. te Utrecht.

Utrecht, 8 November 1948.

B

RAPPORT.

Mededelingen uit het partijgebouw van de C.P.N. te Utrecht, van 1 - 6 November 1948.

Op Dinsdag, 2 November 1948, werd een gesprek gevoerd tussen ALBERTUS JOHANNES VAN BREUKELN, geb. te Maarssen 28-8-09, wonende Leeuwerikstraat 4 te Utrecht, JEANNETTE CAROLINA GEERTJE STOFKOOPER-DE RIDDER, geb. te Groningen 2-7-1900, officieel wonende Spoorstraat 2 bis, in werkelijkheid echter Mariaplaats 18 (partijgebouw) te Utrecht, en een onbekend persoon.

Uit ^(dit) gesprek werd het volgende opgevangen:

In de nacht van 1 op 2-11-48 zouden o.m. de volgende personen in het partijgebouw zijn geweest:

• een zekere ZWEERS, ook wel aangeduid als SWEERS of als KOUWENHOVEN. (Deze namen werden wel eens verwisseld voor dezelfde persoon. Hij zou uit Amsterdam (overkant IJ) komen)

• een Fransman,

• Stofkooper, De Ridder voornoemd,

• Ter Haer, J. Pijper, Kramer, Jansen, een zoon van Van Dijk, v.d. Velde, en iemand van de politie.

(In de administratie van de I.D. alhier komen de volgende namen voor, die waarschijnlijk bedoeld worden):

• BONIFACIUS VAN DER HAER, geb. te Den Haag 17-11-15, wonende Koningslaan 63 Utrecht;

• JAN HENDRIK PIJPER, geb. te Utrecht 10-12-06, wonende Koolhovenstraat 30 Zuilen;

• LUCRIS DEKEMA EBBO JOHAN KRAMER, geb. te Vreeswijk 27-4-39, wonende Hobbemastraat 1 B, Utrecht;

• RICHARD VAN DER VELDE, geb. te Amsterdam 17-1-10, wonende Oudegracht 326 te Utrecht;

JANSEN en VAN DIJK konden niet nader worden geïdentificeerd. Genoemde Fransman was met Zweers uit Amsterdam meegekomen.

De inhoud van het gesprek was dat de Fransman opdracht had om in Nederland over de stakingen besprekingen te houden. Deze stakingen zouden in Nederland plaats moeten hebben, waarbij de in Frankrijk gemaakte fouten hier een lering dienden te zijn.

Ook werd gesproken over Indië, waarbij de naam werd genoemd van Luitenant JANSEN uit Utrecht, die in dienst zou zijn bij een legerafdeling in Bandoeng. De communisten in die legerafdeling zouden sabotage moeten verrichten. De naam van Van Mook werd genoemd, alsof deze niet lang in Nederland verblijf zou houden. Het communistenleger, dat op de vlucht zou zijn tijdens de relletjes in Indië, zou uit zee zijn beschoten door een boot van de Marine. Onderzocht zou worden, waarom die boot wel op de communisten en niet op de republikeinen had geschoten. Bij de Marine zouden o.a. de communisten GIEL WALRAVEN en een zekere VAN VEEN dienst doen.

op hoort

uittreksels

voor O.D. 1140

nieuw O.D. 1289

bedrijfsaank. O.D.

966

dit in O.D. 1093

In de uittreksels

deze namen

niet vermelden.

van allen aan

wezigheid bij

geheime besprek.

thans op hoort

O.D. 1093

G.S. III

DI

op hoort.

*is dit Nederlands
bootkone?*

*4 afschriften
O.D. 1117
O.D. 966
O.D. 1140
O.D. 254
in voor Bm a*

Hierna zou het gesprek zijn gekomen op een opleidings-
kamp in de "bezettingszône van Rusland," waar o.a. verschei-
dene Nederlanders zouden zijn geweest, o.m. ook genoemde
ZWEERS. In dit kamp zouden deze Nederlanders kennis hebben
gemaakt met communisten uit België, Frankrijk en China.
Deze personen, althans de Nederlanders zouden moeten wor-
den ondergebracht in een afzonderlijke colonne. Verschil-
lende van deze personen, die in het openbaar als communist
bekend staan, zouden in "De Waarheid" als geroyeerd zijnde
moeten worden vermeld. Ook zouden deze colonne's moeten
worden geoefend.

Hierna zou een discussie zijn ontstaan tussen Pijper en
de Fransman, waarbij Pijper had gezegd dat bij de stakingen
in Frankrijk wel was gebleken dat de communisten het daar
weer met de blote handen moesten doen. Stofkooper zou hier-
op hebben geantwoord, dat dit in Nederland niet nodig was,
want hier waren wapens geneeg.

*op kaart
↓*

Door een zekere SPIES, bode E.V.C. (verdere gegevens
onbekend) werd opgemerkt, dat bij de mijnen de kistjes
springstof met draden klaar waren en dat de berekening
was dat deze na uren pas tot ontploffing zouden worden
gebracht. Verschillende personen vonden dit toch wel te
kras daar er dan voorlopig ook geen kolen meer zouden
komen. Spies antwoordde dat wij door het Marshallplan tot
op het gebeente worden uitgekleeid en dat eerst de regering
weg moest zijn en daarmee de woeker van Marshall.

3 November 1943.

's-Gravenhage, 28 December 1948.

No. B49356
IIIa IIIh 3

N.a.v.schr.No.49356 Utrecht

Onderw: ZWEERS, alias: KOUWENHOVEN.

GEHEIM.

UITGEBOEKT

Mede in verband met Uw antwoord schrijven 6217-48, d.d. 16 December 1948, heb ik de eer U te berichten, dat volgens een alhier ontvangen bericht, in de nacht van 1- op 2 November 1948 buiten Amsterdam een bijeenkomst van C.P.N.-functionarissen is gehouden, waar aanwezig was een uit Amsterdam-Noord afkomstige man, die afwisselend werd aangeduid als ZWEERS en als KOUWENHOVEN. De bijeenkomst diende ter bespreking van het "C.P.N.-bedrijfswerk". Het is niet bekend geworden of deze persoon al dan niet identiek is aan de in mijn brief B 47998 d.d. 5-11-1948 genoemde "Van der ZAND".

Ik moge U verzoeken ook naar de identiteit van voornoemde ZWEERS, alias KOUWENHOVEN, wel een onderzoek te willen doen instellen, bij vaststelling waarvan ik over hem en zijn werkzaamheden in en voor de C.P.N. gaarne zal worden ingelicht.

Het Hoofd van de Dienst
voor deze:

III

J.G.Crabbendam

Aan de Heer
Hoofd'Commissaris van Politie
te
AMSTERDAM.

Q. 17960

28 December 49

B 49356

~~III~~

IIIa IIIh 3

N.a.v.schr.No.49356
Utrecht.

GEHEIM.

UITGEBOEKT

Te Uwer informatie heb ik de eer U te berichten, dat mij uit de inhoud van een gesprek tussen twee districtsfunctionarissen der C.P.W., dat plaats vond in de nacht van 1 op 2 November 1948, het volgende werd gemeld:

In een legerafdeling te Bandoeng zijn enige communisten belast met het verrichten van sabotagedaden. Een luitenant JANSEN uit Utrecht zou bij die legerafdeling dienst doen.

Mede met het oog op de wenselijkheid, de betrouwbaarheid van zowel het bericht als de berichtgever te leren kennen, zal ik gaarne in kennis worden gesteld van hetgeen omtrent de juistheid van het bericht zou mogen blijken.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
namens deze:

J.G.Crabbendam

Aan de Heer
Hoofd Sectie III B
van de Generale Staf
Juliana kazerne Clingendaal
te
's-GRAVENHAGE.

a 72310

B 49356 IIIIn/2.

3 October 49.

UITZENDING

DIENSTGEHEIM.

C.P.N.-activiteit
in de mijnen

Hiermede moge ik U mijn schrijven no.49356 dd.4 Januari 1949 in herinnering brengen.

Met een spoedige beantwoording zult U mij zeer verplichten.

HET HOOFD VAN DE DIENST

+ Namens deze:

M

J.G.Crabbendam.

De Heer Commissaris van Politie
bij de Staatsmijnen J.Th.Merkus
Galramstraat 27 te SITTARD.

a 7,862

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

BINNEN:ANDSE VEILIGHEIDSDIENST

8September

9

B 49356

XXXX
XXXXX

III h/2

DIENSTGEHEIM

UITGEBOKT

rappel

Hiermede moge ik U mijn schrijven no. 49356 dd. 28.12.'48
in herinnering brengen.

Met een spoedige beantwoording zult U mij zeer verplich-
ten.

d Het Hoofd van de Dienst
namens deze:

J

J.G.Crabbendam.

De Heer Hoofd Sectie G 2 b (nieuw)
Hoofdkwartier v.d. Generale Staf
Prinses Julianakazerne
te 's-GRAVENHAGE

072310

BX 49356

III

V IIIh 4

N.a.v.schr.No.49356 Utrecht

C.P.N.-activiteit
in de mijnen.

UITEBODEN

GEHEIM.

Mede te Uwer informatie, heb ik de eer U te berichten, dat ik van doorgaans wel ingelichte zijde de volgende tot nu toe nog onbevestigde en ongecontroleerde mededeling ontving:

Op een besloten ledenvergadering der C.P.N. in een der grote steden des lands, werden door deze partij-leden te samen met een aanwezige communist uit Frankrijk, de stakingskansen en mogelijkheden in Nederland besproken. Hierbij werd door een der leden, die tot nu toe bij mijn dienst onbekend was en van wien evenmin bekend is of hij enige functie in de C.P.N. bekleedt of ook daarin een vooraanstaande plaats inneemt, opgemerkt dat in de Nederlandse mijnen, kistjes met springstof en bijbehorende ontstekingsdraden gereed stonden, die in geval van enige stakings- of sabotage-actie konden worden gebruikt. Deze springstoffen konden zodanig worden bediend, dat na inwerkingtreden der ontsteking de ontplofing eerst na enige uren zou plaats vinden.

Ofschoon mij tot op heden dergelijke drastische sabotagemaatregelen der C.P.N. onbekend zijn en mij dus nog niet duidelijk is, welke waarde aan bovenstaand bericht moet worden toegekend, meen ik er goed aan te doen U hiermede toch in kennis te stellen.

Ik zal het op prijs stellen te mogen vernemen, of U feiten bekend zijn geworden, die op enigerlei wijze als bevestiging van bovenstaande mededeling, kunnen worden opgevat. Uiteraard zal ik ook in de toekomst met zodanige aanwijzingen gaarne aanstonds in kennis worden gesteld.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

Aan de Heer
Hoofdinspecteur van Politie
bij de Staatsmijnen J.Th. Merkus
Walramstraat 27
te
SITTARD.

J.G.Crabbendam

671862

Bf 49356

XXX

V IIIh 4

N.a.v.schr.No.49356 Utrecht

C.P.N.-activiteit
in de mijnen.

UITGEBOUW
GEHEIM

Mede te Uwer informatie, heb ik de eer U te berichten, dat ik van doorgaans wel ingelichte zijde de volgende tot nu toe nog onbevestigde en ongecontroleerde mededeling ontving:

Op een besloten ledenvergadering der C.P.N. in een der grote steden des lands, werden door deze partij-leden te samen met een aanwezige communist uit Frankrijk, de stakingskansen en mogelijkheden in Nederland besproken. Hierbij werd door een der leden, die tot nu toe bij mijn dienst onbekend was en van wien evenmin bekend is of hij enige functie in de C.P.N. bekleedt of ook daarin een vooraanstaande plaats inneemt, opgemerkt dat in de Nederlandse mijnen, kistjes met springstof en bijbehorende ontstekingsdraden gereed stonden, die in geval van enige stakings- of sabotage-actie konden worden gebruikt. Deze springstoffen konden zodanig worden bediend, dat na inwerkingtreden der ontsteking de ontplofing eerst na enige uren zou plaats vinden.

Ofschoon mij tot op heden dergelijke drastische sabotagemaatregelen der C.P.N. onbekend zijn en mij dus nog niet duidelijk is, welke waarde aan bovenstaand bericht moet worden toegekend, meen ik er goed aan te doen U hiermede toch in kennis te stellen.

Ik zal het op prijs stellen te mogen vernemen, of U feiten bekend zijn geworden, die op enigerlei wijze als bevestiging van bovenstaande mededeling, kunnen worden opgevat. Uiteraard zal ik ook in de toekomst met zodanige aanwijzingen gaarne aanstonds in kennis worden gesteld.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

Aan de Heer
Hoofdinspecteur van Politie
bij de Staatsmijnen J.Th. Merkus
Walramstraat 27
te
SITTARD.

J.G.Crabbendam

Utrecht
Z E E R G E H E I M

Verbinding: 19
A/1 no 971'48 CPN

Datum: 14-12-48

Onderwerp: Mededelingen uit het partijgebouw
der C.P.N. te Utrecht.

Volant:

15 DEC. 1948

ACD/ 51559

Waardering bericht: betrouwbaar
Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar
Tevens bericht gezonden aan: --

Op 25 November 1948 kwam in het partijgebouw van de C.P.N. te Utrecht een man, vermoedelijk een Chinees, die later TOHIE VING werd genoemd. Deze Ving sprak goed Nederlands, doch met een buitenlands accent. Hij sprak met:

JEANNETTE CAROLINA GEERTJE STOFKOOPER-DE RIDDER, geboren te Groningen 2-7-1900,
BERNARDUS JOHANNES SCHREUDERS, geb. te Den Haag 4-2-1919, en
MARINUS LAMBERTUS PIETER WOUTER DIELESSEN, geb. te Utrecht 22-11-13, wonende Weerdsingel WZ 53 te Utrecht.

Dit onderhoud zou, te oordelen naar de gezichten, nogal belangrijk zijn geweest. Ving maakte een tekening, welke door Stofkooper in ontvangst werd genomen en zorgvuldig werd opgeborgen. Uit het gesprek tussen Ving en de drie genoemden werd opgevangen, dat China geheel in Russische handen zou komen en dat deze bezetting binnenkort met grotere snelheid zou worden voltooid.

Hij had het vervolgens over een vergadering welke in Utrecht was gehouden en waarbij naar voren was gekomen, dat verschillende Chinezen geld verlangden voor hun arbeid. Dit verzoek zou nu worden behandeld door het Districtsbestuur.

Stofkooper zei, dat Ving niet te vaak moest komen, daar hij anders wel eens de kans liep uit het land te worden gezet.

Nadat Ving was vertrokken zei Schreuders: "Wij hadden deze kerel eerder moeten hebben".

Uit wat later nog gesproken werd door de drie genoemden begreep zegsman, dat door Chinezen op bepaalde plaatsen de gehele dag of zo lang het nodig is wordt gepost en dat de handel die zij bij zich hebben maar camouflage is. Voor dit posten zou dan een bedrag betaald worden, hetwelk schijnbaar naar het oordeel van de Chinezen te laag is.

Genoemde Ving was zeer netjes gekleed; hij droeg een lichte jas, met bont gevoerd. Toen een van de aanwezigen de opmerking maakte dat "die kerel" (Ving) zeker wel centen had, zei Stofkooper, dat hij handelde in opium en dat Chinezen over het algemeen niet werken maar toch van alles hebben en er goed van eten.

// In het gebouw zou een aparte lijst zijn van verlofgangers uit Indië, die hier tijdelijk contributie betalen.

GEZIEN: *B*

421 ook NH 52523

Volr
23 DEC. 1948
ACD 5200

Z E E R G E H E I M

Verbinding: 19
C/1 no. 1013'48 CPN Datum: 21-12-1948.
Onderwerp: Besloten vergadering C.P.N.

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar
Waardering bericht: "
Tevens bericht gezonden aan: -- "

Besloten
opdrachten
7.8.

Vergadering van de C.P.N. te Utrecht in het gebouw der partij aan de Mariaplaats te Utrecht, gehouden op 16-12-48 ten 20 uur (einde 22.30 uur), onder leiding van: BERNARDUS JOHANNES SCHREUDERS, geb. te Den Haag 4-2-19.

aan
aanwezig
o.k.
o.k.

pp 6738

- Aanwezig waren 27 mannen en 4 vrouwen, o.a.:
- *ALBERTUS JOHANNES VAN BREUKELEN, geb. te Maarssen 28-8-09,
  - *KLARA CORNELIA VAN BREUKELEN-VAN BOMMEL, geb. te Osterfeld 26-10-13,
  - *GERARDUS ANTONIUS FAAY, geb. te Utrecht 15-5-18,
  - *HENDRIK FAAY, geb. te Utrecht 14-2-15,
  - *KARL ENGELBERT KOEVER, geb. te Hilden (Dld) 30-6-12,
  - *FRANCISCA HENDRIKA KORVER- VAN DEN BIJLAARD, geb. te Utrecht 30-5-03,
  - *THOMAS VAN LAAREN, geb. te Utrecht 23-1-09,
  - *GERRIT WILHELMUS MORTIER, geb. te Gorinchem 26-1-96,
  - *HERMAN VAN OPSTAL, geb. te Utrecht 10-8-98,
  - *HENDRIK JAN PIJPER, geb. te Utrecht 10-2-06,
  - *CORNELIS ROETERDINK, geb. te Arnhem 29-3-86,
  - *JOHANNA PAULINA CORNELIA ROETERDINK, geb. te Utrecht 8-11-26,
  - *ALBERTUS DE RIJK, geb. te Utrecht 18-3-22,
  - *HENDRIK JAN SNELLENBERG, geb. te Utrecht 29-4-18,
  - *JOHANNES JACOBUS VAN DER STEEN, geb. te Den Haag 12-5-96,
  - *GIJSBERTUS VERWEY, geb. te Utrecht 31-3-14,
  - EVERTS (onbekend),
  - *NAGEL (onbekend), *uit land?*
  - *UITENBOOGAARD (onbekend),
  - *VAN LIEROP (onbekend),
  - *VAN DIJK (onbekend).

A

o.k. Als spreker trad op een zekere STAALMAN (onbekend). Hij begon, met de aanwezigen er op te wijzen, dat, wanneer zij jongens hadden, die onder dienst moesten of vrijwillig wilden, zij in deze zoveel mogelijk moesten medewerken.

Het beste was dat deze jongens dienst namen bij hetzij de Marine of de Luchtmacht, hetzij Telefoon- of Seinwezen. Inlichtingen om bij dergelijke wapens te komen konden worden verstrekt voor jongens die uit communistische gezinnen voort kwamen.

Een van de aanwezigen merkte op, wie de inkomsten van deze jongens zou vergoeden. Staalman antwoordde: "... dat de jongens behoorlijk gevoed en gekleed werden en bovendien nog een zakgeld hadden, variërend naar gelang van het dienstvak". Spreker vervolgde, dat dit niet het voornaamste was, maar dat dit een "opgedragen taak was" en zonder bedenkingen moest worden uitgevoerd omdat een dergelijke taak de communistische zaak zou bevorderen. Hoe meer communisten er in dié legeronderdelen komen, des te vlugger zou het communisme aan zijneinddoel komen. De jongeren moeten natuurlijk niet laten blijken dat zij communist zijn; die instructie wordt hun te zijner tijd wel ver-

strekt. Wel moeten zij kankeren op alle mogelijke dingen in het leger, het eten, de ligging, de verhouding tot meerderen enz. Bij de zeemacht is het zo, dat bijv. aan boord van een marinevaartuig 30 communisten zijn op een bemanning van 300 koppen. Deze 30 mensen moeten in de loop van de tijd te weten komen, wie de felste tegenstanders zijn en wie op het kritieke moment wel medewerking zullen verlenen. Onder deze 30 mensen is er één met de leiding belast en deze moet onvoorwaardelijk worden gehoorzaamd. Bij voorkeur zal dit een officier moeten zijn, maar dit zal wel niet veel voorkomen. Is een dergelijke officier bij de communisten bekend, dan zullen zij op moeten passen hier ooit iets van te laten merken, ook niet wanneer deze officier terecht of ten onrechte deze jongens straft. Komt het uit, dan is de bemanning van zo'n schip verloren; immers, op elk schip zijn mensen die door de regering zijn aangezocht om de communisten aan te brengen. Een groot gedeelte van deze 30 mensen moet dienst doen in de machinekamer van het schip. Het moet zó zijn, dat de communisten "er boven op" zitten en wanneer de order komt om te handelen moeten zij met doodsvrachting hun taak volbrengen en hun leider volgen zoals Doorman gevolgd is geworden.

Bij de Luchtmacht is het zo, dat wanneer de order komt op het kritieke moment, de jongens zorgen dat de vliegtuigen, waarmee hun tegenstanders moeten opstijgen, onklaar zijn en er voor deze uren nodig zijn om van de grond te komen. De vliegtuigen, waarmee onze jongens opstijgen, moeten zoveel mogelijk met onze "eigen" jongens worden bemand, tegenstanders moeten worden geweerd of onschadelijk gemaakt worden.

Bij het Telefoonwezen, wat ook een voornaam onderdeel is, moeten de jongens berichten, die bestemd zijn voor bepaalde afdelingen om tegen ons op te treden, zo verdraaien, dat het niet begrepen wordt en het werkelijke bericht doorgeven aan diegenen, tegen wie moet worden opgetreden; er zijn ordonnansen genoeg die dit kunnen en willen doen. Bijv., grotere onderdelen, bij voorbeeld uit Apeldoorn, krijgen bevel om op te treden tegen Amsterdam; deze troependelen moeten dan worden misleid en zij moeten bericht krijgen, dat zij bijv. tegen Rotterdam moeten optreden.

B
x
x
Een van de aanwezigen, een zoon van HENDRIKUS SPEKKELS, (geb. te Utrecht 4-1-37) of van HENDRIK VAN DIJK (geb. te Zwolle 5-4-1900), werkzaam bij de Ned. Spoorwegen zei, dat hij er in het geheel niet mee eens was. Wij zijn toch, aldus deze spreker, geen communist geworden om een bloedbad aan te richten maar om de arbeiders te helpen en betere arbeidsvoorwaarden af te dwingen, het kapitaal te vernietigen en te zorgen dat onze vrouwen het nodige kunnen kopen. Wij hebben toch niets met het communisme in het buitenland te maken, in zoverre dat wij deze praktijken niet nodig hebben. Dit werd door vele aanwezigen ten teken van instemming met handgeklap begroet.

Bij de rondvraag vroeg een van de aanwezigen of de berichten over de stemming in Berlijn juist waren. Hierop hield Schreuders

*Handg.
op schrift.*

een betoog, dat volgens zegsman, niet direct als zoete koek werd geslikt. Schreuders beweerde dat onder de sociaal-democraten een groot aantal communisten waren die opdracht hadden gekregen op de Sociaal-democraten te stemmen, omdat de autoriteiten in Oost-Berlijn in de mening verkeerden, dat wanneer de communisten de meerderheid zouden halen, Amerika in West Berlijn toch een andere regering had ingesteld/en de communisten zo zou hebben "gepest", dat deze of West Berlijn zouden moeten verlaten of weggevoerd zouden zijn. Om deze reden hadden zij gezorgd, dat de sociaal-democraten de meerderheid hadden gehaald. In werkelijkheid was echter een groot aantal zetels in handen van de communisten. Het beste bewijs hiervoor was, volgens Schreuders, dat al heel gauw was gebleken, dat in het bloc van de sociaal-democraten verschillende meningen waren. De autoriteiten in Oost Berlijn hadden daarop direct gezegd: jullie zitten in het schuitje, vaar mee tot de tijd rijp is.

GEZIEN:

B

MINISTERIE VAN ALGEMEENE ZAKEN

No.: 52081

's-Gravenhage, 17 Januari 1949.

B

Ond.: Besl. verg. 16-12-48.

G E H E I M

III/IIIi 3

n.a.v.schr. No. 52081 v. Utrecht

UITGEROEP

Ten aanzien van de samenvatting van de door zekere STAALMAN gehouden toespraak op de hierboven vermelde vergadering (Uw schrijven C/1 No. 1013'48), moge ik het volgende te Uwer kennis brengen.

Het is mij bekend op welke wijze de berichten van deze aard door U worden verkregen en ook, dat de zegsman hiervan door U als betrouwbaar wordt beoordeeld. Ook voor het hier bedoelde verslag wordt de kwalificatie "betrouwbaar" in de kop van het bericht vermeld. Op grond daarvan neem ik dus mede aan, dat het weergegevene inderdaad ongeveer in deze vorm op die bijeenkomst werd gezegd.

Het dien avond besproken onderwerp is van die aard, dat dit zich ten enenmale niet leent voor behandeling in een gezelschap van een omvang, zoals toen ter plaatse aanwezig was. Kort samengevat is die avond gesproken over de meest radicale vorm van sabotage in leger, vloot en luchtmacht. Ik meen te mogen veronderstellen, dat zelfs de C.P.N.-leiding zich er van bewust is, dat niet alleen de uitvoering daarvan, maar ook de bespreking te allen tijde en onder alle omstandigheden, dient beperkt te blijven tot een zo klein mogelijke kring, zo mogelijk tot een persoonlijk gesprek. Indien men voorheen dit besef niet mocht hebben gehad, zou men dit, ook in communistische kringen, in het verzetswerk tijdens de bezetting stellig hebben verkregen. Bovendien heeft de behandeling van dit onderwerp door een spreker op een vergadering met 31 bezoekers geen enkele zin en is daarvan ook geen enkel nut te verwachten. Deze bezoekers hebben met een dergelijke actie niets uitstaande. Het enige motief, zo er hier van een beweegreden sprake zou kunnen zijn, zou wezen, dat er onder de aanwezigen ouders zijn geweest van jongens die binnenkort voor de militaire dienst zouden worden opgeroepen of zich daarvoor vrijwillig wilden melden.

Niet alleen heeft het geen nut dit onderwerp op een vergadering te behandelen, maar de spreker had tevoren kunnen verwachten, dat uit de aanwezigen bezwaren zouden rijzen tegen zijn woorden, zoals ook inderdaad het geval is geweest. Partijleden, die zich op werkelijk politieke en sociale gronden bij de C.P.N. hebben aangesloten, zouden zich na een dergelijke vergadering om begrijpelijke redenen van de partij kunnen afwenden, terwijl dan de mogelijkheid bleef, dat zij de redenen daartoe openbaar zouden maken, een risico, dat de C.P.N.-leiding stellig niet gaarne zou willen dragen.

Aan de Heer
Hoofdcommissaris van Politie
te
U T R E C H T.

-2-

A 54321

Resumerend, is het mij niet duidelijk, met welk doel deze toespraak is gehouden.

Ik moge U daarom verzoeken om zegsman over deze gehele vergadering nader uitvoerig te doen ondervragen. Ik zal het op prijs stellen, indien in het daartoe te voeren onderhoud ook het bovenstaande met hem onder ogen zou kunnen worden gezien.

Voorts zal ik gaarne vernemen of wellicht bekend is kunnen worden of deze toespraak is gehouden met toestemming, opdracht of voorkennis van het partij- of districtsbestuur; of STAALMAN voorafgaand aan zijn toespraak heeft medegedeeld, dat al hetgeen dien avond door hem zou worden gezegd, als streng vertrouwelijk en niet bestemd voor buitenstaanders of bespreking diende te worden beschouwd, welke mededeling toch stellig had mogen worden verwacht en ten slotte of deze toespraak mogelijk opzettelijk gehouden werd met de bedoeling bij de Utrechtse partijleden de indruk te vestigen, dat de partij toch vooral op alle punten actief is en steeds de kortste weg volgt ter bereiking van het communistische doel.

Ik moge U nog mededelen, dat mij nog uit geen enkele andere gemeente een verslag werd gezonden van een vergadering, waarin dit onderwerp werd besproken, al betekent zulks uiteraard niet, dat het ook niet elders behandeld kan zijn.

Het Hoofd van de Dienst
namens deze:

J.G. Crabbendam

Wh

(1) *BT*

| Z E E R G E H E I M

Verbinding: 19
A/1 no. 1014'48 CPN
Onderwerp: Mededelingen

Datum: 21-12-48

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar
Waardering bericht: "
Tevens bericht gezonden aan --

Volgen

23 DEC 1948

ACD 52096

Utrecht

Datum ontvangst bericht: 18-12-48.

Door berichtgever werd medegedeeld, dat hij de indruk had gekregen, dat in de afgelopen 14 dagen de activiteit der leden groter was geworden; er zou meer ondergronds worden gewroet.

De grote steden zouden met elkaar in verbinding staan. Zegsman noemde Utrecht, Amsterdam, Haarlem, Den Haag, Dordrecht, 's Hertogenbosch en enkele kleinere plaatsen.

Het was onmogelijk hier tussen te komen, daar alles volgens een wisselend combinatiesysteem werkte. Als de combinatie of het wachtwoord niet bekend was, werd je niet toegelaten. Deze mensen bezochten geen vergaderingen en ontvingen hun instructies van het hoofdbestuur. Ook zouden op deze wijze verschillende Belgen met Nederlanders in contact komen en andersom ook. De activiteit tussen deze twee landen zou volgens de mening van zegsman, sterk toenemen. Berichtgever was te weten gekomen dat JAN HENDRIK PIJPER, geb. te Utrecht 10-2-06, wonende te Zuilen, Koolhovenstraat 30, in het vervolg geen vergaderingen meer zou bezoeken en alleen dergelijke werkzaamheden zou verrichten. Ook de vergaderingen zouden niet in het partijgebouw worden gehouden.

X Mededeling, betreffende CORNELIS VAN DEN BOVENKAMP, geb. 28-12-05 te Harmelen, van beroep analyst bij de N.S., wonende W.A. Vultostraat 96 te Jutphaas (zie ook rapport C/1-907'48 d.d. 1-12-48).

Volgens een berichtuit het partijgebouw zou - aldus deelde zegsman mede - ~~zou~~ genoemde Van den Bovenkamp een tip hebben gehad van iemand bij de N.S., dat hij van het laboratorium der N.S. zou worden verwijderd omdat hij communist was. Dit zou voor Van den Bovenkamp aanleiding zijn geweest te bedanken als lid van de C.P.N.-fractie in de Gemeenteraad te Jutphaas, doch lid van de C.P.N. is hij gebleven.

GEZIEN:

B

B 52096

XXX
XXX

IIIe/IIIi 3

Mie 17/366

n.a.v. 52096 v. Utrecht z. CO

GEHEIM

C. v. den Bovenkamp

Volgens een ontvangen bericht zou Cornelis van den BOVENKAMP, geboren 28-12-1905 te Harmelen, wende W.A. Vultostraat 96 te Uwent, van bevriende zijde gewaarschuwd zijn, dat de leiding van het bedrijf, waarin hij werkzaam is (Nederlandse Spoorwegen), zijn politieke overtuiging een bezwaar zou achten voor het blijven verrichten van de werkzaamheden in de afdeling waarin hij geplaatst was (laboratorium).

Dit zou, aldus berichtgever, voor hem aanleiding zijn geweest, te bedanken als lid van de C.P.N.-fractie in de gemeenteraad te Jutphaas. Hij zou echter wel lid van de C.P.N. zijn gebleven. Het wil mij voorkomen, dat alleen het bedanken voor het raadslidmaatschap onvoldoende is, om de bezwaren tegen deze man, gezien in verband met zijn werkzaamheden, geheel weg te nemen.

Ik moge U derhalve verzoeken mij zo mogelijk te doen inlichten over de resultaten van een uiterst bedekt in te stellen onderzoek naar de juistheid van het bovenstaande. Ook zou ik het ten zeerste op prijs stellen te mogen vernemen, welk motief hij aanvoerde voor zijn bedanken als gemeenteraadslid.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
namens deze:

III

J.G. Crabbendam

Aan de Heer
Corpschef van Politie
te
JUTPHAAS.

a. 57366

52001

Verbinding: 19
C/1 no 1013'48 CPN

Handwritten mark
Volvo
Datum: 28-12-48

20 DEC 1948

*Aanvraag
o.k.*

52523

52001
Hiermede bericht ik U, dat UITENBOOGAARD,
genoemd in rapport C/1-1013'48 d.d. 21-12-48,
nader is geïdentificeerd als:

- * GERRIT UITTENBOSCH, geb. te Utrecht 8-12-01,
bloemenventer, gehuwd met Geertje van Veenen-
daal, geb. te Utrecht 5-11-05, beiden wonende
Krommerijnstraat 37 te Utrecht.

GEZIEN:
Handwritten signature

30 DEC. 1948

Verbinding: 19
A/1 no. 1047'48 CPN

B
Datum: 28-12-48 *J 2556.*

Onderwerp: Mededelingen, betreffende de activiteit van de Communistische Partij Nederland te Utrecht in het tijdvak van 18 t/m 24 December 1948.

Datum ontvangst bericht: 24-12-48
Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar
Waardering bericht: idem
Tevens bericht gezonden aan: --
Ondernomen actie: --

Dadelijk na het bekend worden van de hervatting van de actie der Nederlandse troepen in Indonesië, werden dezerzijds de gedragingen van de C.P.N. te Utrecht van moment tot moment bekeken.

afschrijven in CD 9/10

In de avond van Zaterdag, 18-12-48 ten omstreeks 21.00 uur, kwam het bericht in het C.P.N.-gebouw alhier binnen, via de telefoon uit Amsterdam, dat Nederland tot gewelddadige actie in Indonesië was overgegaan.

Dit bericht kwam onverwacht en verwekte onder de aanwezigen, die in vergadering bijeen waren, nogal consternatie.

Wat op deze vergadering is besproken is onbekend gebleven; de vergadering werd afgelast toen het bovenbedoelde bericht binnen kwam.

In de nacht van Zaterdag op Zondag (18/19 Dec. l.l.) ten ongeveer 2.30 uur werden bestuursleden uit Utrecht per taxi naar het C.P.N.-gebouw gebracht. In totaal waren plm. 20 personen in het gebouw. In deze bijeenkomst zou door JEANETTE CAROLINA GEERTJE STOFKOOPER-DE RIDDER (geb. te Groningen 2-7-1900) zijn voorgesteld om op Zondagmiddag 19-12-48 in de stad een demonstratie te houden. Door HENDRIK DIRK CORNELIS VAN OOSTEN (geb. te Delft 10-10-32) zou dit van de hand zijn geweest met de opmerking, dat het geen zin had een stelletje partijgenoten in de straten van Utrecht te laten lopen, zolang er niet enige zekerheid bestond, dat het publiek ook aan de demonstratie zou deelnemen. "Als wij dit zouden gaan doen, lopen wij hetzelfde risico als jullie, n.l. door de politie te worden opgebracht. Dan zitten wij een hele dag vast, kunnen niets doen en maken ons belachelijk". Van Oosten doelde hier op een optocht van de Nederlandse Vrouwen Beweging (zie C/2 no. 897'48 dd 26-11-48). Wel was van Oosten vóór een algemene staking.

Volgens zegsman was er iemand in deze bijeenkomst, die nogal "hoopvol" gestemd was over de uitlag van de actie in Indonesië. Deze man zou op een bord een schets hebben gemaakt van Java. De toegangsweg tot Djokja zou door een oerwoud lopen. De Nederlandse troepen, die de twee wegen in dit oerwoud moeten gebruiken om tot hun doel te geraken zouden daar vastlopen. In het afgelopen jaar zouden n.l. door de Republikeinen in dit oerwoud

*Thetloging
Indonesië
met alle
alleen Papu
Hokom*

ondergrondse stellingen zijn gemaakt met het doel, de Ned. troepen, wanneer deze waren opgerukt, in de rug aan te vallen en te vernietigen.

De verdediging van Indië is, volgens deze zagsman, niet alleen aan de Indonesiërs overgelaten, maar verschillende nationaliteiten zijn in het Republikeinse leger opgenomen, zoals dit het geval is met de volkslegers in China.

(Klaarblijkelijk was deze uiteenzetting nodig om de moed bij de leden er in te brengen, want deze was vrijwel zoek, aldus zagsman. - Verbinding no. 19).

Besloten werd om Zondag, 19-12-48, in de verschillende afdelingen bijeenkomsten te houden, met het doel de mensen bij elkaar te houden om in geval van een opdracht uit Amsterdam iets te kunnen doen. Voorts werd besloten dat 5 personen des morgens vroeg naar Amsterdam zouden gaan.

(Inderdaad werd geconstateerd dat zowel de mannelijke als vrouwelijke leden de gehele dag "op stap" waren en veel bij elkaar werden gezien. - Verbinding no. 19).

-----

*afschrift
voor OD
720*

In de nacht van 19 op 20 December '48 werden er pamfletten gestencild om deze de volgende dag te verspreiden. In de morgen van Maandag, 20-12-48, werden door enkele personen pamfletten uitgegeven bij de ingang van de Machinefabriek "Jaffa" v/h L. Smulders & Co. Eén exemplaar hiervan werd bij schrijven A/1-1012'48 dd 20-12-48 aan U toegezonden. In de loop van dezelfde dag werden deze pamfletten, voor zover bekend nog verspreid op de navolgende fabrieken: N.V. Werkspoor te Zuilen, Ned. Staal fabrieken v/h J.M. de Muinck Keizer te Zuilen, en N.V. Utrechtse Machinefabriek onder directie Frans Smulders te Utrecht.

Tevens werd op Werkspoor verspreid het pamflet "Steun Wettig Gezag" (S.W.G.), toegezonden op 21-12-48(A/1-1016'48)

-----

*afschrift
720
1220*

In de avond van Dinsdag, 21-12-48, werd een vergadering belegd door de E.V.C. afd. "De Metaal", in het café "De Beurs" te Utrecht. Een aankondiging van deze vergadering gaat hierbij. Zaalcapaciteit bedroeg 50 personen; aanwezig waren 5 (vijf!) personen, waaronder PIETER CORNELIS DE VROOME, geb. te Den Helder 14-6-11, wonende te Amsterdam, hoofdbestuurslid groep Metaalnijverheid E.V.C. Tijdens het wachten of nog meer belangstellenden zich zouden melden, werd er om 'de kachel een genoegelijk praatje gehouden. De Vroome zei o.a.: "Alle adressen van gesneuvelde militairen in Indië moeten worden opgespoord. Deze gezinnen moeten dan worden bezocht door leden die met tact deze zaken kunnen aanpakken. Het adresmateriaal en hetgeen in die gezinnen is gesproken en tot uiting is gekomen, moet dan worden gebezigd als waardevol propaganda materiaal." De vergadering ging vervolgens wegens gebrek aan belangstelling uiteen.

-----

*afsch. v.
1261*

In een gesprek, dat gevoerd werd tussen communisten die

jaren lang lid zijn, kwam het volgende naar voren, waaruit de stemming enigszins kan blijken.

Een van deze personen voerde aan dat nu toch wel de conclusie kon worden getrokken dat de C.P.N. toch feitelijk niets was. De massa in de partij is in naam communist, maar zij hebben er niets voor over en willen er alleen maar beter van worden. De kern die overblijft is het oude groepje, dat geen verstand van organiseren heeft, hetgeen in deze tijd nodig is; het zijn diegenen, die geen broek aan hun ..... hebben en geen schoenen aan hun poten.

In een besloten clubje, waarbij o.a. aanwezig waren HENDRIK DE RIDDER, geb. te Utrecht 27-6-09, wonende Van Hoornekade 16 te Utrecht en

GRIETJE VAN KOTEN-VAN DER WOUDE, geb. te Koedijk 27-2-01, wonende Van Hoornekade 7 bis te Utrecht,

zeide De Ridder dat de chaos het enige was waarbij het communisme kan groeien; hoe armer ons land wordt, hoe meer kans dat wij aan de macht komen.

De Ridder reist veel en spreekt in de treinen met de arbeiders en bezoekt veel de arbeiders op plaatsen waar bekend is dat zij ontevreden zijn, b.v. de arbeiders in de D.U.W. in de veenderijen enz.

De Ridder vroeg vervolgens aan Grietje van der Woude hoe het nu zat met de telefoon. Dat N.N. (welke naam hier werd genoemd is niet bekend) wel de deur had opengekregen, maar dat er niemand thuis was en dat door hem naar de telefoon was gezocht, maar niet gevonden. Hierop zeide Grietje, dat hij dan maar eens in het dressoir had moeten kijken, dan was het direct klaar geweest.

Zegsman (geen communist) zei, dat hij vermoedde dat dit geen gewone telefoon was. WILLEM VAN KOTEN, geb. te Dordrecht 14-2-01, echtgenoot van Grietje van der Woude, is chef-monteur bij het PTT-bedrijf te Utrecht en heeft uit dien hoofde een diensttelefoon, waarvan door communisten uit de omgeving druk gebruik wordt gemaakt. Deze diensttelefoon staat echter niet in het dressoir, dit wist zegsman wel. Het vermoeden van zegsman is, dat Van Koten op een of andere wijze een geheime rechtstreekse verbinding heeft in het belang van de C.P.N.

Op 21-12-48 werd een vergadering van de C.P.N. belegd ten huize van JOHANNES ARENDS, geb. te Groningen 26-9-05, wonende Mgr.v.d. Weteringstraat 90 bis te Utrecht.

Aanwezig waren 28 personen, waaronder:

KAREL DONK, geb. te Utrecht 9-4-99 en zijn zoon, beiden wonende Lauwerecht 79,

GERRIT WILHELMUS MORTIER, geb. te Gorinchem 26-1-96, wonende Seringstraat 77,

HENDRIK JAN SNELLENBERG, geb. te Utrecht 29-4-18, wonende Kromme Rijnstraat 82,

ALBERTUS DE RIJK, geb. te Utrecht 18-3-22,

SUSANNA DE RIJK-ROETERDINK, geb. te Utrecht 29-6-17,
 HENDRIK JACOB ROETERDINK, geb. te Amsterdam 10-11-20,
 JOHANNA PAULINA CORNELIA ROETERDINK, geb. te Utrecht 3-11-26,
 BERNARDUS JOHANNES SCHREUDERS, geb. te Den Haag 11-2-19,
 GIJSBERTUS VERWEY, geb. te Utrecht 31-3-14,
 HENDRIK JAN SPEKKELS, geb. te Utrecht 25-12-13,
 TEUNIS KORVER, geb. te Utrecht 4-12-12,
 o.k. KARL ENGELBRECHT KORVER, geb. te Hilden (Dld) 30-6-12,
 HENDRIK DIELESSEN, geb. te Utrecht 10-11-09,

De leiding van de vergadering berustte bij Arends, terwijl als spreker optrad zekere RAAMSDONK, vermoedelijk uit Hilversum.

Deze sprak ongeveer aldus:

"In de oorlog 1940-45 zijn vele van onze kameraden voor het "Vaderland gevallen. Doordat wij inzagen, dat wij als Nederlanders onder de knoet kwamen van een zo verpestend regiem, hebben wij in samenwerking met andere mensen, met andere partijen, gevochten op leven en dood.

"Na de bevrijding hebben wij een Regering gekregen, die eerst "Amerika heeft geboden om de bevrijding, maar die net zo "fascistisch is als de regering die wij hier hadden. De "P.v.d.A., in samenwerking met de K.V.P., hebben besloten "ons te vernietigen, omdat zij weten dat wij nooit zullen "rusten voordat wij ons ideaal hebben bereikt. Het is be- "gonnen met ons uit de Gemeenteraden te gooien. Thans worden "kameraden uit de bedrijven gegooid. Immers de leden in de "bedrijven worden genoteerd en bij het minste worden zij op "straat gezet.

"In een schrijven hierover aan de Russische autoriteiten, "berichtten deze ons, dat wij goed moesten noteren, wie de "oorzaak van dergelijke handelingen zijn opdat deze later "hun straf niet zullen ontgaan.

"Wat wij thans meemaken gaat alle perken te buiten, is zelfs "bij Hitler niet gebeurd, n.l. dat nu een land wordt aange- "vallen dat geheel weerloos is! Maar er zijn vele van onze "kameraden daar die zullen weten hun plicht te doen.

"Ook wij hebben onze plicht te doen, en dat is staken en "nog eens staken, ook al moet het op een manier gebeuren, "dat het mensenlevens kost. Zoals onze kameraden in Indo- "nesië hun plicht weten te doen, zo moeten wij dat ook doen.

"Het hoofdbestuur van de E.V.C. is er nu nog niet direct "vóór om te staken en wel om twee redenen:

"1. de gratificatie in verband met Kerst en Nieuwjaar,
 "2. het vorstverlet van de bouwvakarbeiders.

"Zouden wij, aldus redeneert de E.V.C., thans staken dan "zullen de arbeiders hun kerstgratificatie mislopen. Deze "gratificatie zal in vele bedrijven pas tegen Nieuwjaar "worden uitbetaald en de gezinnen kunnen dit extra-tje goed "gebruiken.

"Bij de Bouwvakken wordt niet meer gewerkt tot half Januari "en de vorstverlet-bonnen zijn thans inwisselbaar. Gaat men "in de bouwvakken, die toch practisch stil liggen, staken, "dan verlopen deze bonnen voor de stakers met alle schade van "dien.

*opbeden van kiden
 o.k.
 Verm. Pierre Willem van
 uit a'dam.*

*spreker voor
 966
 (origineel in O.D. 966)*

"Als er gestaakt wordt, dan niet een bepaalde groep, maar alle arbeiders. De staking gaat daarom wel door, maar wij moeten nog even wachten.
"Wij hebben ons te houden aan hetgeen Dimitrov (Russi- ?
"sche namen worden door zegsman meestal verkeerd ver-
"staan. - Verbinding no.19) te Oslo gezegd heeft".

Dimitrov zou dan volgens Raamsdonk gezegd hebben:
"Ik richt mij tot de gehele arbeiderswereld. Wij zien, hoe het kapitalisme zich verenigt om het communisme te vernietigen. Wij hebben niets anders te doen dan ons achter kameraad Stalin te plaatsen. Wij roepen alle communisten op hun plicht te doen, desnoods met geweld. Rusland wordt van alle zijden aangevallen, maar wij zullen niet terugdeinzen, voor geen enkel stelsel; wij rekenen op jullie, op allen die aan de communistische partijen zijn verbonden."

Vervolgens had spreker het over de oorlog in China. China komt geheel in Russische handen. Is China eenmaal gevallen, dan zullen andere landen volgen. Amerika durft niet in te grijpen ondanks zijn grote mond. Een en ander zal een slag zijn in het gezicht van de Verenigde Naties. Een oorlog is onvermijdelijk.

Zoals jullie weten is thans voor West Berlijn het bestuur in handen van de drie (ge)westelijke generaals. Deze hebben een order uitgevaardigd, dat wanneer de Russen de grensstreep passeren deze doodgeschoten kunnen worden. De Russische generaal heeft daarop advies gevraagd aan zijn regering om, wanneer dit gebeurt, de bedrivers hiervan te volgen en eveneens neer te leggen. De communisten in de S.D.S.P. hebben voldoende wapens en zullen bij een conflict direct de vliegvelden en de kwartieren van de Engelse en Amerikaanse soldaten bezetten.

De Russen rekenen erop dat in Nederland heel wat tegenstand zal worden geboden, wat wel enige maanden kan duren, vooral als de waterlinie in werking komt. Het leger van 1940 was een kwajongensbende; dat kan van de volgende oorlog niet gezegd worden, want Amerika zal van Nederland gevechtsterrein maken met alle gevolgen van dien.

Wms GEZIEN:

B.

Bijlage: 1

*Nat zijn de men
goed geïnformeerds.
Het Politiebureau
schijnt verspreid van
Moskou naar Utrecht.*

DE METAAL

Bond van Werknemers in de Metaalnijverheid en aanverwante bedrijfstakken

AFDELING Utrecht

Secretariaat: Leidsekade 114

dw

E E N H E I D   AAN de LEDEN bij N!V! WERKSPoor - UTRECHT
I S
O N Z E K R A C H T

De ontevredenheid onder de Werkspoor - arbeiders neemt iedere dag meer toe.

De gulden loonbijslag heeft algemene ontstemming gegeven, niet alleen onder onze leden, maar ook bij de arbeiders in de Unie - organisaties, die op een vergadering van de A.N.M.B.-vertrouwenslieden een duurtetoeslag van FL.3.- eisten.

Nu is het weer het uitblijven van een Kerstgratificatie, die de komende feestdagen tot sobere dagen zullen maken.

Ondanks dat, mede door ons manifest, deze zaak zeer sterk onder de arbeiders leeft.

Maar dat kan nog anders en daarover zullen we praten op onze ledenvergadering.

Hierover zal onze Hoofdbestuurder kam. P.de Vroome het woord voeren en tevens een uiteenzetting geven van de strijd der Werkspoor - arbeiders te Amsterdam.

Bezoekt daarom allen deze belangrijke vergadering, welke plaats vindt op

D I N S D A G 21 D E C E M B E R in

C A F E " D E B E U R S ", V R E E B U R G om

8 U U R ' s A V O N D S.

Wij rekenen op U!!

HET BESTUUR.

MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN.

n. a. v. sch. v. W. v. v. 52556.

No. B 52556.

's- Gravenhage, 9 Februari 1949.

Onderwerp: Raamsdonk.

G E H E I M.

III

TV. 3.

Hiermede moge ik U verzoeken mij in kennis te willen doen stellen met de personalia en verder van belang zijnde gegevens betreffende zekere Raamsdonk, vermoedelijk wonende te Hilversum.

Volgens zijn uitlatingen zou hij een vooraanstaand communist zijn.

HET HOOFD VAN DE DIENST.

Namens deze,

De Heer Commissaris van Politie

te

HILVERSUM.

A 57178

L.L.van Laere.

Aan: T.
Van: E.

n.a.v. 52556

No. 57178.

Onderwerp: W. van K O T E N.

G E H E I M.

UITGEBOEKT

Uit niet nader te controleren bron bereikte mij het volgende bericht:

Willem van K O T E N, geboren te Dordrecht, 14-2-1901, gehuwd met Grietje van der W O U D E, geboren te Koedijk, 27-2-1901 en woont te Utrecht, van Hoornekade 7 bis.

Bovengenoemde is chef-monteur bij de P.T.T. te Utrecht en heeft uit dien hoofde een diensttelefoon, waarvan door communisten uit de omgeving druk gebruik wordt gemaakt.

Het vermoeden werd geuit, dat van K O T E N een geheime rechtstreekse verbinding zou onderhouden in het belang van de C.P.N.

Ik verzoek U het bovenstaande bericht wel met de nodige reserve te willen beschouwen.

- 1 x T.
- 1 x CO 52556.
- 1 x OD PTT-pers.
- 1 x C 5.

1-4-1949.

Verbinding: 19
A/1 no. 10'49 C.P.N.

Datum: 4-1-49

Onderwerp: Mededelingen uit het partijgebouw van de C.P.N.
te Utrecht op 30-12-1948

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar
Waardering bericht: idem

Aanwezig waren 18 personen, waaronder 6 vrouwen.
De leiding berustte bij:

X JOHANNES ARENDS, geb. te Groningen 26-9-05

Als spreker trad op:

WILHELMUS JANSEN, geb. te Utrecht 8-11-93, wonende
Abstederdijk 111 te Utrecht.

Voorts waren nog achter de bestuurstafel gezeten:
JEANETTE CAROLINA GEERTJE STOFKOOPER-DE RIDDER, geboren
te Groningen 2-7-1900,

BERNARDUS JOHANNES SCHREUDERS, geb. te den Haag 4-2-19,
terwijl zich onder de verdere aanwezigen nog bevonden:

JAN HENDRIK PIJPER, geb. te Utrecht 10-2-06,

HERMAN VAN OPSTAL, geb. te Utrecht 10-8-98,

TEUNIS KORVER, geb. te Utrecht 4-12-12,

GERRIT WILHELMUS MORTIER, geb. te Gorinchem 26-1-96,

ALBERTUS DE RIJK, geb. te Utrecht 18-3-22,

HENDRIK JAVOB ROETERDINK, geb. te Amsterdam 20-11-20,

GIJSBERTUS VERWEIJ, geb. te Utrecht 31-3-14,

X GRIETJE VERWEIJ-GERMANS, geb. te Utrecht 4-3-17,

beiden wonende Seringstraat 79 bis a te Utrecht,

HENDRIKA WILHELMINA PIJPER-VAN OOSTEROM, geb. te Utrecht
23-5-13.

*voorzover
niet bekend
namen o.k.
en aanwezig.*

optreden o.k.

*van x 124 x
afdr. in
025 125-*

X Jansen sprak over de a.s. scholingsavonden. Over het
algemeen was spreker hier geen voorstander van, daar de
practijk bewezen had, dat deze avonden weggegooid waren;
meestal waren er niet meer dan 3 à 4 personen. X Hij/drong
er op aan om vooral onder de jongeren meer actie te voeren
en deze in de fabriekskernen op te nemen.

"De mensen die thans nog in de werkverschaffing zijn moeten
zich zoveel mogelijk bij de fabrieken melden. Worden deze
mensen aangenomen dan moeten zij zich direct melden bij de
leiding in het desbetreffende gebouw; deze zal dan vertellen
wat hij moet doen. Bij de Spoorwegen lukt dit de laatste
tijd wonderwel; pas hebben wij nog weer 2 mensen geplaatst
bij het Centraal station".

Hierna sprak Schreuders over de buitenlandse politiek en
beweerde, dat Truman gezegd zou hebben, dat er in Rusland ook
nog mensen waren die vóór de vrede en vóór onderhandeling
waren. Dit is door Rusland ontkend.

Over de politiek in Indonesië sprekende, beweerde Schreu-
ders, dat Nederland er nog niet was. "India en Pakistan
nemen geen genoegen met de gang van zaken; zij eisen on-
voorwaardelijke terugtocht van de Nederlanders tot hun
uitgangspunt."

De Indische volkeren zullen een vergadering beleggen om te bespreken wat hun in deze te doen staat; ook Rusland zou gevraagd zijn om ev. hulp te verlenen. De Republikeinen zijn en zullen op de hoogte worden gesteld van deze vergadering. Volgens Schreuders zou Rusland hulp verlenen daar dit zijn eigen belang is en hij via China gemakkelijk troepen in India kan krijgen, temeer nu China vredesonderhandelingen wil aanknopen. De regering van China zal er eeuwig spijt van hebben dat zij in onderhandeling is getreden."

Hatta zou de gehele boel aan Nederland hebben verraden en de Republiek aan de Nederlanders hebben uitgeleverd. Nederland is zonder enige waarschuwing de Republiek binnen gevallen, net als Hitler in Nederland. Maar in India zal een leger worden gevormd, zodat het de Nederlanders zal opbreken.

"Ook in het Westen zitten "wij" niet stil. De communisten in de S.D.P., die met toestemming van de Kommunistische Partei Deutschland daarin zijn gegaan, verrichten hun werkzaamheden goed en kunnen straks veel bereiken. De Amerikanen denken met 100%-sociaal-democraten te doen te hebben, maar in werkelijkheid is dit heel anders en weten wij precies wat de tegenpartij wil en wat voor maatregelen zij neemt."

GERARDUS DE WAAL, geb. te Woerden 15-9-99, wonende Elandstraat 2 te Nijmegen zou reeds verschillende malen in Duitsland vergaderingen belegd hebben.

Op de Veluwe zouden een partijtje wapens in beslag zijn genomen, bestaande uit revolvers en enkele stenguns. Deze wapens zouden bestemd zijn geweest voor de C.P.N. De mensen hebben een proces verbaal gekregen en zich er van afgemaakt door te zeggen, dat deze wapens nog afkomstig waren uit de bezettingstijd.

GEZIEN: *W*

1 afschr. in
op 5/14
1 afschr.
PD 3180

C

Co 52795

013905 23, B

UITTREKSEL

Voor CO 52795 Naam .....

Origineel in OD 1091 Naam Beveiliging N.S.

Vol gnr. .... Ag.nr. .... Aard van het stuk Rapport bespreking 17-6-49

..... Afz. D.IV Datum .....

.....

Aan N.S. medegedeeld, dat van partijzijde steun werd verleend bij tewerkstelling aan het Centraal Station te Utrecht voor C.P.N.leden uit de werkverschaffing. Medegedeeld werd, dat dit thans niet meer mogelijk is, omdat de gedecentraliseerde aanname van personeel is stop gezet. Indien het mogelijk zou zijn nadere gegevens te verstrekken over degenen, die voor deze tewerkstelling van C.P.N.leden zorgden, zal men daarvan gaarne nota nemen.

.....

Uit getrokken door Th Afd./Sectie D.Ic Dat um 25-6-49

Op aanwijzing van D.IV

52081

GEHEIM

Volgno.

28 JAN. 1949

Datum: 27-1-49

ACO

54321

Verbinding: 19
C/1 no 51'49 CPN

Onderwerp: Uw schrijven no. 52081 dd 17-1-49

In antwoord op Uw bovenvermeld schrijven kan met betrekking tot het dezerzijds toegezonden rapport C/1 no. 1013'48 (toespraak van zekere STAALMAN) het volgende worden bericht.

Berichtgever wordt dezerzijds betrouwbaar geacht, zo ook het bericht in Uw schrijven genoemd.

Berichtgever is te weinig ontwikkeld om een behoorlijk verslag van een vergadering te geven. Alleen door voortdurend ondervragen kan een logisch verslag worden samengesteld. Hij kan niet in staat worden geacht een verhaal als het onderhavige te fantaseren.

Ter zake nader ondervraagd, deelde hij mede, dat deze vergadering als zeer belangrijk was aangekondigd en dat alleen betrouwbare mensen hierbij waren uitgenodigd. Zelf was hij verwonderd, dat - niet uitgenodigd zijnde - tegen zijn aanwezigheid in deze bijeenkomst geen bezwaar werd gemaakt.

Zijn indruk was, dat wanneer de leiding had kunnen vermoeden, dat op de woorden van Staalman een reactie zou volgen als weergegeven in rapport C/1 no 1013'48 dd 21-12-1948 voorlaatste alinea, deze personen zeker niet zouden zijn uitgenodigd.

GEZIEN:

[Handwritten signature]

B 54321

IIIIf/IIIi2

Comm. actie in de
Nederl. Strijdmacht.

26 Februari

9.

XXXX
XXXX

CO 52081

n.a.v. 5432k v. Utrecht

GEHEIM

UITGEBOKT

D905

Hiermede heb ik de eer U te berichten, dat mij van betrouwbaar geachte zijde het volgende werd medegedeeld:

In December 1948 zijn in een communistische bijeenkomst, tot de bijwoning waarvan ongeveer 30 personen waren uitgenodigd, de aanwezigen door een spraker er op gewezen, dat dienstplichtigen of jongens die vrijwillig in dienst wilden en afkomstig waren uit communistische gezinnen, moesten trachten ingedeeld te worden bij de Marine, de Luchtmacht of bij het Telefoon- of Seinwezen. Zij moesten dit als een opgedragen taak beschouwen om het communisme vlugger aan zijn einddoel te brengen. De jongens moesten niet laten blijken, dat zij communist zijn, doch wel scherpe critiek leveren op alle mogelijke toestanden in de dienst.

Bij de Zeemacht zouden in dat geval op een schip met een bemanning van b.v. 300 koppen, 30 communisten zijn, die voor het grootste gedeelte moeten trachten dienst te doen in de machinekamer. Op kritieke ogenblikken moeten zij hun leider in alles volgen en met doodsvrechting hun taak vervullen. Zo mogelijk moet hun leider een officier zijn, doch -zo werd gezegd- dat zal wel niet veel voorkomen.

Bij de Luchtmacht moeten de communistische militairen zorgen, dat op kritieke momenten de vliegtuigen, die bemand zullen worden met niet-communisten, onklaar zijn en dat de overige toestellen worden bemand met communisten. Niet-communisten moeten daarbij worden geweerd of onschadelijk worden gemaakt.

Bij het Telefoonwezen moeten "onze jongens" berichten, waarin aan andere legerafdelingen wordt opgedragen tegen "ons" op te treden zó verdraaien, dat zij niet worden begrepen, terwijl het juiste bericht moet worden doorgegeven aan de afdeling waartegen zal worden opgetreden.

-2-

Aan de Heer
Hoofd Sectie III B
van de Generale Staf
Julianakazerne, Clingendaal
te
's-Gravenhage.

Aan het slot van vorenstaande uiteenzetting bleek een groot gedeelte van de aanwezigen het niet eens te zijn met de voorgestelde practijken.

Hoewel dezerzijds sterk wordt getwijfeld aan het nut en de doelmatigheid van een dergelijke uiteenzetting, vooral als deze, zoals in het onderhavige geval, wordt gegeven in een bijeenkomst van weliswaar communisten, doch overigens personen, die persoonlijk met een dergelijke actie niets uitstaande hebben, meen ik U toch van het vorenstaande op de hoogte te moeten stellen. De spreker zelf is niet geïdentificeerd kunnen worden. Van een opdracht om een dergelijke toespraak te houden, is niet kunnen blijken.

Ik moge hieraan nog toevoegen, dat mij van geen enkele andere zijde berichten van een dergelijke strekking bereikten.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
namens deze:

↑
11
L.L. van Laere

Verbinding: 19
A/1 no. 86'49 CPN

31 JAN. 1949
Datum: 28-1-49

AD/ 54491

Onderwerp: Bericht uit het partijgebouw
van de C.P.N. te Utrecht

Datum ontvangst bericht: 27-1-49
Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar
Waardering bericht: idem
Tevens bericht gezonden aan: --

A Berichtgever deelde mede, dat op Dinsdag, 18-1-49, verschillende communisten onverwachts van hun werk thuis kwamen, zij het op verschillende uren. Zijn indruk was dat deze mensen waren gewaarschuwd. De namen van de volgende personen werden genoemd:

- X HERMAN SCHEIDT, geb. te Zwolle 18-11-12, wonende Celebesstraat 35, die om 10.30 uur Werkspoor verliet,
- X WILLEM VAN ETTIKOVEN, geb. te Zeist 24-3-23, wonende Bataviastraat 31 te Utrecht,
- X EVERT GERARDUS LEVERING, geb. te Utrecht 8-4-05, wonende Minahassastraat 54 te Utrecht,
- X FREDERIK BAAUW, geb. te Geldermalsen 16-6-14, wonende Groeneweg 11 bis te Utrecht.

Bij informatie werd bekend dat de zeer betrouwbare leden, over het algemeen functionarissen van de diverse afdelingen, in de namiddag van 18-1-49 in Amsterdam moesten verschijnen. Degenen die de boodschap aan de fabrieken brachten moesten tevens meedelen, dat de partij eventuele schade zou vergoeden. Op sommige plaatsen is dit echter niet meegedeeld, zodat sommige leden, menende dat de schade voor hun rekening was, niet zijn gegaan.

Op deze bijeenkomst zou zijn gesproken over een eventuele staking en hoe deze te organiseren. Deze staking zou worden ondernomen omdat verschillende directies plannen hadden binnen korte tijd, zo genaamd wegens reorganisatie, veel volk te ontslaan. Dit ontslag zou slechts camouflage zijn. De opzet is om degenen die als communist bekend staan te ontslaan en opdat dit niet te zeer zal opvallen moeten op de meeste bedrijven een 100-tal mensen worden ontslagen. De zich daaronder bevindende communisten behoeven dan nimmer terug te komen. De communisten waren hierover ingelicht door betrouwbare, bij de directies werkzame personen. De bedoeling is nu dit te voorkomen. Als er mensen worden ontslagen, moeten de fabrieken worden stop gelegd. De E.V.C.-leden zullen in ieder geval het werk neerleggen en vele katholieken zouden hebben beloofd mee te doen. Er zullen natuurlijk mensen zijn, die blijven doorwerken.

B
Tussen de Chinezen zou momenteel een ruzie gaande zijn, omdat zij voor hun spionagediensten niet geregeld en behoorlijk betaald werden; de betalingen zouden gedaan worden door de Kominform. Zie ook rapport A/1-971'48 dd 14-12-48.

---

die
notitie C
55053

Thans zou een nieuwe code door de radio worden gebruikt. Een zangeres in Duitsland van Russische nationaliteit, die liederen voor de radio zingt, zou deze liederen op een bepaalde wijze zingen. Woorden, die normaal bijv. 10 tellen duren, zouden door haar korter of langer worden aangehouden. Door de volgorde waarin deze woorden zijn geplaatst in een regel zouden zinnen kunnen worden gevormd. Dit systeem zou niet alleen in Duitsland, maar in haast alle landen toepassing vinden. Juist doordat het in verschillende landen gebeurt en liederen in ieder land op andere wijze worden weergegeven, zou er geen kans bestaan dat dit systeem in de gaten loopt. In Rusland zou hiermede ongeveer 2 maanden geleden zijn begonnen. Ieder land heeft een vertegenwoordiger in Rusland en voor ieder land zou er een afzonderlijk radio toestel zijn, dat steeds op dat land is afgestemd.

Bekend is, dat de laatste tijd haast iedere avond vergaderingen worden gehouden bij de leden thuis, welke alleen door zeer betrouwbare leden worden bezocht. Dit bericht is van verschillende zijden bevestigd.

0440

X In de avond van 27-1-49 werd een vergadering gehouden ten huize van ANTOON ALBERTUS SIKKEN, geb. te Utrecht 10-5-12, wonende Blois v. Treslongstraat 63 te Utrecht. Ongeveer 10 personen bezochten deze vergadering, waarvan 2 personen kwamen met een auto, genummerd G X 490.

Zondagmorgen, 23-1-49, werd vergaderd ten huize van JOHAN FERDINAND CHRISTOOFEL GRUNDELER, geb. te Utrecht 31-3-19, wonende Fabriekstraat 27 te Utrecht.

0441

X In de week van 17 tot 22-1-49 werd tweemaal vergaderd ten huize van FREDERIK BAAUW, geb. te Geldermalsen 16-6-14, wonende Groeneweg 11 bis te Utrecht.

nummer
Lui pa
Faay

X Er zou een stakingscommissie gevormd zijn, waarvan de voorzitter is GERARDUS ANTONIUS FAAY, geb. te Utrecht 15-5-18. Faay, die bij Werkspoor werkzaam is, is daar de laatste tijd erg gesloten; zijn werkzaamheden zijn thans van die aard, dat hij weinig kans heeft veel met andere arbeiders te praten.

F In de avond van 27-1-49 werd in een stadsgedeelte van Utrecht te koop aangeboden het drukwerkje "Kiezen of delen", uitgave C.P.N., handelend over Indonesië; prijs 5 ct.

X

G Opm. Verb.19: Dezerzijds is de indruk verkregen dat de C.P.N. poogt een actie op touw te zetten, wat vermoedelijk in de bedrijven tot uiting zal komen.

GEZIEN:

FB

17-905

Notitie aan Hoofd A.I.D.
van B III

's-Gravenhage, 12 Februari 1949.

No.: B54491

UITGEBOEKT

n.a.v. 54491 v. Utrecht
z. CO

IIIIf/IIIi 3

Verzoeken te willen doen nagaan, wie houder is van
het auto-nummer GX-490.

↑
ms

ACD: behoort
bij antour. van
P. D.

Meeseliny. H/AID.

behoort toe aan Alf. Bond van
Werkers in de Bouwbedrijven (EVC)

3/3 door.

ZEER GEHEIM

905.
B

Verbinding: 19
A/1 no. 139'49 CPN

Datum: 15-2-49

Onderwerp: /Mededelingen uit het partijgebouw
/der C.P.N. te Utrecht./

Datum ontvangst bericht: / 10-2-49 /
Waardering berichtgever: betrouwbaar
Waardering bericht: idem

Vrijg.
16 FEB. 1949
ACD/ 55613

Betreft: Gesprek tussen
HENDRIK DIRK CORNELIS VAN OOSTEN, geb. te Delft 10-10-82 en
BERNARDUS JOHANNES SCHREUDERS, geb. te Den Haag 4-2-19.

Van Oosten had het over Kardinaal Mindszenty, terwijl
Schreuders sprak over de stakingen in Amsterdam.

H.D.C. Van Oosten beweerde, dat het proces tegen Kardinaal
Mindszenty een klap zou worden voor de partij, daar de
Katholieke leden die nog een beetje aan hun geloof deden
nu toch wel kopschuw zouden worden. Hem was reeds bekend,
dat er nu al leden waren die om deze reden bedankt hadden.

Schreuders zeide dat het staken nu maar eens afgelopen
moest zijn. Men moest alleen staken op last van het hoofd-
bestuur der E.V.C. De stakingen in Amsterdam waren alle
in ons nadeel. De E.V.C. bezit geen geld om ook nog de
stakers te betalen die lid zijn van de Uniebonden. Er
zijn te Amsterdam al genoeg arbeiders die genoeg hebben van
het staken en zich afvragen waarvoor zij gestaakt hebben.
In het vervolg moet men dus alleen staken, hetzij gezamen-
lijk met een van de Uniebonden of op last van het hoofd-
bestuur der E.V.C. Het moet niet meer zó gaan, dat de
arbeiders doodleuk het EVC-bureau opbellen met de mede-
deling: "Wij staken", maar eerst dient het hoofdbestuur
met de directie van het bedrijf te praten. Al krijgen wij
maar de helft van hetgeen wij vragen, dan is dat alvast
verdiend.

Wij moeten ook op andere dingen letten en niet onze
kracht verspillen. In ons land zijn belangrijker dingen
aan de orde, Indonesië loopt zo niet af, in onze Kamers
(1e en 2e Kamer) begint het al te kraken.

GEZIEN:

Wij

*afpak. is
OD 1108*
*afpak. is
OD 280*

P.A.

UITTREKSEL

Voor OD 905 Naam Gymnas C. P. N. - Utrecht
 Origineel in OD 340 Naam Maandrapporten Friesland
 Volgnr. Ag.nr. 56851 Aard van het stuk rapport over Februari 1949.
 Afz. Rp. Heerenveen Datum _____

Rp. Heerenveen deelt o.m. mede:

dat, volgens een volkomen betrouwbaar contactman op 1.2.1949 een zekere VAN RHIJN, oud ongeveer 23 jaar, met zijn echtgenote en een kind van ongeveer 1 jaar oud, op bezoek was bij zijn vader, de bekende communist J.C. VAN RHIJN te Donkerbroek.

Tijdens een gevoerd gesprek was bedoelde contactman gebleken, dat deze zoon een betrekking had bij de Oorlogsdocumentatiedienst te 's-Gravenhage en dat hij aldaar woonde. Thans was hij voor dienstzaken op doorreis naar het Interneringskamp Westerbork. Blijkbaar werd deze zoon geprotégéerd door de bekende professor Jan ROMEIN. Volgens de contactman, was in de loop van het gesprek duidelijk gebleken, dat ook van Rhijn Jr. de communistische ideeën was toegedaan.

Overigens valt ten opzichte van de communist J.C. Van Rhijn nog op te merken, dat deze sinds korte tijd een ziekenauto "exploiteert".

Dit is een verschijnsel, dat wel de aandacht behoort te hebben. Het staat zonder meer vast, dat deze exploitatie onmogelijk lonend kan zijn.

Er is namelijk te Donkerbroek en ook te Oosterwolde een ziekenauto aanwezig, die door de betrokken ondernemers ook nog voor andere doeleinden wordt gebruikt, omdat het anders niet rendabel is.

Het is derhalve niet uitgesloten, dat deze auto door Van Rhijn of andere partijgenoten, ook voor andere doeleinden zal worden gebruikt.

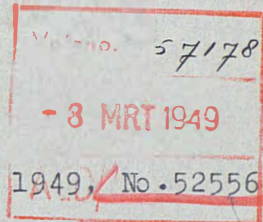
Deze omstandigheid heeft echter de volle aandacht en de politie ter plaatse is in dit opzicht op haar hoede.

Het signalement van de auto luidt: merk Chevrolet, gekentekend B-32517, kleur grijs, spartborden bruin, bovenzijde van de kap wit. Volgens verkregen inlichtingen betreft het hier een door de G.G.D. te Amsterdam afgeschafte wagen.

Uitgetrokken door B IIIc Afd./Sectie _____ Datum 22.4.1949
 Op aanwijzing van B IIIa

No. I. 105/49

G S H E I M .

Antwoord op: Uw schrijven, dd. 9 Februari 1949, No. 52556.

Onderwerp: RAAMSDONK.

*Sitz zal Pierre Willem
uit W'dam weggevoerd
zijn. Is o.a. Kattenschik
g.V.C.*

Met betrekking tot Uw bovenvermeld schrijven, bericht de Inlichtingendienst te Hilversum, dat de in Uw schrijven genoemde RAAMSDONK vermoedelijk identiek is aan de te Hilversum aan de Larenseweg 281 wonende Hendrik Johan RAAMSDONK, geboren te Jimahi (Indonesië), 21 November 1916, van beroep normalisator.

Genoemde persoon werd op 17 December 1947 in het bevolkingsregister te Hilversum ingeschreven, komende van Bussum.

Sinds 12 April 1937 is hij als tekenaar-normalisator werkzaam op de Nederlandse Seintoestellenfabriek te Hilversum en bij zijn superieuren staat hij goed aangeschreven.

In de desbetreffende registers alhier, komt zijn naam niet voor.

Tot op heden is niet gebleken, dat deze persoon zich hier met politieke aangelegenheden bemoeit. In elk geval is hij geen vooraanstaand communist.

Hilversum, 5 Maart 1949.

Betreft: Cornelis van den BOVENKAMP,
geboren 28-12-1905 te Harmelen,
wonende W.A.Vultostraat 96 te Jutphaas.

Antwoord op: No. 52096.

52096 Jutphaas
Volano. 57366

10 MRT 1949
7 Maart 1949.

LS!

De van betrouwbare zijde bekomen inlichtingen omtrent de reden van bedanken van betrokkene als lid van de C.P.N fractie in de gemeenteraad van Jutphaas, zijn geheel in overeenstemming met de door hem afgelegde verklaring in de raadsvergadering van Nov.'48. Hij vindt n.l. geen bevrediging in de ontwikkeling der politieke toestand in Oost Europa, waarbij hij speciaal Tsjecho-Slowakije bedoelde. Van deze zijde werd het bovendien als hoogstwaarschijnlijk geacht, dat het behoud van zijn betrekking een der voornaamste redenen vormde tot het wijzigen van zijn politie-richting. Bij zijn bedanken als gemeenteraadslid stelde hij zijn zetel niet beschikbaar daar hij bang was dat deze aan de K.V.P ten goede zou komen, waarom hij bleef als "Onafhankelijk". Betrokkene heeft zich nadien niet anders uitgelaten als zou hij tevens bedankt hebben als lid der C.P.N en zou hij voornemens zijn zich bij de oude S.D.A.P. aan te sluiten. Naar verluidt zou ook zijn echtgenote er op hebben aangedrongen dat hij als lid der C.P.N zou bedanken. Zekerheid omtrent zijn bedanken als lid der C.P.N is niet verkregen. Nadere inlichtingen omtrent de door hem van bevriende zijde ontvangen waarschuwing, als in aangehaald schrijven bedoeld, zijn niet bekend geworden.

TITEL van C 5.

Betr.: Belgische en Amsterdamse
communisten.

Mr. Goossen deelt mede:

Tijdens een bespreking met de Belgische politie over opium-
affaires kwam ook de politiek ter sprake. Men berichtte mij,
dat de communisten in Antwerpen na drie opeenvolgende bespre-
kingen tot de volgende fasen waren gekomen:

- a. plan om onderduik-adressen voor bepaalde leden te verzorgen;
- b. phase a uitgevoerd en plaatsen aangewezen om partij-administra-
tie op veilige plaatsen onder te brengen;
- c. phase b uitgevoerd en tot niet bekende verdere conclusies
gekomen te zijn.

De Belgische Politie heeft aanwijzingen dat de C.P.N. te Amster-
dam gelijke maatregelen getroffen heeft.
Goossen zal ons eventuele nadere bijzonderheden onverwijld melden.

3-8-1948.

C 5.

UITTREKSEL

Voor O.D. 905. Naam .....

Origineel in P.D. 6563. Naam .....

Volgnr. .... Ag.nr. 57628. Aard van het stuk .....

..... Afz. DIS 2. Datum .....

Notitie bestemd voor C V van DIS

Betreffende: S.T.Schröder (P.D.6563) Chef Luchtverkeersbeveiliging
op het vliegveld Eelde (bij Groningen).

Werkzaamheden:

1. Schröder is in staat alle peilingen (plaatsbelangen) te verrichten met betrekking tot nationale en internationale vliegtuigen, voornamelijk vliegende op de Noord Europese routes.
2. Tevens kan hij van talrijke vliegtuigen Q.A.D.(startplaats) een Q.A.B.(plaats van bestemming) opnemen.
3. Hij houdt zich vaak bezig met de nieuwste geografische gegevens betreffende het vliegveld en bevindt zich daartoe vaak op het bouw bureau van de Prov.Waterstaat nabij het vliegveld gevestigd; alle tekeningen betreffende het vliegveld (nieuw aanleg, bodemgesteldheid etc.) hebben zijn aandacht, hoewel een en ander niet direct tot zijn taak behoort.

Uitlatingen:

1. "Ik ben rijksambtenaar dus mag ik niet alles zeggen wat ik denk, anders trappen ze me eruit, maar ik ben bewonderaar van het Oostelijke systeem. Toen vergelijking gemaakt werd met de S.U. waar uitlatingen tegen de regering gericht, vaak bestraft worden met deportatie of nekschot reageerde S. met "dat is alle - maal propaganda".
2. Circa 1¹/₂ jaar geleden haalde hij bij een boer (bij het vliegveld woonachtig) eieren en melk. Bij die gelegenheid maakte hij propaganda voor "De Waarheid".

Gedragingen:

1. Heeft vliegen geleerd bij de instructeur van de N.L.S. op Eelde. Hoe hij het geld daarvoor bij elkaar gekregen heeft, was voor ons contact een raadsel.
2. S. is zeer vakbekwaam, zeer ijverig, toont veel interesse op elk gebied de vliegwereld betreffende. Bij vrijwel elke landing in hij aanwezig (ook buiten zijn diensttijd) en maakt dan bij voorkeur een praatje met de bestuurder of leden van de bemanning.

Uitgetrokken door ..... Afd./Sectie B. III Datum .....

Op aanwijzing van .....

UITTREKSEL

Voor ..... Naam .....

Origineel in ..... Naam .....

Volgnr. .... Ag.nr. .... Aard van het stuk .....

..... Afz. .... Datum .....

Bovenstaande gegevens komen uit deskundige en betrouwbare bron:
Havenmeester vliegveld Eelde. Ons contact wenst geheim te blijven;
wenst echter herhaling van situatie gelijk aan die in 1940 voorkomen.

DIS 2.

Uitgetrokken door ..... Afd./Sectie .....

Op aanwijzing van .....

No. 6217A - 48.

49356
Adam

16 Maart 1949.

Uw No. 49356^{ca} d.d. 28.12.1948.

Onderwerp: Zweers, alias: Kouwenhoven.

Volgno.
18 MRT 1949
ACD 57960

GEHEIM.

OP KAART
ACD 4b
DAT: 20-9-50
PAR: PL.

In antwoord op Uw vorengenoemd schrijven moet worden medegedeeld, dat te Amsterdam niet is kunnen blijken wie met de uit Amsterdam-Noord afkomstige man, aangeduid als Zweers en als Kouwenhoven, wordt bedoeld.

14.13 pm
"De man over het U"
"wordt niet geïdentificeerd."
BIV

H-2.

Notitie

Z E E R G E H E I M

PA duplicaat

UITTREKSEL	
Uit	: PD 3100
Ag.no.	: 59.407
Voor	: ad 905

Notitie

Compilatie van gegevens voorkomende in OD 905 (gegevens CPN Utrecht) betreffende:

de WAAL, Gerardus geboren te Woerden 15-9-1899 gewoonde hebbende te Utrecht, Paramaribostraat 56 bis A Thans wonende te Nijmegen Elandstraat 2, Propaganda leider C.P.N. (vrijgestelde)

NOOT: Er bestaat een PD 3188 ten name van G.de WAAL. Dit PD bevat echter niets anders dan een lijst van oude stukken waarin de WAAL genoemd wordt. Uit deze stukken blijkt dat de WAAL reeds een oude rot is in de C.P.N. Hij trad op als agitator en propagandist. Het laatst zou hij de functie van propaganda-en stakingsleider in het District Utrecht gehad hebben.

1. Het eerste drukt de naam v.d.WAAL op in een antwoord wat de I.D. Utrecht ons zendt op een verzoek om inlichtingen omtrent de zgn. Bloedraad van de C.P.N. (stuk B.18211, d.d. 16-8-1947) De I.D. Utrecht antwoord hier als volgt op:

"De naam "Bloedraad" is bij de C.P.N. te Utrecht onbekend.
 "Er is echter wel een inlichtingendienst te Utrecht, waarvan als "hoofd genoemd wordt: Gerardus de WAAL, geb. 15-9-1899 te Woerden, "wonende Paramaribostraat 56 bis A te Utrecht, propagandaleider "der C.P.N.
 "Als zijn directe medewerkers worden genoemd: Willem FAAY, geb. "22-12-1888, te Utrecht, wonende Bloemstraat 32 te Utrecht, penning "meester afdeling Utrecht-Oost der C.P.N. en RUIJ van der STEEN, "(alias JASPERS), geb. te Scheveningen 26-1-1921, wonende Nic. Ruij "haverstraat 34 te Utrecht, propagandaleider der C.P.N.
 I.D. te Utrecht vervolgt dan met een nog vage omschrijving van de taak en werkwijze van de C.P.N.
 In het kort komt het hierop neer dat er inlichtingen op allerlei gebied (politie, leger, N.S.B. bedrijven, openbare werken, polieke stemming etc.) verzameld worden door verschillende partijleden. Naast deze "inlichtingendienst", van officieel als zodanig bekend staande partijmensen, zou er ook nog een spionnagedienst zijn van geheime agente.
 Deze beide diensten zouden nauw met elkaar samenwerken. De berichten van de inlichtingen dienst zouden naar de spionage dienst gaan, waar deze berichten nader bekeken en uitgewerkt worden.
 Nu zou "de WAAL" wel het hoofd zijn van de "inlichtingen dienst" doch niet van de spionnagedienst.
 (Rapport I.D. Utrecht no. Al/811'47 d.d. 17-9-'47-ACD 21306 in afschrift in OD 905)

2. Op 30-10-'47, wordt door I.D. Utrecht gerapporteerd dat G.de WAAL, aanwezig is geweest op een vergadering welke op 26-10-'47 in Amsterdam gehouden is. Deze vergadering vond plaats tussen een drietal commissies van C.P.N. de E.V.C. en het N.V.V. Vermoedelijk waren dit staking commissies. In dit rapport wordt de WAAL betiteld als zijnde hoogstwaarschijnlijk "hoofdstakingsleider der C.P.N." Op deze vergadering waren aanwezig KIMMENHOF, van ELTEREN, RUIN - BOUW (verdere personalia onbekend); Gerben WAGENAAR en KOEJEMANS; drie

drie vertegenwoordigers uit het buitenland (Frankrijk, België en nog een land); een secretaris van de Russische Ambassade.

Op de vergadering werd gesproken over de stakingen in Internationaal verbond.

(I.D. Utrecht A 1/1024'47 dd 30-10-'47-ACD 22726 -OD 905)

3. Verder werd er gerapporteerd, dat op 27 October '47 van 19.30 tot s'nachts 2.00 een vergadering was gehouden in het C.P.N.-gebouw Mariaplaats te Utrecht.
De aanwezige waren partijleden buiten Utrecht en verder onbekend, aanwezig was G.de WAAL.
Er waren bijzondere maatregelen genomen om deze vergadering, zo besloten mogelijk te houden, andere vergaderingen waren hiervoor afgelast.
(I.D. Utrecht A1/1024'47 dd 30-10-'47-ACD 22726-OD 905)
4. Op Dinsdag 4 November 1947 te plm. 20.10 kwam de stakings commissie van de C.P.N. bijeen. Naast van OOSTEN, DONSELAAR en G.A.FAAY was ook G.de WAAL hierbij aanwezig.
Gesproken werd over de steunuitkering aan verkelozen grondwerkers.
(I.D. Utrecht C1/1039'47 dd 6-11-'47-ACD 22964 OD 905)
5. In de nacht van Donderdag 20 op Vrijdag 21 November van 2.00 tot 4. werd er ten huize van A.J.P.KROMMERT, Gruttersdijk 42 bis een vergadering gehouden waar alleen Russische personen en wel hoofdzakelijk vrouwen aanwezig waren. Ook zou G.de WAAL (hier betiteld als stakings en propaganda leider) hierbij tegenwoordig geweest zijn.
(I.D. Utrecht A1/1085'47 dd 24-11-'47-ACD 25267-OD 905)
6. In een rapport waarin gemeld wordt dat Chris SMIT hoofd van de Inlichtingendienst der C.P.N. is, wordt o.a. het volgende gerapporteerd
"Als hoofd van de Utrechtse afdeling (van de Inlichtingendienst)
"wordt genoemd Gerardus de WAAL, hij wordt door zijn ondergeschikten
"als chef en commandant betiteld.
"Onder de WAAL staan J.H.PIJPER terwijl ook nog een zekere KRAMER
"genoemd wordt.
"(Zie echter pt.1 waar FAAY en v.d.STEEN als medewerkers genoemd worden).
Verder zegt het rapport nog:
"Op 13-11-1947 werd gerapporteerd, dat in elke plaats dergelijke
"diensten zouden zijn.
"De berichten worden op centrale punten verzameld en dan gehaald
"door 6 à 8 personen.
"Deze personen komen meestal gelijktijdig ons land binnen van uit
"Duitsland.
"Na de grensoverschrijding splitsen zij zich en gaan in groepen
"van 2 of 3 man naar het Noorden en Zuiden van ons land en komen
"daarna in Amsterdam bijeen.
"Daarna wordt op de zelfde wijze weer naar Duitsland gereisd.
"In Duitsland komen ze dan bijeen in een gebouw met anderen.
"Hier worden de berichten onderling uitgewisseld en gaan de Neder-
"landse berichten naar de Russische zone.
(I.D. Utrecht A1/1091'47 dd 25-11-'47-ACD 25433-OD 905)
7. In een rapport van 8 Dec. '47 komt omtrent G.de WAAL de volgende opmerking voor: "Gerardus de WAAL hoofd Inlichtingendienst Afd. Bedrijven bemoeit zich de laatste tijd veel met de E.V.C."
(I.D. Utrecht C1/1122 dd 8-12-'47-ACD 25790-OD 905)

8. In een gesprek wat 2 onbekende met B.J.SCHNEUDERS, secretaris C.P.N.district Utrecht hadden, werd gezegd dat Gerardus de WAAL de volgende week (14-20 Dec.) moest zorgen dag en nacht bereikbaar te zijn.
 Het gesprek wat deze twee onbekende met SCHNEUDERS hadden ging in hoofdzaak over een vrouw die nodig was voor inlichtingen werk in Duitsland.
 De beide onbekende zouden werken voor Ab BOEKHOVEN en een zekere NISKILLA in Straatsburg.
 (I.D.Utrecht A1/1143 d.d. 18-12-'47 ACD26593-OD 905).
9. Op 18-12-'47 wordt nog het volgende gerapporteerd:
 "Gerardus de WAAL is blijkens de bevolkings registers der "Gemeente Utrecht sinds 22 October 1947 verhuisd naar Nijmegen "Elandstraat 2.
 "De bewoonster van Elandstraat 2, een zekere weduwe ROELOFSEN "is naar de voormalige woning van G.de WAAL, Paramaribostraat "56 bis A verhuisd.
 "Hoewel H.v.COSTEN (voorz.C.P.N.distr.Utrecht) en B.J.SCHNEU- "DERS beide wonende Paramaribostraat 54 bis A, de naaste buren "van G.de WAAL waren en zij dagelijks in het partijgebouw "zijn, is en wordt daar nimmer over gesproken dat G.de WAAL "verhuisd zou zijn.
 "Wanneer kameraden naar G.de WAAL vragen om hem te spreken "wordt dit aangetekend en krijgen zij bericht wanneer hij in "het gebouw verwacht wordt.
 "De eerste afspraak is dat hij op 18 Dec.1947 weer in het ge- "bouw zal zijn.
 "Vermoed wordt dat de WAAL zich met Russen inlaat en hen aan "adressen helpt en daarnaast ook zich met wapenen bemoeit.
 (I.D.Utrecht A1/1144'47 d.d 18-12-'47 ACD 26594-OD 905).
10. Nader wordt nog het volgende gerapporteerd:
 "Gerardus de WAAL, geboren te Woerden 15-9-1899, wonende thans "te Nijmegen, Elandstraat 2 (zie rapport I.D.Utrecht A/1 No. "1144'47) heeft verleden week afscheid genomen van de Utrecht- "se leden van de C.P.N..DE WAAL zou thans in Nijmegen speciale "contacten hebben en verzorgen met Duitse communisten.
 "In de plaats van DE WAAL, die als hoofd van de Utrechtse afde- "ling van de Inlichtingendienst van de C.P.N. werd beschouwd, "is thans aangewezen :JAN HENDRIK PIJPER, geboren te Utrecht "10-2-1906, wonende te Zuilen, Koblhovenstraat 30. Deze zou in "dienst zijn bij de C.C.D.
 "In de inlichtingendienst werken verder nog:JOHANNES HENDRIKUS "SMITS, geboren te Aalten 28-6-1919, gehuwd met LIDIA MIKILIWNA "TAMBOWSKA, geb. te SCHITOMIR (Rusl.) 1-5-1919, wonende Oude- "gracht 297 te Utrecht en ALBERTUS MULDER, geboren te Utrecht "14-6-1896, eigenaar van autorijschool (Lid v.d.Intern.Ver. "Bellamy), Nachtegaalstraat 52 bis te Utrecht.
 "De diverse werkzaamheden zijn als volgt geregeld:
 "DE WAAL kreeg de gegevens van diverse bedrijven, bestaande uit:
 "wat de fabriek produceert, hoeveel mensen er werken, hoeveel " % daarvan betrouwbaar is, of de fabriek voor oorlogsdoelein- "den werkt of kan werken, plattegrond van de fabriek enz.Hij "bezorgde deze bescheiden bij bovengenoemde SMITS, die een en "ander uitwerkte.
 "Vaak waren de bescheiden in vuile toestand of waren de platte "gronden niet overzichtelijk genoeg.SMITS geeft de papieren "door aan MULDER. Wat deze er mee doet is onbekend.
 (I.D. A1/ 201'48 dd 9-1-'48 -ACD 27413 OD 905)
11. Op 15 Januari wordt bericht:

"Gerardus DE WAAL, geboren te Woerden 15-9-1899, thans wonende
 " te Nijmegen, Elandstraat 2, zou hoofd geworden zijn van de
 "grensdienst voor de inlichtingendienst van de C.P.N.
 "Hij zou enkele communisten ter beschikking hebben, die goed
 "bekend zijn in het grensgebied. Deze mensen maken de reis
 "naar Duitsland langs de grenspaden en terug door de douane-
 "posten.
 "DE WAAL zou berichten ontvangen van CHRISTIAAN SMIT, geboren
 "te Amsterdam 11-9-1-07, wonende te Amsterdam, alhier genoemd
 "als het hoofd van de Inlichtingendienst van de C.P.N., door
 "middel van J.H. SMITS, geboren te Aalten 22-1-1919, wonende
 " Oudegracht 297. (Zie rapp. I.D. Utr. A/1-20'48 ACD 27413 OD905)
 "Spoedberichten gaan via SMITS naar ALBERT MULDER, geb. te
 "Utrecht 14-6-1896, wonende Nachtegaalstraat 52 bis te Utrecht
 "die deze berichten dan met een auto wegbrengt. (Op zijn naam
 "zijn de navolgende kentekens afgegeven: L 21178, L 9183 en L1847
 "In deze week zijn blauwe tekeningen met witte lijnen (Blauw-
 "drukken) naar Smits gegaan en zouden doorgezonden worden
 "naar Duitsland. Aldaar worden de stukken afgegeven aan communis-
 "ten, die zorgdragen voor transport naar de Russische zone.
 "(I.D. Utr. A1/38'48 dd 15-1-'48-ACD 27868-OD905)

12. Op 23 Januari 1948 kwam in het Partijgebouw aan de Mariaplaats
 het navolgende bericht binnen:

N.W. 3 groen.
 ten Oosten 20
 Lucht 5 k.m.
 Vannacht 2 uur 7 rood = veilig.
 G.d.W.

Dit bericht, wat betrekking heeft op de droppings (zie afz.
 rapport), is gezien de initialen op de laatste regel van dit
 bericht, vermoedelijk van G. DE WAAL afkomstig.
 (I.D. Utr. A1/85'48 dd 29-1-'48 ACD 284810D 905)

13. Op 26 Januari 1948 bericht Utrecht ons:
 "Van onconcentreerbare zijde werd nogmaals dringend de aandacht
 "gevestigd op de C.P.N.-er G. DE WAAL, geb. te Woerden 15-9-'99,
 "thans wonende te Nijmegen, Elandstraat 2.
 "Verschillende tekeningen hebben hem, via de reeds eerder gerap-
 "porteerden (zie rapport I.D. Utrecht A/1No. 38'48, d, d, 15-1-'48)
 "bereikt, o.a. van de staalfabrieken De MUIJCK KEIZER, de Draad-
 "en Kabelfabrieken en de Sluiswerken te Jutphaas en van de
 "Aluminiumfabriek met omgeving.
)(I.D. A1/68'48 dd 26-1-'48 ACD 28503-OD 905).
14. Op 10-2-'48 wordt gerapporteerd dat inplaats van G. de WAAL
 een persoon aangewezen is als hoofd van de Inlichtingendienst in
 Utrecht, die volgens SCHREUDERS "goed bij zou zijn".
 Deze persoon waarvan de nadere gegevens tot op heden onbekend
 zijn, zou wonen in de Koningslaan te Utrecht.
 (I.D. A1/115'48 d. d. 10-2-'48 ACD 29239 OD 905)

15. In verband met de droppings wordt omtrent de WAAL het volgende
 gerapporteerd.
 Bij een bezoek wat hij gebracht heeft aan SCHREUDERS, zou hij
 medegedeeld hebben, "dat hij de boel s'nachts liet liggen en
 de volgende morgen tegen zonsopgang het terrein afzocht en
 dan vervoerde".
 Bij dit vervoer zou hij gebruik maken van militaire voertuigen

Deze werden ook gebruikt om "eten" te halen.
Omtrent de gedropte Russen zou de WAAL gezegd hebben, dat het
zo moeilijk is om deze mensen onder te brengen.
s'Nachts lukt het wel, maar op de dag zou het moeilijker zijn.
Een van de instructies zou zijn, dat ze niet onder gebracht
mogen worden in huizen waar alleen vrouwen wonen.
(I.D. Utrecht A1/ 143'48 dd 20-2-'48 ACD 30068-0d 905).

Je 82974

Wb

ZEER GEHEIM

ACD/46
DAT: 22 6 50
PAR: RMT.

905

Volens

Verbinding: 19
A/1 no. 335'49 CPN

Datum: 30-13-49 1949

Onderwerp: Mededelingen berichtgever

ACD/59017

Berichtgever: betrouwbaar
Waardering bericht: ad I: vooralsnog oncontroleerbaar
ad II: betrouwbaar

I.

Betr.: Contact tussen communisten en personen van Poolse nationaliteit.

optre. O.h.

Maar berichtgever mededeelt, zouden bij Adriaan v.d. Vlist, geb. 31-10-05, wonende Bremstraat 20 te Utrecht, Polen zijn, die zich als zodanig uitgeven, doch in werkelijkheid van Russische nationaliteit zijn; uit hun papieren zou zulks uiteraard niet blijken.

Ook zou LIDIA MIKILIWNA SMITS-TAMBOWSKA, geb. te Schitomir (Oekraïne) 1-5-19, wonende Oudegracht 297 te Utrecht, omtrent wie reeds eerder is gerapporteerd, een bezoek aan dit adres gebracht hebben.

Deze Polen zouden trachten te worden geplaatst op Werkspoor of de staalfabriek Demka te Zuilen.

X

Dezerzijds is bekend dat dezer dagen aan dit adres zijn intrek heeft genomen BRONISLAW HERKA, geb. te Rusynov (Polen) 14-6-13, R.K.godsdienst, automonteur bij Werkspoor, afkomstig uit een gealliëerd kamp te Burtsbach (Dld), omtrent wie tot dusver niets nadeligs bekend is geworden.

Volgens zegsman zouden de laatste tijd meerdere buitenlanders in ons land komen, die hoewel zij zich voor Pool uitgeven, de Russische nationaliteit bezitten. Deze mensen zouden opdracht hebben zich met communisten in verbinding te stellen en, wanneer het sein daartoe wordt gegeven, de communistische leiders behulpzaam te zijn. Zegsman had de indruk dat dit sein niet eerder komt, dan voor alle West-Europese landen tegelijk.

Ook de districtsbestuurder der C.P.N., RICHARD VAN DER VELDE, geb. te Amsterdam 17-1-10, wonende Oudegracht 326 te Utrecht, had zich uitgelaten dat deze Polen in het bezit zijn van valse papieren.

Tevens zeide hij, dat verschillende Nederlandse communisten - z.g.n. naar Rusland gegaan om daar de werkwijze te bestuderen -, in werkelijkheid daar een opleiding ontvingen.

In dit verband zeide JEANNETTE CAROLINA GEERTJE STOF-KOOPER-DE RIDDER, geb. te Groningen 2-7-1900: "Als wij goede ondergrondse werkers willen hebben, moet het niet zo zijn als in de jaren 1940-45; deze mensen moeten politiek goed geschoold worden en zoveel geestkracht hebben, dat zij zich desnoods doodvechten, doch nooit zich overgeven". Van Loveren was het hier niet geheel mee eens en zeide dat de ondergrondse wel wat waard was geweest. Stofkooper gaf dit wel toe, doch volgens haar hadden deze

lieden nooit uit de handen van de politie kunnen blijven, wat in het buitenland wel het geval was.

In het partijgebouw van de C.P.N. te Utrecht zou een Pool regelmatig stukken komen brengen en halen. Deze Pool zou internationale verbindingen hebben en werken bij "Inventum" te Bilthoven.

II.

*afschrift in
O.D. 253.*

Met betrekking tot de laatste alinea van rapport Verb. 19, A/1 -253'49 dd 12-3-49, kan thans worden bericht, dat het Hoofdbestuur te Amsterdam heeft voorgeschreven dat over de districtsconferenties geen mededelingenbladen mogen verschijnen. Er mogen geen namen worden genoemd, vooral niet van nieuw benoemde functionarissen die buiten de steden wonen, daar deze meestal in hun omgeving niet bekend zijn. Ook werd het afgekeurd dat namen in "De Waarheid" waren gepubliceerd (zie voorlaatste alinea van bovengenoemd rapport).

In verband met het feit dat in het Districtsbestuur waren gekozen:
LEENDERT CHRIST, geb. te Utrecht 17-7-13; wonende Kwartelstraat 23 bis te Utrecht, en
GERARDUS ANTONIUS FAAY, geb. te Utrecht 15-5-18, wonende Nwe Keizersgracht 28 bis te Utrecht, moesten hiervoor anderen in het afdelingsbestuur der CPN Utrecht worden gekozen. Tot dusver konden, naar het schijnt, hiervoor nog geen kandidaten worden gevonden en een aangekondigde vergadering vond geen doorgang.

Zegsman had de indruk, dat de jongeren worden verzameld om tot een of andere actie over te gaan en daarvoor worden georganiseerd en geïnstrueerd in afzonderlijke voor hen te houden vergaderingen. De actie zou pas beginnen als de E.V.C. kans ziet een staking van grote omvang door te voeren. De actie zou zo'n grote omvang moeten hebben dat het zowel voor de communisten als voor de regering het "er op of er onder" zou betekenen. In verband hiermee was het zegsman opgevallen, dat verschillende personen die lid van het NVV zijn, contributie aan de C.P.N. blijven betalen.

Elk land zou enkele afgevaardigden hebben die met afgevaardigden uit andere landen regelmatig besprekingen houden over het in de betrokken landen te voeren beleid. Deze personen, die in hun omgeving niet als communist bekend staan, komen een of teemaal per jaar samen met contacten uit Rusland. In het buitenland zouden deze mensen, volgens Stofkooper, te veel in de gaten worden gehouden. Een en ander betitelde zij als: "Geheime Raad".

GEZIEN:
[Handwritten signature]

UD 905

Vragen van C, n.a.v. CG 59017

Vragen in brief aan H.C. v. W. met mij bespreken - 1/11

1. Op welke gronden wordt vermoed dat de Polen bij van der Vlist in werkelijk Russen zijn?
2. Is het mogelijk de namen te geven zoals deze op hun papieren vermeld staan?
3. Wonen bij van der Vlist nog andere Polen dan HERKA?
4. Zou HERKA in werkelijkheid ook Rus zijn?
5. Het is bekend dat via D.P.-kampen in Duitsland Polen naar Nederland komen. Op welke gronden wordt aangenomen dat dit Russen zijn?
6. Op welke gronden wordt aangenomen dat deze "Russen" opdrachten in Nederland te vervullen zouden hebben. Van wie ontvangen zij die opdracht? Tot wie moeten zij zich wenden?
7. Is het mogelijk namen te geven van personen die van Nederland naar Rusland zijn gegaan om de werkwijze te bestuderen?
8. Op welke gronden wordt aangenomen, dat de Pool die bij Inventum werkt internationale verbindingen heeft? Hoe heet hij?

Hoewel dit stuk mogelijk waarheden bevat, komt er in 'tgeheel niets voor dat enige zekerheid geeft. Elke alinea bevat een aantal vaagheden, waarmee niet te werken valt.

Mededelingen als Polen met valse papieren zijn totaal oncontroleerbaar, gezien het grote aantal Polen in Nederland.

Van elke Pool in Nederland kan gezegd worden, dat hij internationale verbindingen heeft.

Opmerkingen B III

Naar de mening van C zijn de hier verstrekte gegevens, en over het algemeen ook, te vaag.

Kunnen in de toekomst geen concretere inlichtingen worden verstrekt?

Tijdens het dispuut daarover rees de vraag, of deze agent wel op de juiste wijze wordt gerund. De indruk is verkregen, dat het initiatief aan de agent wordt gelaten.

Resultaat: berichten over hetgeen in het gebouw wordt gehoord en dat vele vaagheden worden doorgegeven.

Volgens C zou deze man op deze manier 5 jaar kunnen rapporteren, terwijl wij dan nog geen vaststaande gegevens hebben.

Gedacht werd aan de mogelijkheid om de informatie op een andere wijze te verkrijgen.

Is het mogelijk om het initiatief te doen uitgaan van ID Utrecht

door deze man bepaalde opdrachten te geven, o.m. door het stellen van concrete vragen waarop alleen een concreet antwoord mogelijk is, bijv. een beschrijving van het districtsbureau, met plattegronden, bezetting personeel, welke bezoekers er komen en voor wie.

kan hij

Kunnen hem vragen gesteld worden over bepaalde werkzaamheden van districts-functionarissen en ^{kan} daarbij stukken van deze mensen tijdelijk in bezit krijgen ter inzage voor Id.

Mogelijk dat Id Utrecht reeds op deze wijze met hem werkt, ~~dat~~ zulks is nog niet gebleken.

UITTREKSEL

Uit : OD 1078

Naam: CPN - INLICHTINGDIENST

Voor : OD 905

Naam: GEGEVENS CPN - UTRECHT.

Ag.nr: 60908

Afz. : ID Utrecht

datum: 25-4-49

Aard van het stuk: mededelingen uit Partijgebouw CPN te Utrecht.

Uit een gesprek betreffende de z.g. "Spionnagediensten" werd het volgende opgevangen :

Er bestaan : plaatselijke inlichtingendiensten,
binnenlandse inlichtingendiensten
een inlichtingendienst van De "Kominform"

De plaatselijke inlichtingendiensten staan onder iemand van het Districtsbestuur der CPN. Deze geeft zijn gegevens - zo nodig - door naar Amsterdam aan de binnenlandse inlichtingendienst. Inlichtingen op verzoek van de binnenlandse dienst aan de plaatselijke diensten worden zoveel mogelijk persoonlijk behandeld en persoonlijk doorgegeven. Over o.a. de Utrechtse inlichtingendienst waren klachten binnengekomen, dat deze niet goed functioneerde.

De binnenlandse dienst geeft berichten door aan personen die aan de buitenlandse dienst van de Kominform werkzaam zijn. Ook doet de buitenlandse dienst verzoeken aan de binnenlandse inlichtingendienst om bepaalde inlichtingen.

Bij de bespreking over h.g. spionnagedienst werden ook de namen van VAN GRONINGEN EN MEEUWSEN genoemd. Enige weken geleden werden deze namen ook genoemd in verband met TAMBOWSKA (Lidia Mikiliwna Smits-Tambowska, geb. te Sjitomir, Oekraïne 1-5-19, wonende Oudegracht 297 te Utrecht). Meeuwsen en van Groningen zouden werkzaam zijn aan het Ministerie van Buitenlandse Zaken; het is echter nog niet bekend of deze namen juist zijn, of dat het hier schuilnamen betreft. Sprekende over Tambowska - van wie van CPN zijde wordt vermoed, dat zij wordt nagegaan - zelde STOF-KOOPER (Jeannette Carolina Geertje Stofkooper-de Ridder, geb. 2-7-1900 te Groningen, wonende Partijgebouw Mariaplaats 18 Utrecht): "Dan moet zij niet meer in aanraking komen met die twee van Buitenlandse Zaken" Op dit moment werd zegsman weggestuurd. Toen hij terugkwam werden de namen Meeuwsen en van Groningen genoemd, waarbij v.d.Velde (Richard van der Velde geb. te Amsterdam 17-1-10, wonende Oudegracht 326 Utrecht) opmerkte : "Dan is het beter deze zaken op een ander over te schakelen".

Uitgetr. door: Gr

Op aanwijzing van: B III

Datum: 16-10-50

MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN

No.: B59017

IIIIE/IIIi 3

Ond.: Uw brief A/1 No. 335'49

dd. 30-3-'49.

Russische actie in Nederland.

's-Gravenhage, 10 Mei 1949.

n.a.v. 59017 v. Utrecht z. CO

GEHEIM

UITGEBOekt

Naar aanleiding van Uw terzijde vermeld schrijven en ter bevestiging van het mondeling onderhoud met het Hoofd van Uw I.D., moge ik U verzoeken mij met betrekking tot enige ter zake gerezen vragen nader te willen doen inlichten.

In Uw rapport wordt gemeld, dat de bij v.d. VLIST zijnde Polen in werkelijkheid Russen zijn. Daar dit niet uit hun papieren blijkt, is het van belang te weten op welke gronden dit wordt vermoed en hoe de namen en de verdere gegevens luiden, die op hun papieren zijn vermeld. De vraag rijst, of er bij v.d. VLIST ook andere Polen in huis zijn, behalve de in bedoeld rapport genoemde B. HERKA (14-6-1913) en of ten aanzien van laatstgenoemde wellicht ook vermoed wordt, dat hij in feite een Rus is.

Wat betreft de melding in Uw rapport, dat meerdere zich als Polen uitgevende buitenlanders in ons land komen, kan worden medegedeeld, dat het bekend is, dat via D.P.-kampen in Duitsland inderdaad Polen naar Nederland komen. Gaarne zou ik echter vernemen op welke gronden zou moeten worden aangenomen, dat dit Russen zijn en dat zij h.t.l. opdrachten zouden moeten vervullen. Zou het mogelijk zijn vast te stellen van wie zij deze opdrachten ontvangen en tot wie zij zich moeten wenden en hoe die opdrachten luiden?

Voorts zal ik gaarne nadere inlichtingen ontvangen betreffende de Nederlandse communisten, die naar Rusland zouden zijn gegaan z.g. om de werkwijze te bestuderen. Het zal op prijs worden gesteld indien in dit verband enige namen zouden kunnen worden genoemd.

-2-

Aan de Heer
Hoofdcommissaris van Politie
te
UTRECHT. 282974

Tevens zal ik het op prijs stellen te worden ingelicht omtrent de naam van de Pool, die bij Inventum te Bilthoven werkt, benevens de gronden, waarop zou moeten worden aangenomen, dat hij internationale verbindingen onderhoudt.

Ik moge U verzoeken Uw medewerking te willen verlenen teneinde gehele of gedeeltelijke beantwoording van het vorenstaande mogelijk te maken.

Het Hoofd van de Dienst
namens deze:

J.G. Crabbendam

L. H. Kars
Ruppel w

Romanian

EPM 921/49

8-9-49

MINISTERIE VAN
Binnenlandse Zaken

UITGEBEENT

's-Gravenhage, 12 October 1949

No.: B 59017 IIIg/h 2 Rappel

DIENSTGEHEIM

Ond.: Russische actie in Nederland
brief A /1 No. 335'49
dd. 30 Maart 1949.

Hiermede moge ik U in herinnering brengen mijn schrijven no. 59017 van 10 Mei 1949, waarin ik U nadere inlichtingen verzocht betreffende een aantal te Uwent verblijvende Polen, die in werkelijkheid Russen zouden zijn.

Met de naam van de te Bilthoven bij Inventum werkende Pool werd ik intussen bij Uwerzijds schrijven E /8 no. 921/49 dd. 8.9. 1949 in kennis gesteld.

Met een spoedige beantwoording zult U mij zeer verplichten.

Het Hoofd van de Dienst
namens deze:

De Heer Hoofdcommissaris van Politie
te
UTRECHT a. 82974

J.G. Crabbendam.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 16 Januari 1950

RAPPEL.

No.: B59017 IIIIf/h 3

~~XXXXXXXXXXXXXXXX~~

D I E N S T G E H E I M

Ond.: Russische actie in Nederland.

UITGEOEKI

Hiermede moge ik U mijn schrijven no. 59017 dd. 10 Mei 1949
in herinnering brengen.

Een spoedige beantwoording zal door mij zeer op prijs gesteld
worden.

Het Hoofd van de Dienst
namens deze:

TH

L.L. van Laere

De Heer Hoofdcommissaris van Politie

CHT.

a 02974

Witz
ZEER GEHEIM

Volgn.

Verbinding: 19
A/1 no. 360'49 CPN

nie begint
Datum: 6-4-49

Onderwerp: Mededelingen uit het partijgebouw
de C.P.N. te Utrecht

8 APR 1949
ACD/ 59584

Berichtgever betrouwbaar
Waardering bericht: idem.

Op Maandag, 4-4-49, zijn de volgende personen op bezoek geweest bij LUCRIS DEKEMA EBBO JOHAN KRAMER, geb. te Vreeswijk 27-4-89, wonende Hobbemastraat 1a te Utrecht: VALKOV en VERKOV, beiden van de Russische ambassade, en DIETEMAN uit België.

Dieteman en Verkov zijn bovendien op 30-3-49 op bezoek geweest bij:

BONIFACIUS VAN DER HAER, geb. te Den Haag 17-11-15, wonende Koningslaan 63 te Utrecht.

Voor dit bezoek mocht geen gebruik worden gemaakt van de particuliere auto. Deze werd in de stad geparkeerd en beiden zijn met een autobus van een der stadslijnen naar het adres van Van der Haer gegaan. Volgens BERNARDUS JOHANNES SCHREUDERS (geb. te Den Haag 4-2-19) moest dit, omdat het anders te veel opviel.

Voorts zijn in de Jaarbeursweek verschillende vreemdelingen aan het adres van genoemde Kramer geweest.

Op Woensdag, 30-3-49, stopte een auto op de Mariaplaats tegenover het C.P.N. gebouw. Een dame stapte uit deze auto en vertoefde ongeveer 7 minuten in het partijgebouw.

Bedoelde auto was voorzien van letter en nummer R 8624 en tevens van een wit bord met de letter S.

*Adm. hant. die hant. uit. van
Arb. op Raad*
BOB SMIT uit Zuilen (nadere personalia niet bekend), die was benoemd tot voorzitter van een nieuw te vormen jeugdgroep uit de E.V.C. en het A.N.J.V. (zie rapport A/1 no 310'49 dd 22-3-49), is uit deze functie ontheven, daar gebleken is dat hij de inhoud van in het partijgebouw gevoerde gesprekken aan anderen heeft medegedeeld.

K
Op een bijeenkomst van vertrouwde communisten, waarbij zegsman echter niet tegenwoordig was, zou p.g. SCHREUDERS hebben gezegd dat de huidige toestand het gevolg was van het ophitsen van de Westelijke landen van Europa door Amerika tot oorlog tegen Rusland; hij sprak zelfs van een critieke toestand. Wat in Frankrijk door de communisten is toegezegd, n.l. solidariteit met Rusland in geval van een conflict, zal ook hier aan de leden gevraagd worden, hoewel dit eigenlijk overbodig is, daar wij toch reeds achter de Russen staan. Ten overvloede zou echter aan alle leden vanaf 13 jaar de vraag zijn gesteld of zij in geval van oorlog volledig achter de Russen staan.

De auto van de Russische ambassadeur V.A.Valkov, genummerd C D 142 is meermalen te Utrecht gezien, o.a. bij het Poolse Tehuis aan de Nieuwegracht.

Verder had SCHREUDERS beloofd - in verband met de toename van leden door de wereld-werkloosheid - dat de oudere leden der partij anders behandeld zullen worden (een voorkeurs-behandeling) dan de nieuwere leden, die nu de gelederen versterken.

^{hu}GEZIEN:
R.S.

Zie 59587

No.: 59587
Voor H.A.I.D.
van B III

UITGEBOKT

's-Gravenhage, 9 Mei 1949.
n.a.v. schr. van Utrecht
no 59587.

Verzoeken te willen doen nagaan wie de houder is van
het autonummer R-8624.

f
III *W*

UITGEBOKT

Mari 69/142

MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN

's-Gravenhage, 23 Juni 1949

No.: B59587

GEHEIM

Ond.: H. Verbruggen.

n.a.v. 59587 v. Utrecht z.Co

IIIIf/IIIIf 3

Bij deze moge ik U berichten, dat op 30 Maart 1949 voor het Partijgebouw van de C.P.N. te Utrecht een auto werd gesignaleerd, voorzien van letter en nummer R 8624. De inzittende was een onbekende vrouw, die gedurende zeer korte tijd in het gebouw vertoefde.

Het kenteken R 8624 is afgegeven aan H. VERBRUGGEN, wonende te Little Chute, U.S.A. Deze man zou vertoeven op het adres Statenweg 106-d te Uwent.

Ik moge U verzoeken mij te willen doen inlichten omtrent de personalia en politieke activiteit van VERBRUGGEN voornoemd. Gelijke gegevens zal ik gaarne vernemen omtrent degene, die op 30 Maart j.l. van zijn auto gebruik maakte en de personen, bij wie hij zijn intrek heeft of had genomen.

Het Hoofd van de Dienst
namens deze:

[Handwritten signature]

L.L. van Laere

Aan de Heer
Hoofdcommissaris van Politie
te
ROTTERDAM.

a 69/142

Wb.

MD 906

15

Volgno. 61012
11 MEI 1949
AED

ZEER GEHEIM

B

Datum: 10-5-49

Verbinding: 19
A/1 no. 479'49 CPN

Onderwerp: Mededelingen uit het partijgebouw der C.P.N.
te Utrecht over de week van 1 tot 7-5-49

Berichtgever betrouwbaar
Waardering bericht: idem

*In het verslag
dekt Bob om
te worden te weten zijn
inh. pers. gef.
don voorzitter zijn van
K.P.N. (C.V.C./A.P.)
medelij B. lch.*

Op Woensdagmorgen, 4-5-49, waren RICHARD VAN DER VELDE (geb. 17-1-10), BERNARDUS JOHANNES SCHREUDERS (geb. 4-2-19) en een zekere Bob (verdere gegevens niet bekend) bezig met een kistje, waarin 15 à 20 revolvers zaten. Uit de beschrijving van zegsman werd opgemaakt, dat dit oude militaire dienstrevolvers zijn. Deze waren niet voorzien van patronen, daar de gaten in de cilinders leeg waren. De kist werd, direct na binnenkomst van zegsman, door Schreuders gesloten en naar een kamertje gebracht. Berichtgever had de indruk dat de wapens werden schoongemaakt. Het is niet bekend of de kist al dan niet uit het gebouw is verdwenen.

C

Door het hoofdbestuur te Amsterdam is een rapport gevraagd over de ongevallen die in de loop van dit jaar hebben plaats gehad bij de staalfabriek "Demka", v/h J.M. de Muinck Keizer te Zuilen.

*afschrijft
in O.D.
E.V.C. Sociaal
Laboratorium
Bureau*

V

Het rapport betreffende het onlangs aldaar plaats gehad hebbende ongeval, waarbij twee personen het leven verloren, kwam overeen met het rapport van de politie te Zuilen, hetwelk rapporteur was medegedeeld.

In Utrecht woonachtige Polen hebben vorige week tweemaal vergaderd, n.l. eenmaal bij GERARD DEGENKAMP, geb. 18-5-04 te Utrecht, wonende Keukenstraat 23 bis te Utrecht, en eenmaal bij een bewoner van het perceel A.B.C. straat 32 boven te Utrecht (zal nog worden onderzocht.- Verb. 19) Beiden zijn communist, doch bezoeken nooit vergaderingen.

*Utrechtse
Partij
Partij*

Van der Velde deelde mede, - toen over de opheffing van de blokkade in Berlijn werd gesproken - dat het de opzet van Rusland was om de troepen zowel van Amerika als van Engeland en Rusland uit Duitsland weg te nemen. De Russen hadden voor een zodanige infiltratie zorg gedragen, dat zij dan practisch het bewind in handen kregen, niet alleen wat Oost-Duitsland, doch ook wat West-Duitsland betreft. In de socialistische partijen waren genoeg communisten die op het sein wachten zich als zodanig te openbaren.

GEZIEN:
RS

ZEER GEHEIM

Val.no. 65260

1 JULI 1949

Datum: 29-6-49

Verbinding: 19
A/1 no. 672'49 CPN

Onderwerp: Mededelingen uit het partijgebouw der C.P.N.
naar aanleiding van de gehouden gemeenteraads-
verkiezing.

Berichtgever betrouwbaar
Waardering bericht: idem

In het partijgebouw werd een gesprek gevoerd tussen:
JEANETTE CAROLINA GEERTJE STOFKOOPER- DE RIDDER,
geb. te Groningen 2-7-1900;
HENDRIK DIRK CORNELIS VAN OOSTEN, geb. te Delft 10-10-82,
en een onbekende.

C.
D. Toen zegsman binnen kwam sprak Stofkooper over de cellen-
bouw en de voorzitter hiervan. Deze voorzitter is in de
partij onbekend en staat in direct contact met de Russische
ambassade; deze beslist welke sabotage in de bedrijven het
beste is.

Volgens Stofkooper hadden zij van te voren geweten, dat
het stemmenaantal der C.P.N. zou teruglopen, omdat ver-
schillende leden zich in de eerste plaats moesten indringen
in de organisaties van de P.v.d.A. en R.K. De opzet hiervan,
n.l. het verkrijgen van meer inlichtingen uit deze organi-
saties, was tot op heden niet zo erg gelukt.

Van Oosten beweerde dat de communisten voor de oorlog meer
gedaan kregen dan nu: toen werd er wel eens geweld gebruikt,
tegenwoordig is het maar praten en nog eens praten. Hij
vervolgde: "Het zal mij benieuwen, wat jij (Stofkooper)
nu in de Raad klaar zult maken. Nu kun je praten en een
grote mond opzetten".

De onbekende zeide dat er in Utrecht fouten waren gemaakt
Er waren wel leden overgeschakeld, maar toch ook weer niet
zò veel. Er moeten veel meer vergaderingen belegd worden.
Het geval Mindszenty heeft ons een klap gegeven. Iemand
die nog een beetje geloof heeft, denkt hier over na. De
partij heeft altijd beweerd dat zij de kerken zou vrij laten;
nu nemen deze personen aan dat het straks in Nederland net
zo zal gaan als in Hongarije.

Stofkooper zei hierop: "Welja, eerst moet de K.V.P. de
communisten afslachten en als die weg zijn gaat de P.v.d.A.
er aan en is zij alleen de baas".

De laatste tijd zouden veel personen op de z.g. "zwarte
lijst" geplaatst worden. De namen die op deze lijst moeten
worden genoteerd worden alleen opgegeven door speciaal
daartoe aangewezen CPN-ers.

GEZIEN:

ZEER GEHEIM

04 105 1
B (4) 15

Valans
JULI 1949
65957

Verbinding: 19
C/1 no 723'49 CPM

Datum: 12-7-49 JULI 1949

Onderwerp: Vergadering in het partijgebouw van de
C.P.N. te Utrecht, gehouden in de morgen
van 8-7-49.

Berichtgever betrouwbaar
Waardering bericht idem

Op deze vergadering waren 8 personen aanwezig, o.a.:
GERRIT WILHELMUS MORTIER, geb. 26-1-96,
JOHAN WILLEM STOKKENTREEF, geb. te Hengelo 1-4-97, N.H.
godsdienst, beroep vroeger 2e schrijver bij het Gem.
Electriciteits Bedrijf te Utrecht, thans vertegenwoordiger,
gehuwd met Johanna Theodora Petersen, geb. 26-4-01, wonende
Bolsbeekstraat 56 bis te Utrecht,
JACOBUS VAN WIJK, geb. te Leiden 25-5-05, N.H.godsdienst,
beroep vroeger ambtenaar aan de Gem. Slachtplaats-Utrecht,
thans werkzaam bij het Gem. Electr., Bus- en Radiodistri-
butiebedrijf (GEBRU) te Utrecht, wonende Amsterdamse-
straatweg 386 te Utrecht,
BERNARDUS JOHANNES SCHREUDERS, geb. 4-2-19,
JEANNETTE CAROLINA GEERTJE STOFKOOPE-DE RIDDER, geb.
2-7-1900.

A/K.N.V.

D.
t.v.

K.V. PDS 571
aug 47. 20645
zon een aktie
lid CPN zijn

Afschrijving
o.v. 462
en 1264

?

Toen zegsman binnen kwam ging het gesprek over het N.V.V.
Een der hiervoor genoemde personen beweerde, dat vele
leden (van de CPN) lid zijn van de E.V.C. en hiervoor een
kleine contributie betalen, doch moeten trachten zo ver
mogelijk in de bestuursfuncties van het N.V.V. door te
dringen. De partij stelt hiervoor ontwikkelde leden ter
beschikking; dit zijn dan personen van wie niet bekend is
dat zij lid zijn, of andere die officiëel bedanken.

Wat het doel van een en ander was, werd toegelicht met
een voorbeeld betreffende het partijwezen in West-Duitsland
Zegsman had hier zoveel van begrepen, dat hij dit met
eigen woorden als volgt weergaf: "In West-Duitsland zijn
b.v. 40000 communisten, waarvan slechts 15000 opdracht
hebben op de eigen partij te stemmen, terwijl de andere op
de socialistische partij moesten stemmen en ook met deze
laatste partij moesten medewerken. Hierbij moesten zij
trachten zo ver mogelijk in de socialistische partij door
te dringen, ten einde alle geheimen en maatregelen aan
de eigen partij door te geven. Zodoende lijkt de commu-
nistische partij zwak, maar is in werkelijkheid veel ster-
ker en kan zij op een critiek moment de socialistische
partij dwingen tot maatregelen die zij nodig acht. Deze
methode zou thans gevolgd worden in het N.V.V. "

In de bijeenkomst werd de hoop uitgesproken dat de
diamantbewerkerstaking in Amsterdam een unieke gelegen-
heid zou zijn, om wanneer het zittende bestuur wordt ge-
dwongen af te treden, enkele communistische leden in het
nieuwe bestuur te laten optreden.

Volgens zegsman zouden maatregelen getroffen worden voor
een zeeliedenstaking. Als reden zou worden opgegeven dat
de zeelieden in verband met het verschil in de valuta-
koersen niet meer met hun geld kunnen uitkomen en er
daarom f 300 per half jaar bij willen hebben.

Er zou dan ook getracht worden de havenarbeiders in deze staking mee te krijgen.

*Wat kan reeds
reeds zijn*

Twee personen uit Utrecht of omgeving zouden met een opdracht gaan werken in een steen- of pannenfabriek te Waalwijk. Een van hen zou daar reeds sinds kort werkzaam zijn.

*in memoire O.D. C.A.W. met
regelen bij event. ielgkiteit*

*OD
253*

*Security
part helen
dromm...*

Belangrijke bescheiden, die in het partijgebouw worden gebruikt, worden voor het einde van de werkdag weggehaald en niet meer door vaste medewerkers mee naar huis genomen. De reden voor deze verandering is niet bekend.

GEZIEN:

[Handwritten signature]

22 Juli

9

B 65957 III f / III h 3

XXXX
XXXX

n.a.v. schr. van Utrecht 65957 z. Co.

GEHEIM

Tewerkstelling van
communisten in steen-
fabrieken.

UITGEBOEKT

Mede te Uwer informatie moge ik U berichten, dat volgens hier berustende, niet controleerbare gegevens, onlangs 2 in Utrecht of omgeving wonende personen, van wie de namen vooralsnog onbekend zijn, door of vanwege het bestuur van de Communistische Partij Nederland opdracht hebben gekregen te gaan werken op een steen- of pannenfabriek in Uw gemeente, vermoedelijk met het doel ontevredenheid te zaaien en propaganda te maken voor de C.P.N. en (of) de Eenheids Vak Centrale (E.V.C.).

Een van hen zou daar alreeds werkzaam zijn.

Ik moge U verzoeken mij te willen doen berichten of in de laatste tijd inderdaad uit Utrecht afkomstige arbeiders op een dergelijke fabriek te werk zijn gesteld.

In bevestigend geval zal ik tevens gaarne in kennis worden gesteld met de personalia, politieke activiteit en verder van belang zijnde gegevens van de betrokkenen.

Ik zal het verder zeer op prijs stellen te worden ingelicht omtrent de onder de industrie-arbeiders in Uw gemeente heersende geest in het algemeen.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST.

namens deze:

3

III

J.G. Grabbendam.

De Heer Corpschef van Politie
te
WAALWIJK

a 67007

NK

Antwoord op brief dd. 22 juli 1949,
No. 65957.

Volgno.

1 AUG 1949

ACDI 67007

Waalwijk

Op de eerste plaats zij medegedeeld dat in deze gemeente geen steen- of pannanfabriek zich bevindt. De meest nabij gelegen steen- en of pannanfabriek bevindt zich in Tilburg.

Sinds het laatste half jaar werd in het bevolkingsregister van Waalwijk een drietal personen, komende van Utrecht of omgeving, ingeschreven. Een hiervan is inmiddels weer verhuisd naar de gemeente Ammerzoden, doch is hier nog werkzaam als ijscoventer. Deze is echter meer een oplichter dan een communist of iets dergelijks. De beide anderen komen echter niet in aanmerking voor de aangegeven personen.

Ik heb nog enkele grote schoenfabrieken bezocht om te vernemen of daar mogelijk bedoelde personen werkzaam konden zijn. Aldaar waren echter geen personen, komende van Utrecht of omgeving, te werk gesteld.

Het wachten is nu op wat nauwkeuriger gegevens omtrent bedoelde personen.

Onder de industriearbeiders in deze gemeente heerst in 't algemeen een goede gezonde geest.

I.D.

(Bedoeld wordt hier de in vele grote bedrijven te verwachten inkrimping. In C.P.N.-kringen wordt gevreesd, dat diverse directies van de gelegenheid gebruik zullen maken om tevens een aantal C.P.N.-ers en F.V.C.-ers te spuien. Verb. 19).

Wrecht

J.D. Wrecht
A.D. 1949

GEHEIM.

6 *18*

I

Verbinding: 19
C/1 no. 792'49 CPN

Datum: 29-7-'49

Onderwerp: Vergadering in het partijgebouw van de C.P.N. te Utrecht, gehouden op 27-7-'49.

Volans.
2 AUG. 1949
ACD/67158

Berichtgever: betrouwbaar
Waardering bericht: idem.

Aanwezig waren: *spers.*

- x NICOLAAS MARINUS HENDRIKUS VAN BENTEM, geb. te Utrecht 11-8-84
- x MARINUS LAMBERTUS PIETER WOUTER DIELESSE, geb. te Utrecht 22-11-1913,
- x JOHANNA PAULINA CORNELIA ROETERDINK, geb. te Utrecht 8-11-'26,
- x ALBERTUS DE RIJK, geb. te Utrecht 18-3-1922,
- x MARINUS WAMMES, geb. te Culemborg 11-6-1904.

De leiding berustte bij van Bentem. Aanvankelijk was de vergadering belegd om over het massa-omtslag te spreken. Aangezien de opkomst zo slecht was, ging dit niet door, maar kon volgens van Bentem wel eens even gepraat worden.

Eerst deed een lijst de ronde, waarop reeds door de leden van het A.N.J.V. en de Nederlandse Vrouwenbeweging was getekend. Deze lijst was bestemd om naar Amsterdam te worden gezonden: er werd in gevraagd de onmiddellijke vrijlating van Mol en Langendijk.

Van Bentem begon hierna verschillende foto's te laten zien van het leven in de fabrieken in Rusland. Hij vertelde daarbij over de sociale toestanden, o.a. dat wanneer de mannen in militaire dienst waren, hun vrouwen niet gesteund werden maar hun eigen brood moesten verdienen, tenzij op medisch advies rust voorgeschreven was. In dat geval kregen de vrouwen het volle salaris wat door de mannen was verdiend.

Daarna kwam het gesprek op de oorlogskansen, waarbij van Bentem vertelde, dat de meeste mensen zich blind staarden op Rusland alsof daar het oorlogsgevaar vandaan moest komen. Daarbij werd vergeten om naar China, Indonesië en Japan te kijken. Indonesië is voor Nederland verloren en welke regering daar ook gevormd wordt, uiteindelijk wordt het een communistisch regiem.

Hierna kwam het gesprek op Joego-Slavië, waarbij van Bentem opmerkte dat Tito een dubbelrol speelde; dit behoef niet aan de grote klok gehangen te worden. Tito tracht met Amerika een lening te sluiten. Deze gelden of goederen dienen mede tot herstel van Rusland. Rusland steunde n.l. tot op heden Joego-Slavië in het geheim en alle mededelingen over grenssluitingen door Tito is camouflage. Rusland heeft thans veel moeite met de partizanen in eigen land. Dit leger van 35.000 man neemt steeds in omvang toe en baart Rusland zorgen. Zij zijn goed bewapend met wapens van de laatste oorlog. Door Rusland zal gertacht worden dit partizanen-leger op te ruimen. Op dit moment kwam JEANETTE CAROLINA GEERTJE STOFKOOPE - DE RIDDER, geboren te Groningen 2-7-1900 binnen. Zij zeide dat het niet nodig was dat dergelijke zaken hier besproken werden en dat Stalin dat zelf wel zou regelen.

Van Bentem bleef echter doorpraten en zei, dat dan dergelijke berichten niet door Rusland verspreid moesten worden als daar in besloten kring niet over gesproken mocht worden.

GEZIEN: *desinform?*

19

2

Utrecht

Volgno.

10 AUG. 1949

ACD/67703

VERTROUWELIJK

A/1 no. 812'49 CPN
Verbinding: 19

Datum: 8-8-49

Onderwerp: Mededelingen, afkomstig uit het partijgebouw
der C.P.N. te Utrecht (week 1-6 Aug. 1949)

Berichtgever: betrouwbaar
Waardering bericht: idem

! in p.d. 3167
! in o.d. 1078

BERNARDUS JOHANNES SCHREUDERS (4-2-19) is uit zijn be-
stuursfunctie ontdragen en zal waarschijnlijk weer monteur
worden in de verwarmingstechniek. De reden van zijn ont-
slag is, dat hij geen orde op zaken gesteld en te veel ge-
praat heeft. Hij is voorlopig gehandhaafd als gewoon lid.

Uit Amsterdam waren berichten binnen gekomen, dat van de
afd. Utrecht bij de politie zaken bekend waren geworden,
die niet buiten het partijgebouw mochten komen. Er zouden
zelfs afschriften van getypte stukken bij de politie zijn
terecht gekomen.

in nieuw p.d. 5257

MARINUS LAMBERTUS PIETER WOUTER DIELESSEN (22-11-13),
ook wel genaamd "BOB", gaat voor opleiding naar Rusland.
Hij was belast met administratieve werkzaamheden voor "De
Waarheid".

Thans worden de functies van Schreuders en Dielessen
waargenomen door:

in p.d. 5253

JEANETTE CAROLINA GEERTJE STOFKOOPER- DE RIDDER (2-7-1900),
bijgestaan door ARIE GIOACHINO DEANA (17-12-13). *10.018*

in nieuw p.d. 9711

[Binnenkort wordt een plaatsvervanger voor Schreuders
aangewezen: het gerucht gaat dat dit ALBERTUS DE RIJK
(18-3-22) zal zijn.]

B VII

Naar aanleiding van het vertrek van Bob Dielessen voor-
noemd werd verteld dat er meerdere personen naar Rusland
gaan. Zegsman had gehoord van 5 personen, waarvan enkelen
uit Amsterdam. Namen werden niet genoemd. Ook zouden er
17 personen uit Indonesië naar Rusland gaan. Van deze 17
waren de meesten Nederlanders; enkelen van hen waren als
vermist opgegeven.

Volgens bewering van Stofkooper zou het streven zijn
om deze mensen een officiersopleiding te geven om zodoende
bij ev. gebeurtenissen over behoorlijk kader te kunnen be-
schikken. Volgens dezelfde bewering zou door de Russische
communistische partij een oproep zijn gericht tot de an-
dere communistische partijen om meerdere personen naar
Rusland te zenden. Ook zouden verschillende van deze per-
sonen worden ingezet aan een der fronten (welke werd niet
genoemd).

Volgens Stofkooper zullen, als straks het Nederlandse leger is verdwenen, de contracten die opgemaakt worden op de Ronde Tafel-conferentie van nul en gener waarde blijken te zijn. De communisten zullen dan de zaak opknappen en beter dan de Nederlanders hebben gedaan. Laat de Ned. regering niet trachten weer troepen aan wal te zetten, want dan is het spel uit. De communisten krijgen in Indonesië de zaak in handen en daarmee is Rusland de sterkste macht in de wereld. Verder zei zij, dat de strijd in China ten einde loopt. Wij zullen dan zien dat China samenspannt met de Japanners. Stalin zou, volgens dezelfde bewering, gezegd hebben dat hij overtuigd was dat deze wereld alleen tot rust was te brengen door een nieuwe oorlog. Volgens Stofkooper zal de Rus ook in ons land verschijnen en ons bevrijden van het Katholieke gevaar. De katholieken zetten de hele wereld in vlam. De Russen zullen echter niet baas kunnen blijven in Europa daar de communistische partijen hier geheel andere denkbeelden hebben, die niet stroken met de ideologie van het Russische communisme. Daardoor zal Rusland gedwongen worden zich terug te trekken. Engeland kan worden beschouwd als niet meer van betekenis, terwijl Amerika corrupt is. Vooral in Amerika zijn verbindingen door geheime agenten gelegd met vooraanstaande personen daar.

in nieuw. P.D.
9049

XI GERRIT WILHELMUS MORTIER (26-1-96) zou thans aan de beurt zijn om als lid te worden geschrapt in verband met het feit dat hij een blaadje van de N.S. had gegeven aan een buitenstaander. In dit blaadje zou een oproep geplaatst zijn om de arbeiders van de N.S. te bewegen zich achter de stakende massa te plaatsen als het zover was.

in P.D.
5565

XI Alsnog werd bekend dat GERARDUS ANTONIUS FAAY (15-5-18) uit zijn bestuursfunctie is ontslagen; als reden werd opgegeven dat hij niet actief genoeg is geweest tijdens de gemeenteraadsverkiezingen.

Voor Schreuders is door het Hoofdbestuur iemand uit Amsterdam aangesteld; de naam is nog niet bekend.

"De Werkspoorstemmen", de bedrijfskrant van Werkspoor te Amsterdam is thans - in afwachting van een eigen krant - voor het eerst te Zuilen verspreid. Een fotocopy hiervan wordt bij dit rapport gevoegd.

D/
a/a

Bijlage: 1.

Wm
GEZIEN:
B

bijlage bij nr 3

DE WERKspoorstemmen

Uitgave voor het personeel van Werkspoor

JULI 1949

Minimum prijs
5 CENT

C.P.N. (De Waarheid) Keizersgracht 323 — Amsterdam — Telef. 40423

De personeelsvereniging

Garne zag ik dit artikelje geplaatst in Uw veel gelezen blad, waarvoor dan ook bij voorbaat mijn hartelijke dank. Van verschillende kanten is het vraagstuk „de Personeelsvereniging” reeds beschreven, en ik zou dan in het bijzonder in willen gaan op het laatste artikelje, geschreven door een sportbeoefenaar. De sportbeoefenaar schrijft dan, dat uit zijn oogpunt bezien de doorslaggevende factor is, de smalle beursen van de arbeiders enerzijds en de contributies anderzijds, en dat juist daarom een personeelsvereniging toe te brengen is.

Men dan zo vrij om daarover met meningen te verschillen en ben het meer eens met de schrijver van een eerder geplaatst artikel, over hetzelfde onderwerp, waarin hij schreef, dat een personeelsvereniging één van de middelen is om de arbeiders van de strijd af te houden. En juist de strijd daar gaat het om!!!!

In zijn artikel schrijft „sportbeoefenaar” zelf, dat juist de smalle beursen een onderkomen kunnen vinden in een personeelsvereniging. M.a.w. hij is niet vrij, aan welke club of vereniging hij zijn krachten geeft. Hij wordt gedwongen om aan zijn verlangens te voldoen t.o.z. van de sport, toe te treden tot een personeelsvereniging. Is het een wonder,

dat een directie aan de verlangens van een deel van het personeel op deze manier tegemoet komt, om daarmee de ontevredenheid van de sportliefhebbers weg te nemen? Omdat de ontspanning deel uitmaakt van het levenspeil van de arbeidersklasse, heeft men dit gedeeltelijk ondervangen, anders zouden de arbeiders er voor vechten. Mij lijkt het echter beter om de strijd aan te binden om te komen tot een wat bredere beurs, dan zou je ook in staat zijn om de sport te beoefenen in die vereniging die je zelf wenst. Hiermede wil ik niet zeggen, dat we op sportgebied alleen gedwongen worden te doen, wat ons opgelegd wordt door anderen.

Neen, want er zijn veel meer en m.i. belangrijker dingen als sport. Neem nou b.v. roomboter en margarine, waarom eet je geen roomboter? Omdat je het niet lust? Vast niet, maar wel, omdat je gedwongen wordt margarine te eten. Waarop loop je in het goedkoopste C. & A.-tje en moeder de vrouw in de goedkoopste japon en mantel? Schoenen, dito!! Je wordt van alle kanten gedwongen een leven te leven dat je zelf niet wenst. Toch gaat de algemene roep, dat wij zo vrij zijn, en mocht je soms daar tegen op komen, ben je een communist!

ARBEIDERS — ONTWAAKT!

zakelijke strijd mogelijk te maken. Dit wordt door de arbeidersklasse gelukkig steeds meer begrepen. Hoe staat het met hen, die reeds lid zijn van een strijdhare vakorganisatie en die week in, week uit hun contributiegelden van hun loch al veel te laag inkomen moeten afknijpen? Geldt de solidariteit ook voor hen?

We kunnen rustig vaststellen, dat deze kameraden tot het meest bewuste deel der arbeidersklasse behoren en juist daarom zullen zij in de eerste plaats begrijpen, dat de contributiegelden alleen in steeds toenemende mate onvoldoende zijn om de steeds feller wordende strijd te financieren. Zij zullen ook beter dan wie ook begrijpen, dat een strijdhare vakorganisatie er niet alleen is voor de aangesloten leden, doch voor de gehele arbeidersklasse. Dat iedere arbeider derhalve lid moet worden van een strijdhare vakorganisatie is duidelijk, maar we zullen dit doel veel eerder kunnen bereiken, indien we alle arbeiders, hoe ook georganiseerd of ongeorganiseerd, in hun strijd helpen ondersteunen. Daarom geldt de solidariteit ook en misschien zelfs in het bijzonder voor de leden van

de strijdhare vakorganisatie.

In het woord solidariteit ontdekken we nog het woord „Solide” dat sterk betekent. Solidariteit betrachten, betekent dan ook, dat we ons sterk kunnen maken.

Daarom vrienden, tekent op de lijsten, geeft zoveel ge kunt missen, dan maken we ons met elkaar sterk en dragen er in het bijzonder toe bij, het moment voor onze bevrijding dichterbij te brengen.

Vacantie-tijd in de Sovjet-Unie

De grondwet kent de staatsburger van de U.S.S.R. niet slechts het recht toe op materiële verzorging in geval van ziekte en kosteloze medische hulp, maar zij garandeert tevens elke Sovjet-werker een betaalde vakantie van 2—4 of zelfs 8 weken.

Staat en vakbewegingen zorgen ervoor dat de arbeider en zijn gezin de vakantie gratis of tegen een zeer geringe vergoeding in vakantieoord, rusthuizen of sanatoria kan doorbrengen. De lengte van de vakantie wordt bepaald door de aard van het werk, b.v. voor zwaarder werk wordt langer verblijf in rusthuizen en sanatoria gegeven. Thans beschikt haast elk bedrijf over een eigen vakantie- of herstellingsoord. Van jaar tot jaar breidt zich het net van recreatie-centra uit. In tegenstelling b.v. met 1947 konden verleden jaar 28.000 vakantiegeangers meer worden opgenomen.

In totaal deden 2 miljoen Sovjet-burgers nieuwe krachten op in de meest gezonde en mooiste strcken der S.U. De riviera van de S.U. is de Zuidelijke oever van de Krim, daar rijpen langs de hellingen van de kust vele soorten zuidvruchten en schijnt haast het gehele jaar de zon. De zon boven de Franse en Italiaanse riviera beschijnt alleen luxeuze hotels en vermaak-centra's, waar alleen plaats is voor mensen die veel geld kunnen uitgeven. Maar de zon die boven de Krim lacht, ziet lange rijen sanatoria, bad- en recreatieoord gebouwd en bestemd voor het gehele Sovjet-volk. Uit elke stad stromen in de zomer honderden groepen van twintig tot dertig kinderen onder leiding van jeugdleiders en onderwijzers naar buiten, op trek door hun land, waar zij in bossen en aan meuren hun kampen op slaan. In de zomer van 1948 zijn niet minder dan 6 miljoen schoolkinderen er op uit getrokken te voet, per stoomboot, met auto of trein.

Dit jaar zullen de vakbewegingen voor (Zie pag. 4)

Solidariteit

Er zal in de arbeiderswereld wel geen belangrijker begrip zijn aan te wijzen dan datgene, wat men onder solidariteit verstaat. Het kapitalistische stelsel is in feite reeds failliet en tracht ons in haar val mee te sleuren. We zullen er voor moeten zorgen ons hijsjds aan de vernietigende greep van het kapitalistische monster te ontworstelen. In de komende tijd zullen de klassen-krachten daarom steeds meer toeneemen, zal de strijd feller worden, aller-eerst op het terrein van het economische leven. Nog steeds is de zo broodnodige eenheid van alle werkers organisatorisch niet tot stand gebracht. De besturen der L'niesbonden hebben nog steeds de eenheid van alle werkers gesaboteerd en dat heeft de arbeidersklasse reeds onnoemelijk veel schade berokkend.

De solidariteit is echter een machtig middel om de nog bestaande nutteloze en kunstmatig in stand gehouden vakbondstegenstellingen te overbruggen en dus met de daad toch in feite eenheid te formeren, om de nood-

Neem van de werkers steeds meer

Dit is het beginsel van de huidige regering. Het kwam ook weer tot uitdrukking bij de behandeling van de wet op de verzekering van de werkgevers bij onvrijwillige werkloosheid.

De wet zegt, dat de werknemer een aantal dagen per jaar verzekerd zal zijn tegen onvrijwillige werkloosheid. Dit betekent dus, dat de arbeider er niets aan zal kunnen doen als hij zonder werk komt.

Ondanks dit feit zal hij toch voor de verzekering moeten betalen. Hoeveel?

Er is daarop door de Minister geen concreet antwoord gegeven, ondanks herhaald aandringen van de communistische afgevaardigden in de Tweede Kamer.

Wat staat wel vast?

Voor de wachtgeldverzekering, die minimaal 48 dagen per jaar zal bedragen, nadat de werknemer 156 dagen in de voorafgaande 12 maanden van zijn werkloosheid gewerkt zal hebben, moet de premie voor de helft door de werkgever en de helft door de werknemer betaald worden.

Voor de werkloosheidsverzekering, die maximaal 126 dagen per jaar zal bedragen, verminderd met het aantal dagen wachtgeld, dat de werkloze reeds heeft getrokken, moet een kwart van de premie door de werkgever, een kwart door de werknemer en de helft door de Staat worden betaald.

Men schat de bijdragen voor de werknemer voor de wachtgeld en werkloosheidsverzekering, bij normale werkloosheid, dat is als slechts 6% werkloosheid in de betreffende industrie-tak heerst, op ruim 2% van het loon. Maar stijgt de werkloosheid b.v. op het dubbele dan zal ook de bijdrage verdubbelen. In het gunstigste geval zal dus de werknemer van elke verdiende gulden in de toekomst 2 cent, maar het kan ook 4 of 5 cent voor de werkloosheid en wachtgeld aan premie moeten betalen. En wat krijgt de arbeider er voor terug?

8 weken 80% van zijn loon, als hij gehuwd is, volgens de wachtgeldregeling, zeggen de voorstanders en dan nog 13 weken 80% van zijn loon uit de werkloosheidsverzekering.

Het klinkt niet gek, maar is het zo? Als een arbeider zonder conk, dan kan hij in de wachtgeldregeling opgenomen worden. Maar hij kan ook naar de werkverschaffing gestuurd worden. Pas als het bestuur van het wachtgeldfonds verzet, dat werk in de werkverschaffing, dan passend werk voor hem is, zal hij 8 weken uitbetaald krijgen.

Is hij dan uitgetrokken van de wachtgeldregeling, dan kan hij direct naar de werkverschaffing gestuurd worden, en krijgt hij, ondanks het feit dat hij premie betaald heeft en verzekerd is tegen werkloosheid geen cent.

Daarbij komt dat de wet een aantal bepalingen bevat, die het mogelijk maken de verzekerde niet uit te betalen. B.v. de zeelieden gaan staken, daardoor komen de havenarbeiders zonder werk, dan zullen zij geen wachtgeld en geen werkloosheidsuitkering krijgen.

Dit voorbeeld is natuurlijk op iedere bedrijfstak van toepassing. Een arbeider

is zonder werk en er wordt hem ergens in ons land werk aangeboden. Weigert hij dit, dan krijgt hij geen uitkering. Een arbeider komt b.v. zonder werk, niet, omdat er geen werk zou zijn, of dat zijn handen niet zouden deugen, maar omdat zijn maatschappelijke of politieke opvattingen de baas niet aan staan. Dan krijgt hij geen uitkering.

En zo zijn er in deze wet tal van bepalingen, die de uitkering aan een werkloze kunnen verhinderen.

De enige fractie, die in de Tweede Kamer principieel tegen deze bepalingen in de wet is opgetreden, is de communistische fractie.

Zij stelde voorop, dat de arbeider recht op arbeid heeft.

Kan de maatschappij hem geen arbeid

geven, dan heeft de werkloze arbeider recht op uitkering.

Voor de uitkering, wat wachtgeld betreft, moet de ondernemer de kosten dragen, wat de werkloosheidsuitkering betreft, de Staat.

Bovendien moet de uitkering niet zolang duren als de onvrijwillige werkloosheid. Arbeiders, die uitkering genieten krachtens de wachtgeld of werkloosheidsverzekering, mogen niet tegen hun wil naar de werkverschaffing worden gestuurd. Voor dit standpunt is de Communistische fractie opgetreden. Zij heeft in deze zin amendementen-voorstellen tot wijzigingen op de wet ingediend. Deze werden door alle niet-communisten afgewezen. Omdat de regering de arbeiders reeds nu een premie voor eventuele werkloosheid wil laten betalen en met deze wet de rechten van het werkendevolk nog verder beknot, hebben de communisten in de Tweede Kamer tegen deze wet gestemd.

Politie-optreden rondom „Het IJzeren Gordijn”

De laatste weken zijn er dingen gebeurd die moeite waard om er even bij stil te staan. Wij moeten daarbij eens teruggaan naar de nog zo kort achter ons liggende verkiezingsstrijd. Tot in den treure werd tegen de communisten in het veld gevoerd, dat wij alleen geen democraten waren en dat alle overige democraten van het zuiverste water zijn. En hoewel zijn er die daar nog op invliegen en om die reden hun stem aan de communisten onthielden. Vooral deze kameraden, in het bijzonder als zij zelf tot de arbeidersklasse behoren, moeten daarom vooral uit de jongste gebeurtenissen in Amsterdam hun conclusie trekken. Wij hebben hier op het oog de vertoning van de film „Het IJzeren Gordijn”. Ten eerste willen wij hier ten overvloede verklaren, waarom onze partij tegen deze film haar protest heeft laten horen. Deze film is niet eenvoudig een wanproduct van Amerikaanse film-cultuur, maar heeft de strekking een oorlogsgeest te kweken en haat tegen het land van het Socialisme te verwekken. Daarnaast de antisemitische strekking, voldoende om de laaghartige opzet van dit alles aan te tonen. Als „Vrije Volk” en „Parool” de film als onschuldig voorstellen, niet de moeite waard je er druk om te maken, dan heeft dat slechts de bedoeling om de waakzaamheid van de arbeiders te verslapen en om de mensen in slaap te wiegen. Deze film is van Amerikaans-fascistische soort, en herinnert ons aan de vroegere fascistische films van Duitse zijde. Daarom is het onze plicht met kracht tegen zulke films op te komen, omdat zij het vergif van het fascisme verbreiden en de oorlogs-propaganda dienen. Burgemeester d'Ailly meende, dat de „Westerse democratie” met zich meebrengt, dat zulke films vertoond kunnen worden. Ja, hij maakte daarbij zinspelingen op het onderscheid met de Oostelijke of Oost-Europese democratie. Zeker is dat in Oost-Europa zulke fascistische films niet geduld worden, men heeft daar volledig met het fas-

cisme afgerekend. De arbeiders hebben nu in Amsterdam na Den Haag en Haarlem van hun recht gebruik gemaakt, om luide hun protest tegen het schandproduct te laten horen. maar dat is niet naar de zin van de „democraten” in Amsterdam. Sabelhouwen, guimiknuppels en vervensingen waren het deel van de strijders tegen de film. Het zijn dezelfde strijders als zij, die destijds de Februari-staking organiseerden en voor hun anti-fascistische instelling in de concentratie-kampen zaten. Talrijke slachtoffers zijn er gemaakt, waarbij geen onderscheid gemaakt werd tussen mannen en vrouwen. Inderdaad een ernstige les voor ons allen om over na te denken.

Degenen, zoals burgemeester d'Ailly, die een masker van vriendelijkheid dragen, hebben deze dagen dit masker afgeworpen en staan daar als openlijke handlangers van het grootkapitaal.

Want 't Amerikaanse in samenwerking met het Nederlandse grootkapitaal hebben zulke films en de dienaren gehoorzamen. De brutale ranselpartij in de Gemeenteraad van Amsterdam is daar ook een treffend voorbeeld van. Wie zou het zich ooit hebben kunnen voorstellen, communistische vertegenwoordigers van de arbeidersklasse in de Raadzaal geknuppeld door de rechercheurs van d'Ailly. Wat een hoon en wat een schande. Maar een les tevens! De schijn-democraten hebben hun masker afgeworpen. Zij zijn tot brutale fascistische methodes overgegaan. Het zal ze heugen.

Gods molens malen vaak langzaam, maar toch malen ze. De arbeiders zullen nu des te sneller hun ware vijanden ontdekken en met ons strijden voor: Geen verdere vertoning van „Het IJzeren Gordijn”.

Vrijlating van de gearresteerden.
Bestrafing van de schuldigen aan de mishandelingen door de politie gepleegd. d'Ailly en Kaasjager moeten het veld ruimen.

Ondernemers-vakbeweging

Dezer dagen hebben de gezamenlijke hoofdbesturen van het N.V.V., K.A.B. en C.N.V. een verklaring het licht doen zien, waarin zij de samenwerking tussen de vakcentrales opnieuw bevestigen. In landsbelang.

Moeten wij daaruit vaststellen dat bij de laatstleden ruzie, het landsbelang uit het oog verloren werd of is dan landsbelang toch een bijzonder belang, n.l. 't belang van de ondernemers.

De ruzie waarvan de Hr. Vermeulen de oorzaak was, had terecht, zoals in de verklaring van het H.B. van de E.V.C. is opgemerkt, met vakverenigingsvrijheid niets te maken. Waar het wel mee te maken had, maar wat angstvallig werd verzwegen, was, dat men door een offensief tegen de christelijke vakverenigings-internationale, deze wilde dwingen deel te nemen aan de door de Amerikanen te stichten, nieuwe vakverenigings-internationale.

Deze wordt in het leven geroepen in het kader van het Marshall-Atlantisch Pact en verdere voorbereiding. Zoals bekend werkt Ad Vermeulen hieraan ijverig mede. De reises van Vermeulen, secretaris van het N.V.V. naar Amerika, zijn dan ook niet toevallig, zomin als de reises van dit heer in '42 naar Berlijn toevallig waren.

In dit verband heeft Romme in de Volkskrant gesproken van Góbeliaans, wat niet verhindert, de eenheid, naar buiten althans, opnieuw te bevestigen. In landsbelang.

Hieruit blijkt, dat de poging van de Nederlandse ondernemers om de ruzie bij te leggen, voorlopig gelukt schijnt te zijn.

Als de arbeiders niet oppassen worden zij daarvan direct de dupe. Juist nu er tal van verslechteringen voor de deur staan, huurverhoging, afschaffing levensmiddelen-subsidies, bijdrage werklozenverzekering enz. Juist nu moeten de arbeiders beschikken over een vak-

beweging die los staat van Amerikaanse kapitalistische invloeden, die los staat van invloeden der Ned-riandse ondernemers.

Het moet dan ook afgelopen zijn met geheime besprekingen over dit conflict, de kaarten moeten op tafel. Geen capitulatie voor de ondernemers, maar strijd voor de belangen der arbeiders is de taak van de vakbeweging.

Het E.V.C.-congres

Uit de Vakbladen van de E.V.C. is ons bekend, dat deze vakeentrale voor de tweede maal gedurende haar bestaan zal congresseren. Op 31 Augustus a.s. zal dit congres in de Apollohal te Amsterdam met een openbare zitting worden geopend. In de voorbereiding van het congres heeft de E.V.C. een Ontwerp-Resolutie aan ieder lid van de bij haar aangesloten bonden ter beoordeling en discussie voorgelegd.

Deze resolutie is in vele opzichten een belangwekkend document. Onverhooemd wordt hierin op de grote gevaren gewezen, die de arbeidersklasse van ons land bedreigen.

In alle duidelijkheid wordt de bron, waaruit de gevaren voortvloeien aangegeven naast de vaststelling, dat de arbeiders in ons land zich in het aangezicht van een ernstige en langdurige economische crisis bevinden.

Als enige en voornaamste voorwaarde om deze gevaren het hoofd te bieden, wordt in de resolutie gezegd, dat Eenheid van actie, Eenheid van optreden van alle arbeiders noodzakelijk zal zijn. Verder spreekt men zich uit voor versterking van de internationale solidariteit van de arbeiders in de gehele wereld en trouw aan het Wereldvakverbond in het belang van de vrede en sociale vooruitgang.

Terwijl men: kritisch het vakbondswerk van de afgelopen tijd in alle openlijkheid aan de orde stelt en in het kort

nog eens het standpunt van de E.V.C., inzake de Indonesische vrijheidsstrijd weergeeft, zegt men in dit waardevolle geschrift, dat de reactie en haar handlangers van allerlei soort, er niet in geslaagd zijn de E.V.C. „van de kaart te vegen“.

Aan de inspanningen om dit te bereiken heeft het waarlijk niet ontbroken. Indien desondanks deze vakeentrale, die verkracht heeft kunnen opbrengen en zich heeft weten te handhaven, was dit slechts mogelijk door haar liefde voor de arbeidersklasse, die ook van de ontwerp-resolutie uitstraalt.

Wij menen te moeten opmerken, dat, indien het aanstaande congres in de geest van de resolutie de problemen van de arbeiders op sociaal en economisch terrein zal bespreken en dienovereenkomstige besluiten zal nemen, dit congres voor de verdere strijd van de arbeiders van onschatbare betekenis is. Om die reden verdient het dan ook de aandacht van ieder, die mee wil werken, aan de verdediging en verbetering van het levenspeil der werkers.

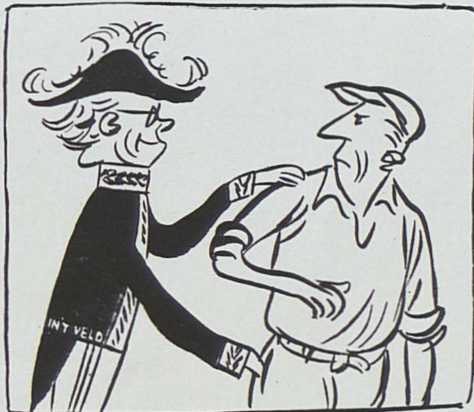
De troepen terug!

Belastingverlaging voor de ondernemers

.... Huurverhoging voor de arbeiders.

... Je moet weten te geven....

en te nemen....

Strijdt voor de Vrede

Vrijdag, 15 Juli 1949. — Op de gereserveerde publieke tribune van de Tweede Kamer zitten jonge officieren. Buiten op het Binnenhof wandelt veldmaarschalk Montgomery en dat alles vanwege het Atlantisch Pact.

Alle niet-communistische fracties verklaren zich bij de debatten voor goedkeuring van dit Oorlogspact en Welter, de man van sla er op los in Indonesië en de Kalt, die het er op los slaan goedgekeurde, pleitten beiden, versterkt door Mej. Klompé van de K.V.P., voor opname van Frauco in het bondgenootschap van wat men belieft te noemen, de „West-Europese beschaving“.

Scherp klinkt de stem van de communistische afgevaardigde Henk Gortzak. Duidlijk toont hij aan, hoe dit pact een derde wereldoorlog wil bevorderen, hoe het een waanzinnige militaire last

op ons land zal leggen, die ten koste gaat van het geluk van ons werkende volk en hij bewijst, dat diegenen die hun stem aan dit pact geven, zowel ons land aan de Amerikaanse overheersing uitleveren als de vrede verraden.

Maar ook spreekt de communistische afgevaardigde over de successen, die de krachten van de vrede in de laatste tijd hebben behaald.

Zij wisten te voorkomen, dat er een oorlog om Berlijn zou uitbreken, zij sloegen de Amerikaanse oorlogsdrijvers en hun reactionaire Chinese generaals in China steeds verder terug, zij verenigden miljoenen en nog eens miljoenen mensen in de gehele wereld op de grondslag van de strijd voor een duurzame vrede. „Aan deze krachten is de toekomst“, zo zeide de communistische spreker.

Als zij, die de vrede willen, het werkende volk, die geen belang hebben bij een derde wereldoorlog, zich verenigen en moedig hun strijd voortzetten, dan zal het mogelijk zijn de oorlogsdrijvers en halt toe te roepen, alle oorlogspacten ten spijt.

Bedrijfsarbeiders, verstaan wij de woorden en doen ook wij alles om de strijd voor een duurzame vrede zo sterk mogelijk te maken?

Stucadoors - Solidariteit

10—12 weken duurt nu reeds de staking van de stucadoors tegen de door de patroons aangezegde loonsverlaging.

NIET ZONDER SUCCES.

In vele plaatsen van ons land zijn de patroons door de eenheid van optreden der stucadoors gedwongen, de lonen te handhaven.

Er zijn een aantal patroons die er anders over denken. Zij willen het tot het uiterste uitvechten. Zij genieten daarbij de steun van de Unie-bestuurders, regerings-ambtenaren en bouwondernemers. Dat de bouwondernemers de stucadoors ondersteunen is niet te verwonderen als men weet dat na de stucadoors ook de bouwvakarbeiders aanvalen op hun loon te verduren zouden krijgen.

DAAROM IS EENHEID VAN ACTIE VAN ALLE ARBEIDERS IN DE BOUWVAKKEN NOODZAKELIJK.

Geen enkele stucadoorspatroon mag de kans krijgen loonsverlaging door te voeren, zonder met alle bouwvakarbeiders te maken te krijgen.

De onverbrekelijke solidariteit der werkers zal ook de laatste halsstarrige patroon doen inzien, dat inwilliging van de rechtvaardige eisen der stucadoors de enigste mogelijkheid is.

Naast de daadwerkelijke ondersteuning van de bouwvakarbeiders is er ook grote financiële solidariteit nodig.

Een 400 stucadoors staan nog in de strijd. Hun huisgezinnen moeten kunnen leven. Helpt daarom mee aan de financiële campagne. Werk met de steunlijsten van het actie-comité.

Tekent op deze lijsten.

GEEFT ZOVEEL GE KUNT.

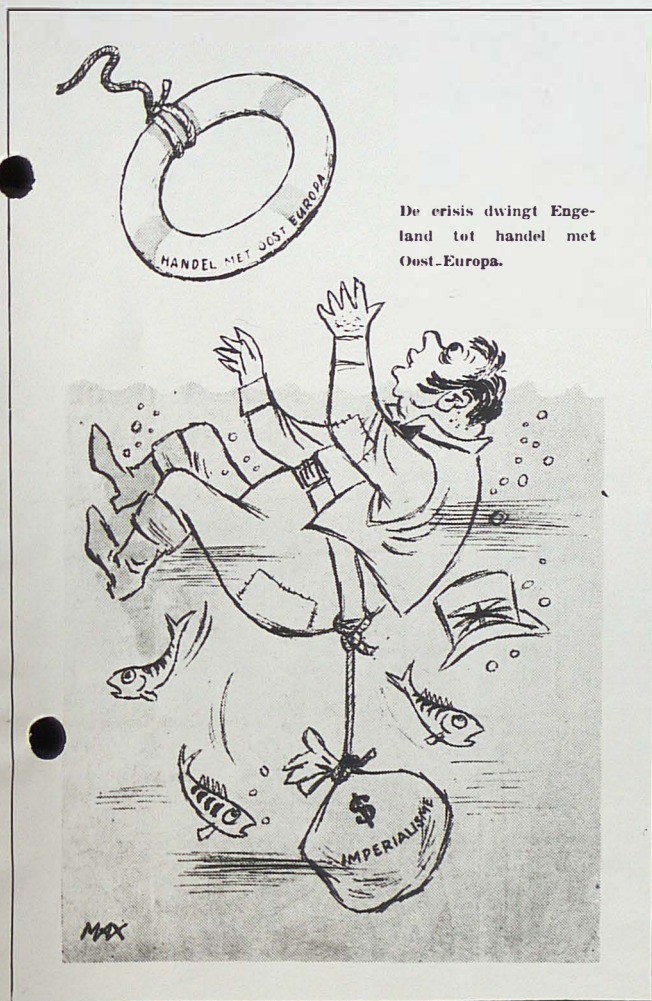
STEUNT!

De strijd der stucadoors is ons aller strijd.

(Vervolg pag. 1)

2.550.000 kinderen zomerkampen organiseren. Hiervan zullen 2 miljoen gaan naar de gewone pionierskampen en 550.000 naar speciale sanatoria's.

De staats-verzekeringsfondsen zullen hiervoor 436 miljoen gulden uitgeven. Niet alleen de vakverenigingen maar ook de fabrieken laten kampeerterrinen inrichten. Een groot deel van de kinderen wordt daar verzorgd, zonder dat ze iets behoeven te betalen. De kosten worden gedeekt door het staats-verzekeringsfonds, dat door de vakverenigingen wordt beheerd.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

No.: B 67703

Uw schr. A/1 no 812*49

dd.: 8.8.1949.

Onderw.: M.L.P.W. Dielessen.
IIIg/c 3

Van der Grint
17-30-49
n.a.v. 's-Gravenhage, 19 Augustus 1949.

W.D. 901
n.a.v. schr. van Ut., no 67703

VERTROUWELIJK

In verband met de in Uw inhoofde dezes vermeld
schrijven vervatte mededeling betreffende het voornemen
van M.L.P.W. Dielessen (22.11.1913) om naar Rusland te
vertrekken, moge ik U verzoeken mij met de meeste spoed
te willen doen berichten, wanneer hij een paspoort heeft
aangevraagd, c.g. aanvraagt.

Het Hoofd van de Dienst
namens deze:

Aan de Heer
Hoofocommissaris van Politie
te
UTRECHT.

J.G. Crabbendam.

Albrecht

Volgno.

10 AUG. 1949

VERTROUWELIJK

Verb. 19
A/1 no 814'49 CPN

B ACD/ 67705
Datum: 9-8-49

R

In het partijgebouw der C.P.N. lag een briefje van de volgende inhoud:

" Antwerpen,

" Je weet, dat ik hier ben. Als ze nog iets "hebben, laten ze dan Donderdag in Breda zijn, "daar kom ik naar toe. Maar stuur een telegram, "anders gaat het door.

x1

p/a. Wouters,
Lange Doornikstraat 24,
Antwerpen.

Naar aanleiding van dit briefje werd getelefoneerd met K 3439/ 223. Onder dit nummer is aangesloten: Café J.H. Bakker, Woudenbergseweg 52 te Austerlitz. De inhoud van dit gesprek kon door zegsman niet worden opgenomen.

W
GEZIEN:

R

NIET O.K.
ACD/ 46
DAT: 2/9/50
PAR: 62

MINISTERIE VAN
ALGEMENE ZAKEN

No.: *3* 67705

UITGEBOEKT

's-Gravenhage, 16 Augustus 1949.

GEHEIM

M/a/c 2
Mede ter bevestiging van het heden telefonisch met Uw dienst besprokene, moge ik U verzoeken, mij wel zo spoedig mogelijk telefonisch te willen doen inlichten (toestel 41) omtrent de datum van de Donderdag, genoemd in Uw brief van 9.8.1949, A/1 no. 414 '49.

Het Hoofd van de Dienst
namens deze:

Aan de Heer
Hoofdcommissaris van Politie
te
UTRECHT.

J.G. Crabbendam.

Antw. bsd 5-36

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage 19 Augustus 1949

No.: B 67705 III g / III h 3

GEHEIM

Ond.: J.H. Bakker

n.a.v schr. van Utrecht 67705

UITGEBOEKT

Mede te Uwer informatie moge ik U berichten, dat onlangs, in verband met het arrangeren van een ontmoeting in het Zuiden tussen een in Antwerpen verblijvende communist en één of meer in Nederland wonende personen, getelefoneerd werd met het cafe van J.H. BAKKER, Woudenbergseweg 52 te Austerlitz.

Het is dezerzijds niet bekend of het gesprek werd gevoerd met de cafehouder dan wel met een, in dat geval vermoedelijk vaste, bezoeker van het cafe.

Ik moge U verzoeken een discreet onderzoek te willen doen instellen naar de door J.H. Bakker onderhouden contacten, over het resultaat waarvan ik gaarne met enige spoed in kennis zal worden gesteld.

Over de personalia en de politieke antecedenten van Bakker en die van eventuele, zijn cafe frequenterende personen zal ik eveneens gaarne worden ingelicht.

Voorts zou ik het op prijs stellen, indien zou kunnen worden nagegaan, of het telefoontoestel van Bakker veel gebruikt wordt voor interlocale gesprekken en zo ja, door wie en met welke nummers.

Het Hoofd van de Dienst
namens deze:

J.G. Grabbendam.
L.P. Raaij

Heer Commissaris van Politie

IST

a 69294

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 29 Augustus 1949

No.: B 67705 III g / III h 3

GEHEIM

Ond.:

n.a.v schr. Utrecht 67705 Co zelfde

UITGEBOKT

Volgens een uit betrouwbare bron ontvangen bericht zou op een Donderdag, zeer waarschijnlijk 21 Juli 1949, in Breda een bespreking hebben plaats gevonden tussen één of meer functionarissen van de C.P.N. uit andere delen van hetland en een man, die enkele dagen tevoren in Antwerpen verbleef. Hun identiteit is onbekend, evenals het doel van de ontmoeting.

In verband met het belang dat verbonden is aan een zo nauwkeurig mogelijke wetenschap omtrent deze bespreking, moge ik U verzoeken, mij een opgave te willen doen toekomen van alle personen die in de nacht van 20 op 21 Juli 1949 in een hotel te Uwent hebben verbleven.

Daar het niet uitgesloten is, dat gedurende of naar aanleiding van de ontmoeting vanuit Breda is getelefoneerd met een nummer in Utrecht of Zeist, zal ik het voorts zeer op prijs stellen te mogen vernemen, over welke nummers en zo mogelijk door wie te Uwent op 21 Juli 1949 met deze plaatsen een telefoongesprek is gevoerd.

Hoewel geen enkel gegeven er op wijst, dat bij het vorenstaande de U bekende J.C. de PREIJPER zou zijn betrokken, ware (in verband met Uw schrijven van 18 Juni 1949, no. 4482 en mijn daaraan voorafgegane brieven), aan de mogelijkheid daarvan wel aandacht te schenken.

Het Hoofd van de Dienst
namens deze:

J. G. Grabbendam.

J. G. Grabbendam

De Heer Commissaris van Politie
te
BREDA

A 71302

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 29 Augustus 1949

No.: B 67705 III g/ III h 3

GEHEIM

n.a.v schr. Utrecht 67705 zelfde Co.

UITGEBOEKT

Omstreeks 21 Juli 1949 heeft het adres "p/a Wouters, Lange Doornikstraat 24 Antwerpen" gediend als contactadres tussen iemand, die zich op en reeds enkele dagen voor die datum in Antwerpen bevond en een vooraanstaand functionaris van de C.P.N. in Nederland. Vermoedelijk heeft de laatste omstreeks 21 Juli 1949 op het genoemde adres een telegram doen bezorgen. Degeen, voor wie dit telegram zou zijn bestemd geweest, was voornemens op Donderdag 21 Juli 1949 vermoedelijk vanuit Antwerpen naar Breda te gaan, om daar enkele personen, waarschijnlijk C.P.N.-functionarissen, te ontmoeten. Zo hij via het genoemde adres nog een telegram heeft ontvangen, kan de inhoud daarvan wijziging in zijn reisplan gebracht hebben.

Teneinde de aard en de achtergrond van het contact, en de daarbij betrokken functionarissen te leren kennen, is het gewenst, dat in België wordt onderzocht, wie van het genoemde adres gebruik heeft gemaakt. Indien aldaar inderdaad een telegram is bezorgd, zullen daaromtrent vanzelfsprekend gaarne inlichtingen worden ontvangen. Ik verzoek U terzake met Spil het nodige te bespreken.

Tevens doe ik U hierbij afschrift toekomen van mijn brief aan de Commissaris van Politie te Breda. Indien in België zou blijken, dat de onbekende, waarvan hiervoren sprake is, vermoedelijk op een andere datum naar Breda zou zijn vertrokken, verzoek ik U, deze datum met spoed aan genoemde Commissaris van Politie te melden, opdat het onderzoek daaraan kan worden aangepast.

Het Hoofd van de Dienst
namens deze:

J. G. Crabbeendam.
P. P. Raere

de Heer B. Wijnhuizen
het Avontuurstraat 23
Breda

982947

67705

VERTROUWELIJK

Volgno. 60536
25 AUG. 1949
ACD

Verbinding: 19
A/1 no 814'49 verv. (CPN)

Datum: ~~23-8-49~~

Betreft: Uw schrijven no 67705 dd 16-8-49,
naar aanleiding van ons rapport
A/1-814'49 (CPN) dd 9-8-49.

In antwoord op Uw bovenvermeld schrijven bericht ik U, dat, afgaande op de datum waarop het aan U doorgegeven bericht alhier werd ontvangen, de bewuste Donderdag naar alle waarschijnlijkheid is geweest:
Donderdag, 21 Juli 1949.

^{Wij} GEZIEN:

BR

NIET O.K.
ACD/46
DAT: 27/7/50
PAR: FL

Utrecht

90.900

VERTROUWELIJK

(K) *W*

Volgno.
25 AUG. 1949
ACD/60549

Verbinding: 19
A/1 no. 852'49 CPN

Datum: 23-8-49

Onderwerp: Mededelingen uit het partijgebouw van de
CPN te Utrecht

Berichtgever betrouwbaar
Waardering bericht: idem

Volgens zegsman waren er foto's in het partijgebouw aanwezig, o.a. van de administratiegebouwen der Ned. Spoorwegen, van de straten die van het Centraal Station af naar deze gebouwen leiden, het parkeerterrein van de diverse autobussen, het spoorwegemplacement, enz.

(P.X)
X

Al deze foto's waren genummerd en volgens KIEVIT (verdere personalia niet bekend), die deze foto's bekeek met MARIE GIOACHINO DEANA (17-12-13), gaven zij als ze op de juiste volgorde lagen de werkelijke situatie goed weer.

Ook waren er foto's van verschillende fabrieken en fabrieksterreinen; welke kon zegsman niet zeggen, doch één herkende hij, n.l. de fabriek van Douwe Egberts te Utrecht.

Al deze foto's waren bestemd voor Amsterdam. *wie?*

GEZIEN:
Bl

190. Utrecht

01 905. 1

Volgnr. 60555

25 AUG. 1949

ACD/

VERTROUWELIJK

B (circled)

Verbinding: 19
C/1 no. 851'49 CPN

Datum: 23-8-49

Onderwerp: Vergadering in het partijgebouw der CPN
te Utrecht, gehouden op 18-8-49 van 20.10
uur tot 22.30 uur.

Berichtgever betrouwbaar
Waardering bericht: idem

Aanwezig waren 30 personen, o.a.

- * ALBERTUS DE RIJK (18-3-22) en echtgenote,
- * SUSANNA DE RIJK-ROETERDINK (29-6-17),
- * JEANETTE CAROLINA GEERTJE STOFKOOPER-DE RIDDER (2-7-1900),
- * ARIE GIOACHINO DEANA (17-12-13),
- * CORNELIS ROETERDINK (29-3-86),
- * HENDRIK JACOB ROETERDINK (20-11-20),
- * JOHANNA PAULINA CORNELIA ROETERDINK (8-11-26),
- * JOHANNES JACOBUS VAN DER STEEN (20-11-19) en echtg.:
- * WILHELMINA MARIA JOHANNA VAN DER STEEN-VERBON (20-3-20)
- * CORNELIS NAGTEGAAL (15-2-12),
- * THOMAS VAN LAAREN (23-1-09),
- * Mevr. DE BOER (personalia niet bekend),
- * Mevr. DE ROOY (" " " ")
- * NISPEL (" " " ")
- * GALESLOOT (" " " ")
- * LEVI en echtg. (" " " ")
- * GERRIT WILHELMUS MORTIER (26-1-96),
- * KARL ENGELBERT KORVER (30-6-12) en echtgenote:
- * FRANCISCA HENDRIKA KORVER-VAN DEN BIJLAARD (30-5-03),
- * GIJSBERTUS VERWEY (31-3-14).

Deze vergadering was belegd in verband met het a.s. Waarheidszomerfeest. De vergadering verliep echter geheel anders.

Door PIET KIEVIT (waarschijnlijk is dit de nieuwe politieke secretaris, in de plaats van BERNARDUS JOHANNES SCHREUDERS, geb. te Den Haag 4-2-19, wiens ontslag werd gemeld in rapport A/1-812'49 dd 8-8-49) werd gesproken over de organisatie van de stakingen. (Het staat nog niet vast, of Kievit de juiste naam is; hij werd echter aldus verstaan.- Verb.19). Volgens Kievit had het EVC-bestuur opdracht, onder de DUW-arbeiders vragenlijsten te laten circuleren, waarin de arbeiders moesten mededelen of zij vóór of tegen een ev. staking zijn. Door het partijbestuur wordt erop gerekend, dat deze arbeiders er vóór zijn, vooral als de regering blijft doorgaan met alles wat door de arbeiders gevraagd wordt te weigeren. Deze regering kweekt geen gewone communisten, maar "haat"-communisten, d.w.z. volgens spreker, dat deze arbeiders de beste propagandisten voor de beweging worden en straks geen enkel gezag meer zullen erkennen. De regering kan niet anders dan weigeren, omdat zij vastzit aan de dollar-politiek. Uit verschillende gegevens, door het Wereld

Peter Grijp
ni. RD. 7174
en Schreuders
9.6.49

BE

Afdeeling
00 1374
e 140

Vak Verbond verzameld, blijkt dat in de landen die Marshallgelden krijgen de arbeiders de dupe worden en dat Amerika alles gebiedend gaat voorschrijven.

Zegsman had voorts gezien dat Kievit in het partijgebouw aan lijsten werkte, die volgens hem bestemd waren voor het W.V.V.

In deze lijsten waren verwerkt de aantallen arbeiders, die

- a) in de D.U.W. werkzaam zijn,
- b) gesteund worden door de "aalmoezenierskamer", zoals de communisten de Dienst voor Sociale Zaken betitelen,
- c) werkloos zijn en van de diverse vakbonden steun genieten; en voorts
- d) de verschillen tussen hetgeen deze arbeiders in de bedrijven verdienen en hetgeen zij als steun van de vakbonden of de Dienst voor Sociale Zaken ontvangen.

Een arbeider die normaal f 50 verdient en daarmee niet rond kan komen, kan zeker niet rond komen van f 32. Deze arbeiders werken zonder dat zij het weten mede aan het communisme. De ontevredenheid wordt door de regeringspolitiek versterkt. In Amsterdam zijn veel personen die niet communist zijn, omdat zij door de Kerk gedwongen worden mee te huichelen, anders verliezen zij de steun die de kerk het gezin toestopt.

*afgedrukt
in
OD 467
e 1374*

*Yn PD
srks*

X Vervolgens had GERARDUS ANTONIUS FAAY (15-5-18) het nog over de fabrieken. Volgens hem was het noodzakelijk dat er aparte verbindingen kwamen met de buitenlandse arbeiders op de fabrieken en dat de verschillende fabriekskernen met elkaar in contact stonden.

Kievit zeide hierop direct, dat "Utrecht" altijd een grote mond had, maar dat er nu eerst eens daden gezien moesten worden.)

*in p. d.
7174*

KIEVIT, die sinds enkele dagen in het partijgebouw zetelt, brengt een geheel andere geest mede. Om binnen te kunnen treden moet eerst geklopt worden. Stofkooper weet niet precies wat voor houding zij moet aannemen, daar uit alles blijkt dat Kievit zijn woord wel kan doen en de zaak meester is.

Wm
GEZIEN:
AS

(1)

AD 405

Utrecht

VERTROUWELIJK

B

Volgno 60556
25 AUG. 1949

Verbinding: 19
C/1 no 850'49 CPN

(K) *SR*

Datum: 23-8-49

Onderwerp: Vergadering in partijgebouw CPN-Utrecht,
op 17-8-49

Deze vergadering, waartoe zagsman geen toegang had,
werd gehouden van 20 tot 23.45 uur.

27 personen waren aanwezig, van wie de meesten Polen
waren. O.a. waren ook aanwezig:

- x JEANETTE CAROLINA GEERTJE STOFKOOPER-DE RIDDER (2-7-1900),
- x RICHARD VAN DER VELDE (17-1-10),
- x LIDIA MIKILIWNA SMITS-TAMBOWSKA, geb. te Schitomir
(Oekraïne) 1-5-19, en echtgenoot:
- x JOHANNES HENDRIKUS SMITS, geb. te Aalten 22-6-19, beiden
wonende Oudegracht 297 te Utrecht,
- x HENDRIK DIRK CORNELIS VAN OOSTEN (10-10-82),
- x HENDRIK JACOB ROETERDINK (20-11-20),
- x JAN HENDRIK PIJPER (10-2-06),
- x JOHANNES JACOBUS VAN DER STEEN (20-11-19).

Wat op deze vergadering is besproken, is niet bekend
geworden.

GEZIEN:
[Handwritten signature]

Albrecht

AD 901

Volume <i>60774</i>
30 AUG. 1949.
ACD/
Datum: 29-8-49

B
AK
(K)

VERTROUWELIJK

Verbinding: 19
A/1 no. 874'49 CPN

Onderwerp: Mededelingen uit het partijgebouw van de
C.P.N. te Utrecht.

Berichtgever betrouwbaar
Waardering bericht: idem

2458 x
5253 x
komen meerdere voor

Naar aanleiding van de arrestatie van "professor" Pootjes (JOHAN WILLEM POOTJES, geb. 27-11-1890) wordt door een zekere Steenbergen de huisarts als verrader aangewezen; deze huisarts zal er meer van horen. (Ge-noemde STEENBERGEN is dezelfde als PIET KIEVIT, genoemd in de rapporten C/1-851'49 en A/1-852'49 CPN dd 23-8-49. - Verb. 19).

Volgens JEANETTE CAROLINA GEERTJE STOFKOOPE-DE RIDDER (geb. 2-7-1900) is Pootjes wel communist, maar in het geheim. Ook is Pootjes z.g. geen tegenstander van de dienstplicht hier te lande; dit is echter camouflage. Pootjes gaat nu in hoger beroep en zal er zich op be-roepen dat hij de jongens tot dienstweigering aanzette:
1) omdat de regering destijds buiten haar bevoegdheden ging, daar de grondwet uitzending overzee niet toe-
liet;
2) omdat het een vrijheidsstrijd betrof van een ander volk.

Volgens Stofkooper zou Pootjes, wanneer bekend was, dat hij communist was en correspondentie voert met het Russische Consulaat, daar gelden van ontvangt en daar-voor rekening en verantwoording aflegt aan dit Consulaat, veroordeeld kunnen worden wegens het in verstandhouding staan met een buitenlandse mogendheid.

GEZIEN:
[Handwritten signature]

Aan:

Van: *DPB/D*

Datum: *14-11-59*

Verzoeken toezending van:

CO

PD

OD *905/68556*

PDO/CO

ACD/O CO

Magda t.n.v.
geb.

Dit formulier s.v.p. met bovengenoemd
stuk retour Secretariaat D.

Opgevraagd voor :

J. H. Smits

Skullp.o.w.

I.D. No: 816

G E H E I M.

p/6902

NK

nie 59007

Frans

Volgd.

8 SEP. 1949

5 September 1949.

ACD/69142

Rotterdam

69187

- In antwoord op Uw schrijven No: 59587, d.d. 24-6-1949, wordt bericht, dat het auto-kenteken R. 8624 op 1-6-1947 bij aankomst te Rotterdam door de agent van de American Automobile Association, Haazer, Antonius Cornelis, geb. 28-1-1908 te Rotterdam, (Bij Uw dienst bekend, zie ons antwoord op Uw schrijven No: 37484, d.d. 7-8-1948), kantoor houdende Statenweg 106 d te Rotterdam, werd uitgereikt aan: Verbruggen, Henry, geb. 13-9-1892 te Dreumel, wonende 709 Grand ~~Sachs~~ Ave te Little Chute (Wis)- U.S.A.

De auto, waarop dit kenteken werd gemonteerd, was een grijze 2-deurs "Oldsmobile", model Sedan 1947, motornummer: GA. 439178, chassisnummer: 76/79335.

- H. Verbruggen, die slechts korte tijd in Nederland zou zijn geweest, ging met deze auto naar België en verkocht die aldaar door bemiddeling van een zekere Lobo, een autohandelaar en bioscoop-exploitant te Antwerpen, aan C.ten Gate, wonende 2e Helmerstraat 40 of 48 te Amsterdam.

Officieel werd deze auto dus vanuit België ingevoerd en werden de invoerrechten daarvoor bij binnenkomst in Nederland voldaan.

Het nummerbewijs R. 8624 werd nog in de zomer van 1947 aan de agent van de "A.A.A." te Rotterdam terug gezonden, die dit thans nog in zijn administratie bewaart.

Vermoed wordt, dat bij de verkoop van de auto de "R"-nummerplaten daarop zijn blijven zitten. ----

Aan: SVD. *12117*

170/3/49

GEHEIM

Betreft: BAKKER, Jan Huibert,
wonende Woudenbergseweg 52a
te ZEIST.

Zeist

OP KAART
ACD/ 42
DAI: 4/9/49
PAR: BK

Volgno.

8 SEP. 1949

ACD/69294

Antwoord op No 67705 van 29 Augustus 1949,
Ministerie van Binnenlandse Zaken.

o.k.

Jan Huibert BAKKER, geboren 30 October 1912 te Doorn, wonende Woudenbergseweg 52a te Austerlitz, gemeente Zeist, werd op 18 Maart 1920 alhier ingeschreven, komende uit Doorn. Op 12 December 1935 is hij te Zeist gehuwd met Catharina Elisabeth WINKELMAN, geboren 24 November 1914 te Beusichem, uit welk huwelijk drie kinderen zijn geboren.

Voorheen was hij slager - ook gedurende de bezettingsjaren -, doch de laatste paar jaren exploiteert hij café "Oud London" aan de Woudenbergseweg 52 te Austerlitz, gemeente Zeist, terwijl hij met zijn gezin woont in de naast dat café gebouwde nieuwe woning. Bij dit café zijn terrassen en een speeltuin. Deze zaak is dan ook in hoofdzaak aangegeven op het zomerseizoen. Het geheel ziet er goed verzorgd uit. Van bepaalde vaste bezoekers van dit café is tot heden niets gebleken, noch dat door deze Bakker contacten worden onderhouden met dubieuze personen op politiek gebied.

Bij deze familie Bakker is als inwonende dienstbode werkzaam, Wilhelmina Johanna MOL, geb. 5-12-1924 te IJsselmuideren. Deze werkt in dat café en in de huishouding van Bakker.

Zij heeft in Juni en in Juli 1949 kennis gehad aan de op crimineel gebied ongunstig bekend staande Marinus WILLEMSE, geb. 24-9-1915 te Utrecht, zonder bepaald beroep, wonende Imhofstraat 23 aldaar, doch voor zover bekend momenteel gedetineerd in het Huis van Bewaring te Utrecht.

Deze Willemse verbleef wel in het Zuiden en heeft op een Zaterdagmiddag, in het begin van Juli 1949, vanuit het Zuiden getelefoneerd met het café van deze Bakker en gesproken met W.J.Mol, voornoemd. Diezelfde Zaterdagmiddag verscheen hij - na het telefoongesprek - met een luxe-auto, voorzien van letter N en een onbekend nummer, bij dit café en heeft hij even gesproken met deze W.J.Mol, waarna hij met die auto vertrok. In de eerste dagen daarop heeft nog een onbekend persoon met dit café getelefoneerd, naar deze W.J.Mol gevraagd en telefonisch met haar gesproken. Deze persoon had gezegd, dat hij uit Utrecht vandaan belde, doch noemde zijn naam niet aan Bakker. De mogelijkheid bestaat dus ook, dat die persoon uit het Zuiden vandaan belde. Blijkbaar kende hij deze Willemse wel, terwijl het ook nog mogelijk is, dat die persoon Willemse was. Enkele dagen later - in de week van 10- tot 17 Juli 1949 - is door de Rijkspolitie, in de omgeving van Breda, deze Willemse aangehouden en overgebracht naar de Justitie te Breda, verdacht van verduistering van een door hem te Zeist gehuurde luxe-auto, welke hij te Nieuw Ginneken had verkocht. Op 22 Juli 1949 is hij voor de Rechter-Commissaris te Utrecht geleid en diezelfde dag overgebracht naar het Huis van Bewaring te Utrecht.

Deze Willemse is een zeer dubieus persoon en het is zeer wel mogelijk, dat hij communistisch georiënteerd is. Dat hij in het café van deze Bakker in contact is geweest met iemand van die politieke richting, hetzij persoonlijk of wel telefonisch, is tot heden niet gebleken. Welke politieke richting voornoemde juffrouw Mol is toegedaan, is niet bekend. Zij is R.K. en heeft momenteel omgang met een R.K. jonge man uit Maarn of omgeving, van wie hier niets bekend is.

Naar mijn overtuiging is deze Bakker niet communistisch georiënteerd. Vermoedelijk V.V.D.. Van enige politieke activiteit is bij hem nimmer iets gebleken. Hij is bovenal zakenman. Omtrent eventuele, zijn café frequenterende personen, is niets gebleken; althans tot op heden niet. Het nagaan of het telefoontoestel van Bakker veel gebruikt wordt voor interlocale gesprekken kan slechts geschieden met machtiging van de Officier van Justitie te Utrecht.

Zeist, - 7 Sep. 1949

AD 900

Volgno.

15 SEP. 1949

VERTROUWELIJK

B

ACD 69004

Verbinding: 19
C/1 no. 938'49 CPN

Datum: 13-9-49

Onderwerp: Geheime vergadering der C.P.N.-Utrecht op
8-9-49.

Werk

Berichtgever: betrouwbaar
Waardering bericht: idem

Verzocht wordt, met het oog op het bekend worden van bericht-
gever, met voorzichtigheid van de inhoud van dit rapport ge-
bruik te maken.

7774

Blijkens een mededeling van CPN-zijde, had iemand een
X briefje ontvangen van PIETER GNIRREP (14-5-18 te Amsterdam)
van de volgende inhoud:

"Kameraad. - Hiermede wordt je verzocht Donderdagavond 8
"September 1949 voor een bespreking in het partijgebouw te
"zijn. Partijboekje medenemen.

P. Gnirrep,
p/o w.g. onleesbaar.

welke?!

3608
4711
5576
3167

Bij deze bespreking waren aanwezig de leden van een com-
missie, gevormd door:

- X JAN HENDRIK PIJPER, geb. 10-2-06,
- X ALBERTUS DE RIJK, geb. 18-3-22,
- X JOHANNA PAULINA CORNELIA ROETERDINK, geb. 8-11-26,
- X een zekere SCHEUDE,
- X een zekere RIEDIJK,
- X Mevr. SNIJDERS (personalia niet bekend),
- X Mevr. Raamsdonk (waarschijnlijk ANNA RAAMSDONK-JAGER, geb.
te Zaandam 30-5-13).

Als verbindingsman tussen Amsterdam en deze commissie trad
op PIETER GNIRREP voornoemd.

Degene die zijn partijboekje moest inleveren kreeg dit niet
meer terug. De reden was dat hij in aanmerking kwam om toe te
treden tot de ondergrondse van de CPN. Zoals uit de bespreking
bleek en zoals Gnirrep het uitdrukte, betekent dit dat hij
als "stille vennoot" zou gaan werken. Met stille vennoten
worden bedoeld personen, die zelfs bij de communisten niet
als communist bekend staan en gewoon lid zijn van b.v. het
NVV of de KAB. Zij laten zich niet uit over politiek of
praten alleen met de P.v.d.A., of indien dit beter ligt, met
de KVP mee. Zulke personen zijn uitstekend geschikt voor
sabotagewerk in de bedrijven; doordat zij niet als communist
bekend staan, valt de aandacht niet op hen en lopen zij min-
der kans op ontslag. Hebben zij hulp nodig, dan zal getracht
worden meerdere mensen in de bedrijven te plaatsen; de stille
vennoot zal worden ingelicht wie dit zijn, doch de anderen
blijven er onbekend mede dat de stille vennoot communist is.
(In communistische kringen heeft de kwestie van ontslag en
achteruitstelling van communisten in de bedrijven reeds langer
de aandacht; zie ook rapport C/1-931'49 dd 12-9-49 bl. 2 -
Verb. 19)

aanw. gep. 21/10

2

Volgens een mededeling door een stille vennoot gedaan, zouden bij Werkspoor plm 900 personen worden ontslagen, waaronder vele communisten; later zouden meerderen weer in dienst worden gesteld. Deze stille vennoot zou een bedrijfschef zijn van Werkspoor-Utrecht of Werkspoor-Amsterdam. (Opm. Verb. 19: Op een bedrijfschef van Werkspoor, naam onbekend, werd reeds de aandacht gevestigd in rapport A/1-164'49 dd 22-2-49, bl. 3 onderaan).

Er werd op gewezen dat vele vergaderingen, waar alleen leden tegenwoordig zijn, worden verraden aan de politie; in sterke mate zou dit in Amsterdam het geval zijn. In het vervolg zal op deze vergaderingen niet meer over onderwerpen van enig belang worden gesproken.

Gnirrep legde vooral de nadruk op de voorzichtigheid die ten aanzien van deze soort vergaderingen moest worden in acht genomen. Regelmatig vergaderen is uit den boze; wel moet regelmatig controle worden gehouden of alles wordt uitgevoerd volgens de instructies. Moet er worden vergaderd, dan draagt één persoon zorg dat de anderen er mee in kennis worden gesteld, alles echter zo onopvallend mogelijk. Eén persoon komt b.v. 7 minuten te laat en er wordt niet eerder begonnen dan wanneer ook deze er is. Bij gevaar belt deze laatkomer drie keer, b.v. als er politie in de buurt is. Alle leden verlaten dan het perceel en lopen een straatje om of gaan in een café; in ieder geval gaan zij niet naar huis, voordat de overtuiging is verkregen dat alles veilig is.

Gnirrep vertelde, dat door congresleden van de EVC, tevens lid van het Wereld Vak Verbond, erop gewezen was dat in December stakingen moeten worden doorgevoerd in bedrijven, die 's winters niet stil kunnen liggen. Door "samenloop van omstandigheden" (hier wees Gnirrep speciaal op) moeten deze stakingen over andere bedrijven worden uitgebreid. Ook zouden er richtlijnen bestaan om het regeringspersonen onmogelijk te maken naar de regeringsgebouwen te gaan, waardoor het staatsapparaat zonder leiding komt. Gnirrep wees erop dat wel December was genoemd, doch niet in welk jaar. (Qualificatie laatste bericht: oncontroleerbaar).

GEZIEN:

